

Στήν υπόθεση 258/78,

1) L. C. NUNGESSER KG, Darmstadt,

2) KURT EISELE, Darmstadt,

έκπροσωπούμενη από τον δικηγόρο Άμβούργου Jürgen Gündisch, με αντίκλητο στο Λουξεμβούργο την Jeanne Jansen-Housse, δικαστική επίμελήτρια, 21, rue Aldringen,

προσφεύγοντες,

κατά

ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ, εκπροσωπούμενης από τον νομικό της σύμβουλο Erich Zimmermann, επικουρούμενο από τον δικηγόρο Μονάχου Hans Ullrich, με αντίκλητο στο Λουξεμβούργο τον Oreste Montalto, μέλος της νομικής υπηρεσίας της Έπιτροπής, κτίριο Jean Monnet, Kirchberg,

καθ' ης,

συμμετείχαν στην δίκη:

ή ΚΥΒΕΡΝΗΣΗ ΤΟΥ ΗΝΩΜΕΝΟΥ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ, εκπροσωπούμενη από την G. Dagtoglou του Treasury Solicitor's Office, επικουρούμενη από τον Robin Jacob QC, δικηγόρο του Gray's Inn, με τόπο επιδόσεων στο Λουξεμβούργο την πρεσβεία του Ένωμένου Βασιλείου, 28, boulevard Royal,

ή ΚΥΒΕΡΝΗΣΗ ΤΗΣ ΓΑΛΛΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ, εκπροσωπούμενη από τους Guy Ladreit de Lacharrière και Noël Museux, επικουρούμενους από τον Alexandre Carnelutti με τόπο επιδόσεων στο Λουξεμβούργο την πρεσβεία της Γαλλικής Δημοκρατίας, 2, rue Bertholet,

CAISSE DE GESTION DES LICENCES VÉGÉTALES, εκπροσωπούμενο από τον δικηγόρο Παρισίων Lise Funck-Brentano, με αντίκλητο στο Λουξεμβούργο τον δικηγόρο Marglyse Neuen-Kauffmann, 21, rue Philippe-II,

ή ΚΥΒΕΡΝΗΣΗ ΤΗΣ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΤΗΣ ΓΕΡΜΑΝΙΑΣ, εκπροσωπούμενη από τον Martin Seidel, επικουρούμενο από τον καθηγητή Rudolf Lukes, με τόπο επιδόσεων στο Λουξεμβούργο την πρεσβεία της Όμοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας, 20-22, avenue Émile-Reuter,

παρεμβαίνουσες,

πού έχει ως αντικείμενο την ακύρωση της απόφασης 78/823/ΕΟΚ της Έπιτροπής, της 21ης Σεπτεμβρίου 1978, περί της δάσει του άρθρου 85 της συνθήκης ΕΟΚ διαδικασίας (IV/28.824, δικαίωμα του δημιουργού νέου είδους, σπόροι άραβοσίτου προς σπορά (ΑΒΙ. 1978, L 286, σ. 23),

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ

συγκείμενο από τους J. Mertens de Wilmars, πρόεδρο, G. Bosco, A. Touffait και O. Due, προέδρους τμήματος, Mackenzie Stuart, A. O'Keefe, T. Koopmans, U. Everling και A. Χλωρό, δικαστές,

γενική εισαγγελέυς: S. Rozès
 γραμματεύς: H. A. Rühl, κύριος υπάλληλος διοικήσεως

έκδιδει την ακόλουθη

ΑΠΟΦΑΣΗ

Περιστατικά

Τά πραγματικά περιστατικά της υποθέσεως, ή εξέλιξη της διαδικασίας, τά αιτήματα καθώς και οι ισχυρισμοί και τά επιχειρήματα τών διαδίκων έχουν συνοπτικώς ως εξής:

I — Πραγματικά περιστατικά και διαδικασία

A — Περιστατικά

1. Τό *Εθνικό Ινστιτούτο Γεωργικής Έρείνης* (INRA) αποτελεί γαλλικό δημόσιο οργανισμό, άποστολή του όποιου είναι, μεταξύ άλλων, νά διενεργεί έρευνες μέ σκοπό τήν βελτίωση και τήν ανάπτυξη της φυτικής παραγωγής. Κατόρθωσε επιτυχώς νά αναπτύξει ποικιλίες σπόρων άραβοσίτου προς σπορά, δυνάμενες νά καλλιεργηθον υπό συνθήκες ευκράτου κλίματος, οι όποιες

ποικιλίες άλλοτε είχαν θεωρηθεί ακατάλληλες για τήν καλλιέργεια άραβοσίτου. Έτσι, αυτό ανέπτυξε ποικιλίες πού είναι γνωστές ως INRA 190, 200 και 258, οι όποιες αποτελούν τό αντικείμενο της υπό κρίση διαφοράς. Στίς περιπτώσεις αυτές, πρόκειται για υβρίδια άραβοσίτου, οι σπόροι προς σπορά τών όποιων πρέπει κάθε φορά νά αναπτύσσονται έκ νέου από βασικές γραμμές.

2. Ό *Kurt Eisele* είναι ένας έμπορος σπόρων προς σπορά στό Darmstadt. Είναι ό μοναδικός όμόρρυθμος έταίρος και κάτοχος της πλειοψηφίας του εταιρικού κεφαλαίου της εταιρείας L. C. Nungesser KG (έφεξης άποκαλουμένης «Nungesser»), ή όποία ειδικεύεται στην παραγωγή και στην έμπορία σπόρων προς σπορά.

3. Στίς 14 και 16 Δεκεμβρίου 1960, τό INRA και ό Eisele συνήσαν μία σύμβαση,

σύμφωνα με τούς όρους της όποιας, ό Eisele ανέλαβε τήν ύποχρέωση νά εκπροσωπεί τό INRA ένώπιον του Bundessortenamt (γερμανικό όμοσπονδιακό όργανο, αρμόδιο γιά τήν καταχώριση τών δικαιωμάτων του δημιουργού), προκειμένου νά εξασφαλίζεται ή έγγραφή τών ποικιλιών άραβοσίτου πού αναπτύσσονται από τό INRA (άρθρο 1). Ό Eisele ανέλαβε επίσης τήν ύποχρέωση νά ενημερώνει τό INRA γιά όλα τά θέματα πού άφορούν τήν έμπορία τών ποικιλιών αυτών έντός της Όμοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας (άρθρο 4).

Μέ δηλώσεις της 19ης Ιανουαρίου καί 8ης Φεβρουαρίου 1961, τό INRA μετεδίδασε στόν Eisele μέ ισχύ από 14ης Δεκεμβρίου 1960, τά γερμανικά δικαιώματα του δημιουργού νέου είδους στην Γερμανία γιά τέσσερις ποικιλίες σπόρων πρós σπορά άραβοσίτου. Οι δηλώσεις αυτές περιείχαν τόν ακόλουθο όρο: «Κατά τό μέτρο πού τό περιεχόμενο της παρούσης δηλώσεως άφίσταται της συναφθείσης συμβάσεως, οι δηλώσεις αυτές λογίζονται ως συμφωνία τροποποίησης της συμβάσεως».

Άκολούθως, ό Eisele προέβη στην έπ' όνόματι του καταχώριση, στό Bundessortenamt, τών ποικιλιών άραβοσίτου πού έδημιούργησε τό INRA καί, συνεπώς, κατέστη κάτοχος στην Όμοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας τών δικαιωμάτων του δημιουργού νέου είδους επί τών ποικιλιών αυτών.

4. Στίς 5 Όκτωβρίου 1965, τό INRA καί ό Eisele συνήσαν νέα συμφωνία σχετικά μέ έξ ποικιλίες σπόρων πρós σπορά άραβοσίτου μέ τό ακόλουθο περιεχόμενο:

«Άρθρο 1

Τό INRA παρέχει στόν Eisele τό άποκλειστικό δικαίωμα της οργάνωσης τών πωλήσεων τών ποικιλιών του στην Όμοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας (...). Διευκρινίζεται ότι τά παρεχόμενα στόν Eisele άποκλειστικά δικαιώματα περιορίζονται στην οργάνωση τών πωλήσεων καί δέν συνεπάγονται άποκλειστικά δικαιώματα πωλήσεως.

Ό Eisele ύποχρεούται νά μήν άναλαμβάνει τήν οργάνωση της πωλήσεως άλλων ποικιλιών σπόρων πρós σπορά έκτός τών ποικιλιών του INRA.

Άρθρο 2

Ό Eisele άναλαμβάνει νά προμηθεύει μέ σπόρους πρós σπορά κάθε γερμανική έπιχειρηση ή συνεταιρισμό πού παρέχει τίς άπαραίτητες τεχνικές καί λοιπές έγγυήσεις' οι τιμές γιά τίς έν λόγω έπιχειρήσεις, μέχρι του επιπέδου τών γεωργικών συνεταιρισμών, θά καθορίζονται κατόπιν συμφωνίας μέ τό INRA' οι τιμές αυτές θά πρέπει νά λαμβάνουν ύπ' όψη τίς τιμές, στις όποιες πωλούν οι γάλλοι εξαγωγείς (...).

Άρθρο 3

Ό Eisele ύποχρεούται νά εισάγει από τήν Γαλλία τουλάχιστον τά δύο τρίτα τών άπαιτητών γιά τήν κάλυψη τών άναγκών της γερμανικής άγοράς σπόρων πρós σπορά ύποχρεωτικώς, μέσω του έπιφορτισμένου μέ τήν συγκέντρωση καί τόν συντονισμό τών εξαγωγών αυτών γαλλικού όργανισμού (...)' επιτρέπεται νά παράγει ό ίδιος ή νά παράγει μέσω τρίτων ύπ' εύθύνη του επί πλέον, δηλαδή τό ένα τρίτο κατ' άνώτατο όριο τών άναγκών αυτών, έναντι καταβολής τέλους έκμεταλλεύσεως.

Άρθρο 4

Ό Eisele άναλαμβάνει τήν ύποχρέωση νά προστατεύει τά δικαιώματα του INRA επί τών έν λόγω ποικιλιών, ιδίως έναντι τών άπομιμήσεων' επιτρέπεται νά χρησιμοποιεί τό σήμα INRA, τό όποιο προστατεύεται διεθνώς, καί έχει κάθε έξουσία πρós άνάληψη τών άναγκαίων δικαστικών ενεργειών.

Άρθρο 5

Τό INRA άναλαμβάνει νά ύποχρεώσει τόν άνωτέρω όργανισμό νά λάβει όλα τά άναγκαία μέτρα γιά νά έμποδίξει κάθε εξαγωγή πρós τήν Όμοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας τών ποικιλιών σπόρων πρós σπορά INRA, παρά μέσω του Eisele.»

5. Μέ την συμφωνία αυτή παρεσχέθη έτσι στον Eisele το αποκλειστικό δικαίωμα παραγωγής και διαθέσεως των ποικιλιών INRA στην Όμοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας. Ο Eisele εισέφερε το έν λόγω αποκλειστικό δικαίωμα στην εταιρία Nungesser KG. Έτσι η εταιρία αυτή υπεκατεστάθη στα δικαιώματα του Eisele για τις συμβατικές του σχέσεις με το INRA, έκτός σέ ό,τι αφορά τις καταχωρίσεις των ποικιλιών στο Bundessortenamt, οι οποίες έγιναν όλες έπ' όνόματι του Eisele.

Συνεπώς, οι προς εκτέλεση τής συμβάσεως τής 5ης Οκτωβρίου 1965 ενέργειες ανέληφθησαν από την εταιρία Nungesser KG. Η εταιρία αυτή έπραγματοποίησε μέχρι του 1973/1974 τό 20 % περίπου του συνόλου των πωλήσεών τής στην Όμοσπονδιακή Δημοκρατία τής Γερμανίας με τις ποικιλίες INRA. Οι σπόροι προς σπορά INRA πού έπωλήθησαν από την Nungesser από τό 1960 έως τό 1972 άντεπροσώπευαν κατ' έτος πλέον του 50 % τής γερμανικής αγοράς. Από τό 1974, τό ποσοστό αυτό έμειώθη, αλλά ό Eisele διετήρησε συνολικώς πλέον του 25 % τής γερμανικής αγοράς, διότι έν τώ μεταξύ, χωρίς ένατίωση του INRA, έλαβε άδεια αποκλειστικής έκμεταλλεύσεως από τον γαλλικό συνεταιρισμό Limagrain.

6. Έξ άλλου, τό INRA, τό όποιο ως οργανισμός δημοσίου δικαίου δέν δύναται νά εκμεταλλεύεται, τό ίδιο, έμπορικώς τις ποικιλίες του, έχορήγησε αποκλειστική άδεια για την έμπορική εκμετάλλευση των ποικιλιών του στην γαλλική άνώνυμο εταιρία σπόρων προς σπορά άραβοσίτου (Frasema). Ός εκ τούτου, με την από 13ης Αύγουστου 1973 συμφωνία, άνέθεσε στην Frasema την εκτέλεση όλων των προηγουμένων συμβάσεών τής.

Η Frasema, συσταθεΐσα στις 18 Ιουνίου 1973, έχει ως άποστολή, μεταξύ άλλων, νά εξασφαλίζει την παραγωγή και την πώληση βασικών σπόρων προς σπορά INRA, καθώς και την πώληση και αγορά προς έξαγωγή

των σπόρων προς σπορά INRA. Οι δεκαοκτώ μέτοχοί τής είναι όλοι προμηθευτές σπόρων προς σπορά άραβοσίτου έγκατεστημένοι στην Γαλλία· πλέον του 60 % του μέτοχικού κεφαλαίου τής κατέχουν οι τέσσερις κύριοι προμηθευτές, μεταξύ των οποίων ό Limagrain.

7. Σύμφωνα με τό άρθρο 4 του κανονισμού 17 του Συμβουλίου, τής 6ης Φεβρουαρίου 1962, του πρώτου κανονισμού έφαρμογής των άρθρων 85 και 86 τής συνθήκης ΕΟΚ (ΕΕ είδ. έκδ. 08/001, σ. 25), ή σύμβαση τής 5ης Οκτωβρίου 1965 έκοινοποιήθη στην Έπιτροπή την 1η Νοεμβρίου 1965.

8. Κατ' έφαρμογή των έν λόγω συμφωνιών, ή Frasema και ό Eisele έμπόδισαν τις εισαγωγές ή μεταπωλήσεις στην Όμοσπονδιακή Δημοκρατία τής Γερμανίας από τρίτους, άπειλώντας διώξεις ή άσκηση άγωγών.

Έτσι ή έπιχείρηση *Louis David KG* υπεχρεώθη, στις 14 Νοεμβρίου 1973, νά συμμιδασθει ένώπιον του Landgericht του Bad Kreuznach. Βάσει του άνωτέρω συμμιδασμού, υπεχρεώθη νά καταβάλει 4 000 DM ως άποζημίωση, λόγω του ότι εισήγαγε από την Γαλλία και μετεπώλησε στην Όμοσπονδιακή Δημοκρατία τής Γερμανίας, χωρίς άδεια του Eisele, 15 τόννων σπόρων προς σπορά των ποικιλιών INRA, συνοδευόμενων από πιστοποιητικό. Έπί πλέον, άνέλαβε την υποχρέωση νά μήν πωλεί πλέον ή νά θέτει σέ κυκλοφορία χωρίς την άδεια του Eisele σπόρους προς σπορά των ποικιλιών INRA.

9. Έπίσης, ή έπιχείρηση *Robert Bomberault*, Argent-sur-Sauldre (Cher), αφού κατεχώρισε μία άγγελία στην έφημερίδα «Ernährungs-dienst», εκδομένη στο Άνόβερο από την Alfred-Strothe-Verlag, ή όποια περιείχε για πρώτη φορά προσφορά σπόρων προς σπορά INRA συνοδευόμενων από πιστοποιητικό, πού άγόρασε νομίμως στην

Γαλλία από τους παραγωγούς της Frasema, ακόλουθως δέν της επιτέρηση ή καταχώριση περαιτέρω αναλόγων άγγελιών. Ό λόγος της άρνήσεως αϋτης συνίστατο στις πιέσεις και άπειλές διώξεων κατά του εκδότη, σε περίπτωση επαναλήψεως των έν λόγω άγγελιών, πού ήσκουν τόσο ό Eisele όσο και ή Frasema, επικαλούμενοι τά άποκλειστικά συμβατικά δικαιώματα του Eisele, καθώς και τις νομοθετικές διατάξεις περί του δικαιώματος του δημιουργού νέου είδους. Η Frasema ήσκησε τις ίδιες πιέσεις επί του Bomberault, προκειμένου νά τον άποτρέψει από τό νά έξάγει στην Όμοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας, με διάφορα ιδίως τηλετυπήματα της 20ης, 21ης και 22ας Φεβρουαρίου 1974.

Άφου ό Eisele κατεχώρισε στην ίδια έφημερίδα μία γενική προειδοποίηση κατά κάθε εισαγωγής σπόρων προς σπορά INRA χωρίς την άδεια του, όρισμένες γερμανικές επιχειρήσεις, οι όποιες ένδιεφέρθησαν για την προσφορά του Bomberault, έδήλωσαν με τηλετύπημα ότι ύπαναχωρούν φοβούμενες τις διώξεις.

10. Σύμφωνα με τό άρθρο 3 του κανονισμού 17, ό Bomberault κατέθεσε καταγγελία στην Έπιτροπή στις 20 Φεβρουαρίου 1974.

Στηριχθείσα στην άνωτέρω καταγγελία και έν ύψει της κοινοποιήσεως της συμβάσεως του 1965, ή Έπιτροπή έκίνησε την διαδικασία στην ύπόθεση αϋτή στις 25 Όκτωβρίου 1976.

B — Η άπόφαση

Στις 21 Σεπτεμβρίου 1978, ή Έπιτροπή έλαβε την άπόφαση 78/823/ΕΟΚ περί της διαδικασίας εφαρμογής του άρθρου 85 της συνθήκης ΕΟΚ (IV/28.824 — δικαίωμα του δημιουργού νέου είδους — σπόροι προς σπορά άραβοσίτου) (ΑΒΙ. L 286, σ. 23), ή όποια άποτελεί τό άντικείμενο της παρούσης διαφοράς.

Η άνωτέρω άπόφαση άπηνύνη, κατά τό άρθρο 4, στό INRA, στην Frasema, στόν Κ.

Eisele, στην L. C. Nungesser KG και στην έπιχείρηση Lous David KG.

1. Περιληψη του διατακτικού

Τό διατακτικό της έν λόγω άποφάσεως έχει ως ακόλουθως:

«Άρθρο 1

Τό περιεχόμενο και ή εφαρμογή των ακόλουθων διατάξεων:

- α) της από 14ης και 16ης Δεκεμβρίου 1960 συμβάσεως περί μεταβιβάσεως από τό INRA στόν Κ. Eisele του δικαιώματος του δημιουργού νέου είδους στην Γερμανία,
- β) της συναφθείσης την 5η Όκτωβρίου 1965 μεταξύ του INRA και του Κ. Eisele συμβάσεως περί άποκλειστικότητας του πολλαπλασιασμού και της πωλήσεως των σπόρων προς σπορά άραβοσίτου,
- γ) του έπιτευχθέντος στις 14 Νοεμβρίου 1973 συμβιβάσμου μεταξύ του Κ. Eisele και της έπιχειρήσεως Louis David KG, βάσει του όποιου ή τελευταία έμποδίζεται νά εισάγει και νά πωλεί τους σπόρους προς σπορά INRA στην Γερμανία χωρίς άδεια,

παραβιάζουν τό άρθρο 85 παράγραφος 1 της συνθήκης:

- α) ή σύμβαση της 14ης και 16ης Δεκεμβρίου 1960, κατά τό μέτρο πού επιτρέπει στόν Κ. Eisele νά επικαλείται τά ιδικά του δικαιώματα του δημιουργού νέου είδους, για νά άντιτάσσεται σε κάθε εισαγωγή έντός της Όμοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας ή σε κάθε έξαγωγή προς άλλο Κράτος μέλος της Κοινότητας σπόρων προς σπορά άραβοσίτου των ποικιλιών INRA, οι όποιοι έχουν έγκριθει έπίσημως·
- β) στην σύμβαση της 5ης Όκτωβρίου 1965:

στό άρθρο 1:

ή άποκλειστικότητας της άδειας παραγωγής με πολλαπλασιασμό και πωλήσεως των έπίσημων έγκεκριμένων σπόρων

πρός σπορά άραβοσίτου τών ποικιλιών του, τήν όποία έχορήγησε τό INRA, καθ' όσον ή άποκλειστικότητα αυτή έρμηνεύεται και εφαρμόζεται ως ένέχουσα:

- τήν ύποχρέωση του INRA ή τών έλκόντων έξ αυτόυ δικαιώματα να μή παράγουν ή πωλουν σπόρους προς σπορά μέσω άλλων άδειούχων έκμεταλλεύσεως έντός τής Όμοσπονδιακής Δημοκρατίας τής Γερμανίας,
- τήν ύποχρέωση του INRA ή τών έλκόντων έξ αυτόυ δικαιώματα να μή παράγουν ή πωλουν σπόρους προς σπορά οι ίδιοι έντός τής Όμοσπονδιακής Δημοκρατίας τής Γερμανίας,
- τήν ύποχρέωση του INRA ή τών έλκόντων έξ αυτόυ δικαιώματα να έμποδίζουν τούς τρίτους να έξαγουν τά έν λόγω προϊόντα στην Όμοσπονδιακή Δημοκρατία τής Γερμανίας χωρίς άδεια του άδειούχου έκμεταλλεύσεως, προς χρησιμοποίηση ή πώληση εκεί,
- ή ταυτόχρονη άσκηση από τόν Eisele του άπορρέοντος έκ τής συμβάσεως άποκλειστικού δικαιώματός του και τών ιδικών του δικαιωμάτων του δημιουργού νέου είδους να έμποδίζει κάθε εισαγωγή στην Όμοσπονδιακή Δημοκρατία τής Γερμανίας ή κάθε έξαγωγή προς άλλο Κράτος μέλος τών σχετικών σπόρων·

στό άρθρο 1:

ή ύποχρέωση του άδειούχου έκμεταλλεύσεως, κατά τήν διάρκεια τών έτών πού ίσχυε ή έν λόγω ύποχρέωση, να μήν παράγει ή πωλεί σπόρους προς σπορά άλλων ποικιλιών άραβοσίτου έκτός τών ποικιλιών του INRA·

στό άρθρο 2:

ή ύποχρέωση του άδειούχου έκμεταλλεύσεως να μήν πωλεί παρά μόνον σε όρισμένους μεταπωλητές·

στό άρθρο 3:

ή ύποχρέωση του άδειούχου έκμεταλλεύσεως να μήν παράγει πλέον του τρίτου

των άπαραιτήτων προς κάλυψη των άναγκών στο έδαφος του σπόρων προς σπορά και να εισάγει από τήν Γαλλία τό υπόλοιπο·

στό άρθρο 5:

ή ύποχρέωση του INRA να προβαίνει στις άπαραίτητες ένέργειες, ώστε να έμποδίζεται κάθε έξαγωγή των ποικιλιών του προς τήν Όμοσπονδιακή Δημοκρατία τής Γερμανίας, κατά τό μέτρο πού ή ύποχρέωση αυτή άφορά τούς σπόρους προς σπορά πού έχουν εγκριθεί έπισήμως·

γ) στό συμβίδιασμό τής 14ης Νοεμβρίου 1973:

στό άρθρο 1:

ή ύποχρέωση τής Louis David KG να μή πωλεί πλέον ή να μή θέτει σε κυκλοφορία στην Όμοσπονδιακή Δημοκρατία τής Γερμανίας, χωρίς άδεια του γερμανου άδειούχου έκμεταλλεύσεως, τούς σπόρους προς σπορά των ποικιλιών INRA.

Άρθρο 2

Η αίτηση περί έξαιρέσεως σύμφωνα με τό άρθρο 85 παράγραφος 3 τής συνθήκης, τήν όποία υπέβαλε ο K. Eisele, άπορρίπτεται.
...»

2. Περίληψη των αιτιολογικών σκέψεων

Άποκλειστικότητας τής άδειας έκμεταλλεύσεως

Όσον άφορά τόν περιοριστικό χαρακτήρα τής άποκλειστικότητας τής άδειας έκμεταλλεύσεως πού έχορηγήθη στόν Eisele, ή Έπιτροπή θεώρησε ότι, παρέχοντας σε μία μόνο επιχείρηση τήν έκμετάλλευση των δικαιωμάτων του του δημιουργού νέου είδους έντός μιας καθορισμένης περιοχής, ο χορηγών τήν άδεια έκμεταλλεύσεως στερείται καθ' όλη τήν διάρκεια τής συμβάσεως τής δυνατότητας να χορηγεί στην ίδια περιοχή άδεια έκμεταλλεύσεως σε άλλες επιχειρήσεις, γεγονός πού του στερεί τήν

δυνατότητα ανταγωνισμού. Άναλαμβάνοντας την υποχρέωση να μην παράγει ή να μην πωλεί ο ίδιος στην καλυπτομένη από την άδεια έδαφική περιοχή, ο παραχωρών την άδεια έκμεταλλεύσεως αφαιρεί από τον εαυτό του, καθώς και από την Frasema και τα μέλη της, την δυνατότητα διαθέσεως των εν λόγω προϊόντων στην έδαφική αυτή περιοχή.

Έπί πλέον, τό γεγονός ότι οι τρίτοι δέν δύνανται, χωρίς την άδεια του INRA ή του Eisele, να εισάγουν στην Όμοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας ή να εξάγουν από την χώρα αυτή τους εν λόγω σπόρους πρός σπορά, συμβάλλει στην κατανομή των αγορών και στερεί τους χρησιμοποιούντες γερμανούς γεωργούς κάθε δυνατότητα πραγματικής διαπραγματεύσεως, έφ' όσον οι σπόροι αυτοί διατίθενται άρχικώς από ένα και μόνο προμηθευτή.

Η χορήγηση στον Eisele των αποκλειστικών δικαιωμάτων επί των νέων φυτικών ειδών του INRA αποτελεί συστατικό στοιχείο του συστήματος διανομής των ποικιλιών INRA στην Όμοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας, κατά τό μέτρο πού ή θέση αυτή του άδειούχου έκμεταλλεύσεως ήδύνατο να χρησιμοποιηθεί πρός παρεμπόδιση κάθε εισαγωγής των άρχικών προϊόντων και πρός ενίσχυση της αποκλειστικότητας της άδειας έκμεταλλεύσεως τόσο έναντι του χορηγησαντος την άδεια έκμεταλλεύσεως όσον και έναντι των τρίτων.

Μή δυνατότης εφαρμογής του κανονισμού 26

Η Έπιτροπή έθεώρησε περαιτέρω ότι ή εξαίρεση πού προβλέπεται στό άρθρο 2 του κανονισμού 26 του Συμβουλίου της 4ης Άπριλίου 1962, περί εφαρμογής όρισμένων κανόνων του ανταγωνισμού στην παραγωγή και στην έμπορία των γεωργικών προϊόντων (ΕΕ ειδ. έκδ. 03/001, σ. 35) δέν εφαρμόζεται εν προκειμένω, ιδίως διά τους εξής λόγους:

α) οι εν λόγω συμφωνίες δέν αποτελούν αναπόσπαστο μέρος ούτε προέκταση της έθνικής οργανώσεως της αγοράς των σπόρων πρός σπορά άραβοσίτου·

6) οι συμφωνίες αυτές δέν είναι άπαραίτητες πρός πραγματοποίηση των άναφερομένων στό άρθρο 39 της συνθήκης στόχων. Τά άπαραίτητα πρός τότο μέσα καθωρίσθησαν με τον κανονισμό 2358/71 του Συμβουλίου, της 26ης Όκτωβρίου 1971, περί κοινής οργανώσεως της αγοράς στον τομέα των σπόρων πρός σπορά (ΕΕ ειδ. έκδ. 03/007, σ. 66), οι δέ συμφωνίες δέν δύνανται κατά κανένα τρόπο να ένταχθούν στό πλαίσιο των διατάξεων του κανονισμού αυτού.

Ίδιαζόντα χαρακτηριστικά των σπόρων πρός σπορά

Ός πρός την ένδεχομένη σκοπιμότητα αύστηρης εφαρμογής των κανόνων ανταγωνισμού λόγω των ίδιαζόντων χαρακτηριστικών των σπόρων πρός σπορά και του ειδικού άντικειμένου του δικαιώματος του δημιουργού νέου είδους, ή Έπιτροπή έθεώρησε ότι τά προϊόντα για τά όποια πρόκειται έτέθησαν σέ κυκλοφορία ύπ' εύθύνη του οργανισμού πού τά παρήγαγε και σύμφωνα με τίς διατάξεις της κανονιστικής ρυθμίσεως πού έθεσπίσθησαν άκριδώς για να άντιμετωπισθούν όλοι οι κίνδυνοι πού συνδέονται άναποσπástως με τά χαρακτηριστικά των φυτικών προϊόντων. Δεδομένου ότι ή προστασία του άδειούχου έκμεταλλεύσεως έναντι του ανταγωνισμού του χορηγούντος την άδεια έκμεταλλεύσεως, των άλλων άδειούχων έκμεταλλεύσεως ή των τρίτων δέν έμπίπτει στό ειδικό περιεχόμενο του δικαιώματος του δημιουργού νέου είδους, τό άρθρο 36 της συνθήκης δέν δικαιολογεί έμπόδια στην έλεύθερη κυκλοφορία των σπόρων πρός σπορά, οι όποιοι έτυχαν έπίσημου έγκρίσεως και έγιναν κατά αυτό τον τρόπο δεκτοί πρός έμπορία.

Η μή δυνατότης εφαρμογής του άρθρου 85 παράγραφος 3 της συνθήκης

Η Έπιτροπή έθεώρησε ότι κατ' άρχήν, όπως είναι ή περίπτωση του διπλώματος εύρεσιτεχνίας, ή αποκλειστικότητας παραγωγής με πολλαπλασιασμό πού χορηγεί ο δικαιούχος ενός νέου φυτικού είδους στον άδειούχο έκμεταλλεύσεως εντός της κοινής

ἀγορᾶς δύναται νά θεωρηθεῖ ὡς πληροῦσα τίς προϋποθέσεις ἐξαιρέσεως πού ἀναφέρεται στό ἄρθρο 85 παράγραφος 3. Ἡ ἀποκλειστικότης πωλήσεως πού συνεπάγεται ἀπαγόρευση τῶν ἐξαγωγῶν δύναται ἐπίσης, σέ ὀρισμένες περιπτώσεις, νά τύχει τῆς ἐξαιρέσεως αὐτῆς, ἰδίως ὅταν φαίνεται ἀναγκαῖα γιά τήν προστασία μικρῶν ἢ μεσαίων ἐπιχειρήσεων, ὅταν εἰσχωροῦν σέ νέα ἀγορά ἢ προωθοῦν ἕνα νέο προϊόν, εἶναι δέ δυνατές οἱ παράλληλες εἰσαγωγές.

Ἐν προκειμένῳ, πάντως, ἡ Ἐπιτροπὴ δέν ἐξήτασε, σέ σχέση μετ' ἰσχύος 85 παράγραφος 3, τήν ἀποκλειστικότητα παραγωγῆς πού ἐχορηγήθη στὸν Eisele, διότι οἱ ἀπαιτούμενες γιά τήν ἐξαίρεση προϋποθέσεις, ἐν πάσῃ περιπτώσει, δέν ἐπληροῦντο λόγω τῆς ἀποκλειστικότητος πωλήσεως καὶ τῶν ἀπαγορεύσεων τῶν ἐξαγωγῶν, οἱ ὁποῖες τὴν συνάδευαν, καὶ τοῦτο διὰ τῶν ἀκόλουθους λόγους:

- α) ἡ περίπτωση τῆς εἰσχωρήσεως σέ μία νέα ἀγορά ἢ τῆς διοχετεύσεως ἐνός νέου προϊόντος ἀπεκλείσθη·
- β) ἐν πάσῃ περιπτώσει, ὁ Eisele ἔτυχε ἀλύτου ἐδαφικῆς προστασίας. Κάθε εἰσαγωγή δι' ἄλλης ὁδοῦ ἐμποδίζετο, παρὰ τὸ ἐπίμονο αἶτημα τῆς Ὁμοσπονδιακῆς Δημοκρατίας τῆς Γερμανίας, γεγονός πού δέν ἠδύνατο νά συμβάλει στὴν βελτίωση τῆς παραγωγῆς ἢ τῆς διανομῆς προϊόντων κατὰ τὴν ἔννοια τῆς πρώτης προϋποθέσεως τοῦ ἄρθρου 85 παράγραφος 3.

Ἐπὶ πλέον, τὸ σύστημα τῆς ἀποκλειστικῆς διανομῆς πού ἐτέθη σέ ἐφαρμογὴ εἶχε ὡς ἀποτέλεσμα νά δύναται οἱ ποικιλίες INRA νά μεταπωλοῦνται στοὺς χρησιμοποιούντες αὐτῆς Γερμανοὺς σέ τιμές πού τοὺς ἀπέκλειαν, σέ σχέση μετ' ἰσχύος πού ἐφηρμόζοντο στὴν Γαλλία, ἀπὸ τὴν δίκαιη συμμετοχὴ σέ ἐνδεχόμενα κέρδη κατὰ τὴν ἔννοια τοῦ ἄρθρου 85 παράγραφος 3.

Γ' — Διαδικασία

Κατὰ τῆς ἀνωτέρω ἀποφάσεως, ἡ ὁποία τοὺς ἐκoinοποιήθη τὴν 27η Σεπτεμβρίου

1978, οἱ προσφεύγοντες ἤσκησαν τὴν παρούσα προσφυγὴ. Τὸ δικόγραφο τῆς προσφυγῆς ἐπρωτοκολλήθη στὴν γραμματεία τοῦ Δικαστηρίου στὴν 27 Νοεμβρίου 1978.

Μετ' ἰσχύος τῆς 19ης Ἀπριλίου 1979, 24ης Ἰουλίου 1979, 12ης Σεπτεμβρίου 1979 καὶ 30ης Ἰανουαρίου 1980, τὸ Δικαστήριο ἔκανε δεκτὴς ἀντιστοίχως τίς παρεμβάσεις τοῦ Ἠνωμένου Βασιλείου, τῆς Γαλλικῆς Δημοκρατίας, τῆς Caisse de gestion des licences végétales καὶ τῆς Ὁμοσπονδιακῆς Δημοκρατίας τῆς Γερμανίας.

Κατόπιν ἐκθέσεως τοῦ εἰσηγητοῦ δικαστοῦ καὶ μετ' ἀκρόαση τοῦ γενικοῦ εἰσαγγελέως, τὸ Δικαστήριο, μετ' ἐπιστολὴ τῆς 2ας Ὀκτωβρίου 1980, ἐκάλεσε τοὺς διαδίκους νά παράσχουν διευκρινίσεις ἐπὶ ὀρισμένων θεμάτων οὐσίας, δηλαδὴ σχετικῶς μετ':

- α) τίς ποικιλίες τῶν σπόρων πρὸς σπορὰ ἀραβοσίτου, γιά τίς ὁποῖες πρόκειται στὴν ὑπό κρίση ὑπόθεση,
- β) τὸ ἐπίπεδο τῶν τιμῶν γιά τοὺς σπόρους αὐτοὺς πού ἐπεκράτει στὴν Γαλλία καὶ στὴν Γερμανία κατὰ τὴν διάρκειά τῶν πρὸ τῆς ἀποφάσεως τῆς Ἐπιτροπῆς ἐτῶν, καὶ
- γ) τίς ὑπηρεσίες πού ἡ ἐπιχείρηση Nungesser πράγματι παρέσχε, προκειμένου νά καταστήσει δυνατὴ τὴν χρησιμοποίησι στὴν Γερμανία τῶν ἐν λόγω ποικιλιῶν σπόρων πρὸς σπορὰ ἀραβοσίτου.

Οἱ διάδικοι ἐκλήθησαν νά συναντηθοῦν, προκειμένου νά ἐξετάσουν μαζί ἂν τὰ ζητήματα αὐτὰ ἠδύνατο νά ρυθμισθοῦν μετ' ἐκείνην συμφωνία, πρὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς προφορικῆς διαδικασίας. Ἡ συνάντησι αὐτὴ ἐγένετο στὴν 19 Ἰανουαρίου 1981 στὴν ἔδρα τοῦ Δικαστηρίου. Κατὰ τὴν συνάντησι αὐτὴ, οἱ διάδικοι δέν συνεφώνησαν ἐφ' ὄλων τῶν ἐπιμάχων σημείων, ἀλλὰ παρέσχον συμπληρωματικὴς διευκρινίσεις.

II — Αιτήματα των διαδίκων

Οι προσφεύγοντες ζητούν από το Δικαστήριο:

— να άκυρώσει την άπόφαση της Έπιτροπής της 21ης Σεπτεμβρίου 1978, εκτός όμως από τις διατάξεις του άρθρου 1 6 της άποφάσεως, οι όποιες αναφέρονται στην ύποχρέωση του άδειούχου εκμεταλλεύσεως να μή παράγει ή πωλεί κατά την διάρκεια της συμβάσεως σπόρους προς σπορά ποικιλίας ανταγωνιστικής προς τις ποικιλίες του INRA, καθώς επίσης και των διατάξεων που αναφέρονται στα άρθρα 2 και 3 της συμβάσεως της 5ης Οκτωβρίου 1965.

Ή καθ' ής ζητεί από το Δικαστήριο:

— να άπορρίψει την προσφυγή ως άβάσιμη και να καταδικάσει τους προσφεύγοντες στα δικαστικά έξοδα.

III — Λόγοι και έπιχειρήματα των διαδίκων

Οι προσφεύγοντες έπικαλούνται τους ακόλουθους λόγους:

- a) παράβαση των άρθρων 30 και 36 και του άρθρου 85 παράγραφοι 1 και 2 της συνθήκης·
- 6) παράβαση του κανονισμού 17/62, ιδίως των άρθρων 4 και 8 αυτού και του κανονισμού 26/62·
- γ) κατάχρηση έξουσίας, δεδομένου ότι η Έπιτροπή δέν απέδειξε με ακρίβεια τά πραγματικά περιστατικά και άπέστη της παγίας διοικητικής πρακτικής που ήκολούθη προηγουμένως.

A — Έπί των πραγματικών περιστατικών

1. Παροχές του Eisele

a) Βλαστητική δύναμη και βλαστητική ένέργεια

Οι προσφεύγοντες ύποστηρίζουν ότι η Έπιτροπή έστήριξε την εκτίμηση των άποτελεσμάτων των έν λόγω συμβάσεων στον ίσχυρισμό ότι οι ποσότητες των σπόρων προς σπορά άραβοσίτου που διετέθησαν στο έμπόριο έντός της Γαλλίας και εκείνες που έξήχθησαν προς την Γερμανία ήταν περίπου ίσες. Η προσβαλλομένη άπόφαση στηρίζεται στην ίδια άποψη. Αυτή είναι, έν

τούτοις, έσφαλμένη. Δέν λαμβάνει ύπ' όψη ιδίως τις σημαντικές προσπάθειες που ώφειλε ό Eisele να καταβάλει για να προσαρμόσει τους γαλλικούς σπόρους προς σπορά στις άπαιτήσεις της γερμανικής αγοράς.

Πρός άποσαφήνιση του άνωτέρω προβλήματος, οι προσφεύγοντες αναφέρουν κατ' άρχήν ποιές ήταν οι άπαιτούμενες προϋποθέσεις στην Γερμανία, όσον άφορά την βλαστητική ικανότητα (Keimfähigkeit) και ή βλαστητική ένέργεια (Triebkraft) των σπόρων άραβοσίτου προς σπορά.

Η βλαστητική ικανότητα είναι ή μεγίστη ικανότητα βλαστήσεως ενός σπόρου προς σπορά υπό συνθήκες έργαστηρίου όσον τό δυνατόν εύνοϊκότερες. Η βλαστητική ένέργεια εκφράζει αντίθέτως την ικανότητα βλαστήσεως του ίδιου σπόρου προς σπορά υπό συνθήκες δυσχερούς καλλιέργειας, παραδείγματος χάριν σε κρύο ή ξηρό κλίμα.

Είναι δυνατόν ένας σπόρος προς σπορά, ό όποιος έχει ύψηλή βλαστητική ικανότητα, να διαθέτει χαμηλή βλαστητική ένέργεια. Η Έπιτροπή δέν λαμβάνει ύπ' όψη, κατά τους προσφεύγοντας, τις διαφορές που ύφίστανται σχετικώς μεταξύ της Γαλλίας και της Γερμανίας. Στην Γαλλία, όπου οι συνθήκες καλλιέργειας του άραβοσίτου είναι εύνοϊκότερες, ή βλαστητική ένέργεια δέν άποτελεί άντικείμενο ειδικής ρυθμίσεως.

Οι κοινοτικοί κανόνες περί βλαστητικής ικανότητας καθορίσθησαν με την όδηγία 66/402 του Συμβουλίου, της 14ης Ιουνίου 1966, περί της έμπορίας των σπόρων δημητριακών προς σπορά (EE ειδ. εκδ. 03/002, σ. 3). Για τους σπόρους άραβοσίτου προς σπορά, ή ελαχίστη βλαστητική ικανότητα, για να είναι δυνατή ή διάθεσή τους στο έμπόριο, καθωρίσθη σε 90 % των καθαρών σπόρων προς σπορά. Έν τούτοις, λόγω των δυσμενών κλιματολογικών συνθηκών στην Γερμανία, ή γερμανική νομοθεσία άπαιτεί, εκτός από βλαστητική ικανότητα 90 %, ελάχιστη βλαστητική ένέργεια 85 % (Saatgutverordnung Landwirtschaft της 2ας Ιουλίου 1975, BGBl. I, σ. 1659).

Οι σπόροι άραβοσίτου προς σπορά INRA που εισάγονται από την Γαλλία, άν και

έχουν βλαστητική ικανότητα 90 %, διαθέτουν, όπως απέδειχθη στην πρακτική, βλαστητική ενέργεια πολύ χαμηλή για να είναι δυνατόν να διατεθούν στο εμπόριο εντός της Γερμανίας. Έκ των ανωτέρω έπεται ότι ο ρόλος της επιχειρήσεως Nungesser δεν συνίστατο μόνο στην αγορά και στην πώληση των σπόρων προς σπορά που εισήγοντο από την Γαλλία, αλλά στην συνεχή προσαρμογή των σπόρων αυτών στις απαιτήσεις της γερμανικής νομοθεσίας και στις συνθήκες καλλιέργειας του άραβοσίτου στην Γερμανία. Πράγματι, οι προσφεύοντες πρέπει πάντοτε να μεριμνούν ώστε να μη διακυβεύεται η ποιότης των σπόρων προς σπορά, όπως καθορίζεται από τις ισχύουσες ρυθμίσεις και όπως την απαιτούν οι χρησιμοποιούντες αυτούς.

Η Έπιτροπή θεωρεί ότι οι προσφεύοντες έπρομηθεύθησαν από την Γαλλία σπόρους προς σπορά άραβοσίτου INRA, που οποιοσδήποτε γάλλος ή γερμανός έμπορος ήδύνατο να προμηθευθεί στην ίδια ποιότητα από τους ίδιους γάλλους παραγωγούς.

Παρατηρεί ότι με τό άρθρο 5 της οδηγίας 66/402 ή επιφύλαξη που άφορα τις συμπληρωματικές και πλέον άστηνές προϋποθέσεις που ένδεχομένως επιβάλλει ένα Κράτος μέλος περιορίζεται μόνον στους σπόρους προς σπορά που παράγονται εντός του ένθνικού εδάφους. Κατά συνέπεια, τό εμπόριο των σπόρων προς σπορά που προέρχονται από άλλο Κράτος μέλος της Κοινότητας δεν δύναται να άποτελέσει άντικείμενο νομοθετικών ή διοικητικών περιορισμών έκ μέρους των γερμανικών άρχων· έξ άλλου, τό εμπόριο δεν περιωρίσθη έν προκειμένω.

Συνεπώς, ή προβλεπομένη από τό γερμανικό δίκαιο άπαιτηση ελάχιστης βλαστητικής ενεργείας (άπό τό 1977 85 %, προηγούμενης 75 %) άφορα μόνον τους σπόρους προς σπορά που παράγονται στην Γερμανία.

Έξ άλλου, στό άρθρο 23 παράγραφος 2 του γερμανικού νόμου περί έμπορίας σπόρων προς σπορά (Gesetz über den Verkehr mit Saatgut) της 1ης Ιουλίου 1975 (BGBl. I, σ. 1453) διευκρινίζονται οι περιπτώσεις κατά τις όποιες δεν άπαιτείται πιστοποίηση των σπόρων προς σπορά κατά την είσαγωγή.

Τό δεύτερο εδάφιο της διατάξεως αυτής όρίζει ότι:

«Όταν οι σπόροι προς σπορά έχουν πιστοποιηθεί ή έγκριθεί σέ άλλο Κράτος μέλος της Εύρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας, άρκει... οι σπόροι προς σπορά να πληρούν τις προϋποθέσεις που έχουν καθορισθεί στό άλλο Κράτος μέλος, έφ' όσον οι προϋποθέσεις αυτές άντιστοιχούν τουλάχιστον στις προϋποθέσεις πιστοποίησης ή έγκρίσεως, που καθορίζονται στις οδηγίες του Συμβουλίου και της Έπιτροπής της Εύρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας, περί έμπορίας των σπόρων προς σπορά και των φυτών...»

Έκ των ανωτέρω έπεται, κατά την Έπιτροπή, ότι οι συνοδευόμενοι από πιστοποιητικό στην Γαλλία σπόροι προς σπορά άραβοσίτου ήδύνατο να είσαχθούν χωρίς διατυπώσεις στην Όμοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας, έφ' όσον ή γαλλική πιστοποίηση ίκανοποίησε τις άπαιτήσεις που προεβλέποντο στην οδηγία 66/402.

Άπαντώντας στά έρωτήματα που έθεσε τό Δικαστήριο, οι προσφεύοντες άνέφεραν ότι ή οδηγία του 1966 καθώρισε, για τους σπόρους άραβοσίτου προς σπορά, ελάχιστη βλαστητική ικανότητα 90 % σέ σχέση προς τους καθαρούς σπόρους προς σπορά. Σύμφωνα με τό άρθρο 4 της οδηγίας, επετράπη στά Κράτη μέλη να ελαττώσουν τό άνωτέρω ποσοστό μέχρι 85 % για τους σπόρους άραβοσίτου προς σπορά. Τό άρθρο 5 της οδηγίας όρίζει επί πλέον ότι τά Κράτη μέλη δύναται να όρίσουν, ίδίως όσον άφορα την βλαστητική ικανότητα, συμπληρωματικές ή πλέον άστηνές προϋποθέσεις για την δική τους παραγωγή.

Οι προσφεύοντες διευκρίνισαν ότι κατά την γερμανική νομοθεσία άπαιτείται, από τις 31 Μαΐου 1968, ελάχιστη βλαστητική ικανότητα 85 % των καθαρών σπόρων προς σπορά. Επί πλέον άπαιτείται συμπληρωματικώς για τόν άραδόσιτο βλαστητική ενεργεια τουλάχιστον 75 % των καθαρών σπόρων προς σπορά. Άπό τις 23 Μαΐου 1977, οι άπαιτήσεις αυτές έτροποποιήθησαν. Η άπαιτουμένη ελάχιστη βλαστητική ικανότητα άνήλθε σέ ποσοστό 90 %, σύμφωνα με τους κοινοτικούς κανόνες, ενώ ή άποτελούσα συμπληρωματική προϋπόθεση βλαστητική ενεργεια καθωρίσθη σέ 85 %.

Οι προσφεύγοντες τονίζουν ότι από το 1968 *όλες οι προϊόνθεισες* που άφορουν τις ιδιότητες των σπόρων προς σπορά, *συνεπώς και η βλασθητική ενέργεια*, πρέπει να ελέγχονται από επίσημα όργανα (άρθρο 12 παράγραφος 1 εδάφιο 2, σέ συνδυασμό με το άρθρο 10 του γερμανικού διατάγματος της 31ης Μαΐου 1968, BGBl. I, σ. 566, «Getreidesaatgut-Verordnung»).

Πρίν από το 1968, το γερμανικό δίκαιο δέν προέδλεπε έλεγχο της βλασθητικής ενεργείας, παρά μόνο στην περίπτωση κατά την όποία δέν είχε έπιτευχθεί ή έλαχίστη βλασθητική ικανότητα.

Οι προσφεύγοντες παρατηρούν ακόμη ότι ή Nungesser παρήγαγε ένα τμήμα των ποικιλιών σπόρων προς σπορά INRA στην Γερμανία και εισήγαγε ένα άλλο τμήμα. "Αν ή βλασθητική ενέργεια δέν είχε έλεγχθεί όσον άφορά τις εισαγωγές, θά ύφίστατο ό κίνδυνος οι εισαγόμενες ποικιλίες και οι ποικιλίες που παρήγαγε ή Nungesser νά εμφανίζον διαφορετική στάθμη ποιότητας. "Η Nungesser όμως δέν ήδύνατο νά άποδεχθεί τέτοιες διαφορές, διότι οι χρησιμοποιούντες είχαν την δικαιολογημένη προσδοκία νά έχει την ίδια στάθμη ποιότητας τό σύνολο των ποικιλιών άραβοσίτου INRA που έμπορευέτο.

"Η *Έπιτροπή* ισχυρίζεται ότι τά ύποστηριζόμενα από τους προσφεύγοντες είναι δάσιμα όσον άφορά την γερμανική και κοινοτική νομοθεσία. Δέχεται ότι, σύμφωνα με τους γερμανικούς κανόνες του 1968, έπρεπε πάντοτε, για τους σπόρους άραβοσίτου προς σπορά, νά έλέγχεται εκτός της βλασθητικής ικανότητας και ή βλασθητική ενέργεια.

"Εμμένει έν τούτοις στόν ισχυρισμό ότι, κατά τό άρθρο 23 παράγραφος 2 του προαναφερθέντος νόμου περί της έμπορίας των σπόρων προς σπορά της πρώτης 'Ιουλίου 1975, άρκει, για νά είναι δυνατή ή εισαγωγή των σπόρων προς σπορά, νά έχουν πιστοποιηθεί ή έγκριθεί σέ άλλο Κράτος μέλος της ΕΟΚ.

Περαιτέρω, θεωρεί ότι οι προσφεύγοντες δέν απέδειξαν ότι από τους έλέγχους που διενεργήθησαν επί των εισαγομένων

σπόρων προς σπορά προέκυψε ότι, παρά την ύπαρξη βλασθητικής ικανότητας 90 % ή πλέον, δέν είχε έπιτευχθεί τό άπαιτούμενο από την γερμανική νομοθεσία ποσοστό βλασθητικής ενεργείας (75 % και 85 %).

6) Χημική έπεξεργασία

Οι *προσφεύγοντες* παρατηρούν ότι στην Γαλλία οι σπόροι προς σπορά ύφίστανται έπεξεργασία με χημικές ούσιες, ή χρησιμοποίηση των όποιων δέν έπιτρέπεται στην Όμοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας. Τό γεγονός αυτό άποκλείει την δυνατότητα για τους συνοδευόμενους από έπίσημο πιστοποιητικό και διατεθέντες έντός της Γαλλίας σπόρους προς σπορά νά εισάγονται έλευθέρως στην Γερμανία.

"Η *Έπιτροπή* άμφισβητεί τόν άνωτέρω ισχυρισμό. "Αν και στην Γαλλία χρησιμοποιείται ένα διαφορετικό προϊόν, αυτό περιέχει την ίδια χημική ούσία (άνθρακινόνη), ή χρησιμοποίηση του όποιου στην ίδια ποσότητα έπιτρέπεται κατά την γαλλική νομοθεσία για την άπολύμανση των σπόρων προς σπορά.

"Απαντώντας στά έρωτήματα που έθεσε τό Δικαστήριο, οι *προσφεύγοντες* ισχυρίζονται ότι τά φυτοφάρμακα δύνανται νά εισέλθουν στην Γερμανία μόνον έφ' όσον έγκριθουν από τό όμοσπονδιακό ίνστιτούτο γεωργικής και δασικής βιολογίας. Τό προϊόν άνθρακινόνη δέν περιλαμβάνεται στόν κατάλογο των προϊόντων που έπιτρέπονται στην Όμοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας.

"Η *Έπιτροπή* άπαντά ότι δέν πρόκειται έν προκειμένο για εισαγωγή φυτοφαρμάκων.

"Αντιθέτως, ως προς τό πρόβλημα των σπόρων προς σπορά που εισάγονται από άλλο Κράτος μέλος και ύπέστησαν έπεξεργασία με φυτοϋγειονομικά προϊόντα, τό άρθρο 23 παράγραφος 2 του προαναφερθέντος γερμανικού νόμου περί της έμπορίας των σπόρων προς σπορά, της 1ης 'Ιουλίου 1975, όρίζει ότι έπιτρέπεται ή εισαγωγή των σπόρων προς σπορά που πληρούν τις προϋποθέσεις που εφαρμόζονται σέ άλλο Κράτος μέλος της ΕΟΚ.

Έξ άλλου, τό υγειονομικό προϊόν άνθρακινόνη έπιτρέπεται τόσο στην Γαλλία όσο και στην Όμοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας.

γ) Μέγεθος

Οί *προσφεύγοντες* αναφέρουν ότι οι σπόροι άραβοσίτου προς σπορά φύονται υπό διάφορες μορφές· είναι μικροί ή μεγάλοι, στρογγυλοί ή πεπλατυσμένοι κτλ. Οί μηχανές σποράς άποθέτουν ένα μόνο σπόρο στην προβλεπομένη όπή, πού είναι δυνατόν μόνον άν έχει γίνει έπιλογή των σπόρων κατά μέγεθος. Δεδομένου ότι οι μηχανές σποράς διατίθενται στό έμπόριο στην Γαλλία και στην Όμοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας από διάφορους κατασκευαστές, οι όποιοι προτείνουν διαφορετικά συστήματα και τύπους, οι σπόροι προς σπορά πρέπει από άπόψη μεγέθους νά άντιαποκρίνονται στις δύο αυτές χώρες σέ διαφορετικές άπαιτήσεις.

Οί προσφεύγοντες ύποστηρίζουν ότι προσφέρουν σημαντικές ύπηρεσίες όσον άφορά τό μέγεθος, δεδομένου ότι καθορίζουν τά διάφορα μεγέθη και παρέχουν στους γεωργούς τίς άναγκαίες πληροφορίες σχετικά μέ τους δίσκους διανομής πού πρέπει νά χρησιμοποιούνται σέ κάθε τύπο της σποράς.

Ή Έπιτροπή δέν άμφισβητεί ότι τό μέγεθος των σπόρων έχει κάποια σημασία για την σπορά. Άντιθέτως, δέν θεωρεί ότι ή σχετική μέ τά άνωτέρω δραστηριότητα των

προσφευγόντων είναι σημαντική. Οί γάλλοι παραγωγοί προσφέρουν τους σπόρους άραβοσίτου προς σπορά INRA σέ μία σειρά μεγεθών, περίπου 12 έως 14, μεταξύ των όποιων οι άγοραστές δύνανται νά επιλέξουν. Κάθε γερμανός ή γάλλος έμπορος δύνανται νά επιλέξει, κατά τόν ίδιο τρόπο, από τους παραγωγούς στην Γαλλία τά μεγέθη πού έπιθυμεί.

2. Οί τιμές των σπόρων άραβοσίτου προς σπορά INRA στην Γερμανία και στην Γαλλία

Μέ την προσβαλλομένη άπόφαση ύποστηρίζεται ότι ή άπόλυτος έδαφική προστασία, της όποιας τυγχάνουν οι προσφεύγοντες, τους επέτρεψε ιδίως νά επιβάλουν στους γερμανούς χρησιμοποιούντες γεωργούς τιμές πώλησεως κατά πολύ ύψηλότερες από εκείνες πού εφαρμόζονται στην Γαλλία για τους ίδιους σπόρους προς σπορά. Οί προσφεύγοντες άμφισβήτησαν τά άριθμητικά στοιχεία πού προέβαλε ή Έπιτροπή, ύποστηρίζοντας ότι δέν ύφίστατο σημαντική διαφορά μεταξύ των τιμών πού έφηρμόζοντο στην Γαλλία και στην Γερμανία ή έν πάση περιπτώσει ή διαφορά μεταξύ των τιμών αυτών δέν είχε την σημασία πού τους προσδίδει ή Έπιτροπή.

Τά στοιχεία πού παρέσχον οι διάδικοι όσον άφορά τίς τιμές των σπόρων άραβοσίτου προς σπορά INRA στην Γερμανία και στην Γαλλία έπαναλαμβάνονται στον κατωτέρω πίνακα:

	1972	1973	1974	1975
Τιμές στην Γαλλία σύμφωνα μέ τά στοιχεία της Έπιτροπής	3,00 FF	3,00 FF	3,10 FF	4,00 FF
Τιμές στην Γαλλία σύμφωνα μέ τά στοιχεία των προσφευγόντων	7,00 FF	3,55 FF	3,90 FF	4,20 FF
	1972	1973	1974	1975
Τιμές στην Γερμανία σύμφωνα μέ τά στοιχεία της Έπιτροπής	2,70 DM	2,80 DM	2,85 DM	2,90 DM
Τιμές στην Γερμανία σύμφωνα μέ τά στοιχεία των προσφευγόντων	2,51 DM	2,65 DM	2,70 DM	2,80 DM

Η *Επιτροπή* παρατηρεί ότι οι τιμές που αναφέρει είναι οι μέσες τιμές ενός κιλού Inrakorn (258), χωρίς ΦΠΑ, στο ίδιο στάδιο διανομής. Οι γαλλικές τιμές υπελογίσθησαν βάσει στοιχείων των δέκα κυριότερων επαρχιακών γεωργικών συνεταιρισμών.

Οι γερμανικές τιμές υπελογίσθησαν από την *Επιτροπή* βάσει στοιχείων που παρέσχε η Nungesser και η επιχείρηση Stroetmann κατ' εφαρμογή του άρθρου 11 του κανονισμού 17.

Κατά τους *προσφεύγοντες*, οι τιμές που αναφέρει η *Επιτροπή* για την Γαλλία δεν είναι αντιπροσωπευτικές. Η *Επιτροπή* διενήργησε κατ' ουσίαν τρεις έρευνες της στάς περιχωρα των Παρισίων και δεν έλαβε υπ' όψη τις κύριες ζώνες ζήτησεως σπόρων άραβοσίτου προς σπορά. Επί πλέον η *Επιτροπή* υπελόγησε άπλως τόν μέσον όρο των τιμών που συνεκέντρωσε, χωρίς να προβεί σέ καμία συναγωγή μέσου όρου.

Η *Επιτροπή* υποστηρίζει ότι σημασία είχε άπλως και μόνον η απόδειξη του γεγονότος ότι οι γερμανοί γεωργοί έπρεπε να καταβάλλουν τιμές ύψηλότερες από ό,τι οι γάλλοι γεωργοί. Ο σκοπός της συγκρίσεως των τιμών που εφαρμόζονται στην Γερμανία και στην Γαλλία δεν ήτο να αποδειχθεί ότι οι *προσφεύγοντες*, εφαρμόζοντες υπερβολικές τιμές, επέδειξαν συμπεριφορά συνιστώσα κατάχρηση δεσποζούσης θέσεως. Κατά την *Επιτροπή*, πρόκειται άπλως για τόν προσδιορισμό του μεγέθους της διαφοράς στις τιμές, ή όποια έξ άλλου δεν ήταν 2 % ή 20 %, όπως ισχυρίζονται οι *προσφεύγοντες*, αλλά ένιστε 50 % και πλέον.

Η *Επιτροπή* περιώρισε την έρευνά της στις τιμές των δέκα έν λόγω συνεταιρισμών, διότι αυτοί διακινούν στην Γαλλία σημαντικό τμήμα των σπόρων άραβοσίτου προς σπορά. Τό τμήμα αυτό τοποθετείται μεταξύ του ένός τετάρτου και του ένός τρίτου του συνόλου της διανομής σπόρων προς σπορά στην Γαλλία.

Απαντώντας στά έρωτήματα που έθεσε τό Δικαστήριο, οι *προσφεύγοντες* έδέχθησαν κατ' αρχήν ότι, όσον άφορά τίς τιμές που εφαρμόζονται στην Γερμανία, ή διαφορά μεταξύ των στοιχείων που προέβαλαν αυτοί και των στοιχείων της *Επιτροπής* δεν ήταν τέτοια, ώστε να δύναται να έπηρεάσει την απόφαση που θά εκδώσει τό Δικαστήριο. Αντιθέτως, ως προς τίς τιμές που εφαρμόζονται στην Γαλλία, ή διάσταση άπόψεων μεταξύ των διαδικών παραμένει σημαντική.

Πρός ύποστήριξη των σχετικών άπόψεών τους, οι *προσφεύγοντες* προσεκόμισαν μία μελέτη του Institut de gestion et d'économie rurale (IGER), συνταχθείσα τόν Μάιο του 1980, στην όποία αναφέρεται τό μέσο κόστος ανά έκτάριο σπόρων άραβοσίτου προς σπορά για τά έτη 1971-1972 και 1974-1977. Έξ αυτής προκύπτει ότι οι τιμές σπόρων άραβοσίτου προς σπορά ήταν οι ακόλουθες:

— 1972: 416-500 FF ανά 100 kg

— 1974: 557-668 FF ανά 100 kg

— 1975: 647-776 FF ανά 100 kg.

Επί πλέον, προσεκόμισαν έπιστολή της Association générale des producteurs de maïs (AGPM) της 3ης Απριλίου 1981, από την όποία προκύπτει ότι οι «συνιστώμενες τιμές» για την ποικιλία INRA 258 ήταν:

— 1972: 357,50 FF

— 1973: 377,00 FF

— 1974: 396,50 FF

— 1975: 422,50 FF.

Έν όψει των άνωτέρω τιμών, οι *προσφεύγοντες* διώρθωσαν, τά στοιχεία τους για τίς τιμές στην Γαλλία κατά τόν ακόλουθο τρόπο (τιμή ανά 100 kg):

- 1972: 460 FF
- 1973: 355 FF
- 1974: 390 FF
- 1975: 420 FF.

Όσον αφορά την δομή της αγοράς των σπόρων άραβοσίτου προς σπορά στην Γαλλία, οι προσφεύγοντες παρατηρούν ότι υπάρχουν πολύ περισσότεροι ιδιώτες έμποροι που έμπορεύονται τούς σπόρους άραβοσίτου προς σπορά (1 393) παρά συνεταιρισμοί (523). Τό τμήμα της αγοράς που καλύπτει τό ιδιωτικό εμπόριο είναι 65 έως 70 %, ενώ τό τμήμα των συνεταιρισμών άνέρχεται από 30 έως 35 %. Έκ των ανωτέρω έπεται ότι τά στοιχεία που παρέσχε ή Έπιτροπή δέν είναι αντιπροσωπευτικά. Οί προσφεύγοντες προσθέτουν ότι ή αγορά σπόρων προς σπορά στην Γαλλία έμφανίζει σημαντικές διακυμάνσεις τιμών, οί όποιες όφείλονται στό εμπόριο που άσκούν οί ιδιώτες, ό δέ ρόλος των συνεταιρισμών περιορίζεται, κατά κανόνα, στόν κανονικό έφοδιασμό των πελατών τους.

Η Έπιτροπή θεωρεί ότι από τά έγγραφα που προσεκόμισαν οί προσφεύγοντες δέν προκύπτουν στοιχεία σχετικά μέ τίς τιμές λιανικής πώλησεως, που εφαρμόζονται από τούς ιδιώτες έμπορους γενικώς, ούτε ειδικώς μέ τίς ποικιλίες INRA. Η μελέτη που έπραγματοποίησε τό Iger δέν άποτελεί έρευνα περί του σχηματισμού των τιμών στην γαλλική αγορά των σπόρων άραβοσίτου προς σπορά, αλλά έρευνα περί της άποδοτικότητας της καλλιεργείας του άραβοσίτου γενικώς. Στην μελέτη δέν αναφέρεται καμμία τιμή παρά μόνο τό κόστος χωρίς καμμία ένδειξη σχετική μέ τόν τρόπο μέ τόν όποιο διεπιστώθησαν οί τιμές, δάσει των όποιων υπελογίσθη τό κόστος. Επί πλέον, δέν γίνεται μνεία των μεγάλων διακυμάνσεων των τιμών που καταβάλλουν οί χρησιμοποιούντες και στις όποιες αναφέρονται οί προσφεύγοντες.

Τά έγγραφα της AGPM δέν δοθηδον επίσης στην διασαφήνιση των στοιχείων. Οί τιμές στις όποιες αναφέρονται δέν είναι οί πραγματικές τιμές, άλλ' άπλως οί τιμές που έπι-

διώκουν οί παραγωγοί σπόρων προς σπορά.

Τά στοιχεία των προσφευγόντων δσον άφορά τό τμήμα που άντιστοιχεί στους συνεταιρισμούς και στους ιδιώτες έμπόρους επί του συνολικού όγκου των συναλλαγών, που έπραγματοποιήθησαν στην Γαλλία στην αγορά των σπόρων άραβοσίτου προς σπορά, άποτελούν άπλους ισχυρισμούς. Η Έπιτροπή άντιπαραθέτει άρθρο που έδημοσιεύθη σέ έξειδικευμένο έντυπο («Η διάθεση των σπόρων άραβοσίτου προς σπορά», στό *Semences et Progrès* άριθ. 22, Οκτώβριος/Δεκέμβριος 1979, σ. 21-23), από τό όποιο προκύπτει ότι στό επίπεδο της διανομής οί συνεταιρισμοί πραγματοποιούν τό 57 % των πωλήσεων στους γεωργούς έναντι 43 % γιά τούς έμπόρους. Κάθε συνεταιρισμός πωλεί κατά μέσο όρο στους γεωργούς 617 στατήρες έναντι 126 στατήρων που πωλεί κάθε έμπορος.

Υπ' αυτές τίς προϋποθέσεις, ή Έπιτροπή έμμένει στά στοιχεία περί των τιμών που άνέφερε προηγουμένως. Έξ άλλου, παρατηρεί ότι, γιά τούς έν λόγω ύπολογισμούς, έστηρίχθη σέ στοιχεία που παρήχαν οί δέκα σημαντικότεροι συνεταιρισμοί των γαλλικών νομών, στους όποιους ή παραγωγή άραβοσίτου είναι ή υψηλότερη.

Επί πλέον, ισχυρίσθη ότι ή γαλλική θυγατρική έταιρία Nungesser, στό Στρασβούργο, καθώρισε τίς ακόλουθες τιμές:

- 1972: 3,20-3,35 FF
- 1973: 3,20-3,30 FF
- 1974: 3,50-3,55 FF
- 1975: 4,20-4,30 FF

οὕτως ώστε νά ύφίστανται αισθητές διαφορές μεταξύ των τιμών στην Γερμανία.

B — Νομική έκτίμηση

1. Ός προς τό άντικείμενο της άποφάσεως

Οί προσφεύγοντες ισχυρίζονται ότι έσφαλμένως ή άπόφαση της Έπιτροπής, στό

άρθρο 1 στοιχείο α, αναφέρεται στην σύμβαση της 14ης και της 16ης Δεκεμβρίου 1960. Η σύμβαση αυτή κατηργήθη κατ' ουσίαν με την δήλωση της 19ης Ιανουαρίου και 9ης Φεβρουαρίου 1961· η εκπροσώπηση της INRA από τον Eisele για την καταχώριση των ποικιλιών στο Bundessortenamit αντικατεστάθη με την μεταβίβαση του δικαιώματος του δημιουργού νέου είδους. Αυτό κατέστη αναγκαίο διότι η έγγραφη στο γερμανικό μητρώο ποικιλιών δεν ήταν δυνατή παρά μόνον μέσω γερμανού δημιουργού νέου είδους.

Εκ των ανωτέρω έπεται ότι ο Eisele δεν ήδυνάτο να άσκησει οποιαδήποτε δικαιώματα δυνάμει της συμβάσεως της 14ης και 16ης Δεκεμβρίου 1960, ή όποια δεν ύφίστατο πλέον. Τό να θεωρηθεί η σύμβαση αυτή αντίθετη προς τό άρθρο 85 παράγραφος 1 ίσοδυναμεί με κατάχρηση έξουσίας. Αντιθέτως, ό Eisele ήδυνάτο να εξακολουθεί να άσκει τά δικαιώματα του δημιουργού νέου είδους, δυνάμει της από 19ης Ιανουαρίου και 9ης Φεβρουαρίου 1961 μεταβιβάσεως, ή όποια δεν έδωγ με την απόφαση της Έπιτροπής.

Η Έπιτροπή ύποστηρίζει ότι η σύμβαση της 14ης και 16ης Δεκεμβρίου δεν κατηργήθη με την μεταγενέστερη απόφαση. Η μεταβίβαση άπλως έτροποποίησε την σύμβαση αυτή, ή όποια διετηρήθη. Για τον λόγο αυτό, οι δηλώσεις μεταβιβάσεως προεχρονολογήθησαν, φέρουσες ήμερομηνία 14 Δεκεμβρίου 1960 και τό προοίμιο της συμβάσεως του 1965 στηρίζεται άκόμη στην σύμβαση του 1960.

Η άναδρομική σύνδεση των δηλώσεων μεταβιβάσεως του Ιανουαρίου 1961 με την σύμβαση του Δεκεμβρίου 1960 δεικνύει ότι οι πράξεις αυτές έσκόπευαν στην όργάνωση των πωλήσεων στην Γερμανία των ποικιλιών άραδοσίτου INRA, πού είχε προετοιμάσει ή σύμβαση του 1960. Συνεπώς, δεν παρέσχε στον Eisele μία οικονομικά αυτόνομη θέση του κατόχου των δικαιωμάτων του δημιουργού νέου είδους.

Η μεταβίβαση δεν ήταν παρά μία τυπική μεταβίβαση πού άπέδλεπε στο να παρακαμφθούν τά έμπόδια πού έθετε τότε ή γερμανική νομοθεσία στην έγγραφη ξένων ποικιλιών στο γερμανικό μητρώο ποικιλιών. Έπρεπε να μετατραπεί μία άλλοδαπή ποικιλία σε έθνική ποικιλία μέσω της μεταβιβάσεως της ποικιλίας σε γερμανό ύπηκοο. Η καταχώριση κατέστησε άκριβώς δυνατή την δημιουργία μιάς τυπικής έννομου καταστάσεως πού επέτρεπε άπόλυτη έδαφική προστασία. Έτσι ή μεταβίβαση, ενώ είναι τυπικάς έγκυρη, δεν πρέπει αντίθετως να θεωρηθεί, από οικονομική άποψη, ως άποτελουσα άπλως στοιχείο του δικαιώματος πωλήσεως πού έχορηγήθη στον Eisele.

Έξ άλλου, ή Έπιτροπή τονίζει ότι με την απόφαση διαπιστώνεται, στο άρθρο 1, ότι άφορά «τό περιεχόμενο της συμβάσεως της 14ης και 16ης Δεκεμβρίου 1960 με την όποια μετεβιβάθη από τον INRA στον Eisele τό δικαίωμα επί των γερμανικών νέων φυτικών ειδών». Εκ των ανωτέρω έπεται ότι ή απόφαση αναφέρεται και στην μεταβίβαση.

2. Οι κοινοτικοί κανόνες άνταγωνισμού και τό δικαίωμα του δημιουργού νέου είδους

Οι *προσφεύγοντες* εκθέτουν ότι σύμφωνα με τό άρθρο 12 του γερμανικού νόμου περί προστασίας των φυτικών ειδών, της 20ης Μαΐου 1968 (Sortenschutzgesetz 1968, BGBl. I, σ. 429), τό δικαίωμα επί του νέου είδους άνήκει στον δημιουργό του. Στόν δημιουργό όφείλεται άρχικάς ή καλλιέργεια ή ή άνακάλυψη της έν λόγω ποικιλίας ή στον έλκοντα έξ αυτού δικαίωμα. Δυνάμει της συμβάσεως της 19ης Ιανουαρίου και 9ης Φεβρουαρίου 1961, ό Eisele κατέστη δικαιούχος του παραγωγού, του INRA. Δυνάμει του άρθρου 15 παράγραφος 1 του προαναφερθέντος νόμου, ό Eisele κατέστη κάτοχος του άποκλειστικού δικαιώματος παραγωγής προς έμπορία και έμπορίας των σπόρων προς σπορά πού παρά-

γονται με πολλαπλασιασμό των σπόρων της ποικιλίας ποικιλίας.

Κατά τους προσφεύγοντες, το άρθρο 15 παράγραφος 1 του γερμανικού νόμου περί προστασίας των φυτικών ειδών παρέχει επίσης στον κάτοχο του δικαιώματος του δημιουργού νέου είδους το δικαίωμα *να απαγορεύει* την εισαγωγή, χωρίς άδειά του, των σπόρων προς σπορά της προστατευόμενης ποικιλίας εντός της Όμοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας. Αυτή είναι η έρμηνεία που έδωσε το Όμοσπονδιακό Άνώτατο Δικαστήριο στα άρθρα 6 και 35 του παλαιού νόμου περί των σπόρων προς σπορά, η διατύπωση των οποίων είναι παρόμοια με την διατύπωση του παρόντος νόμου, στην απόφαση της 29ης Φεβρουαρίου 1968 (GRUR 1968, σ. 195), η οποία άφοροσε την ποικιλία πατάτας «Voran». Το Άνώτατο Δικαστήριο έστηρίχθη στην άρχη της έδαφικότητας, η οποία εφαρμόζεται στο δικαίωμα προστασίας των φυτικών ειδών, κατά μείζονα δέ λόγο, δικαιολογείται στο δίκαιο περί διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας.

Η Έπιτροπή, με την επίδικη απόφαση προσεπάθησε να παρακάμψει τα άνωτέρω έννομα αποτελέσματα, που άπορρέουν από το γερμανικό δίκαιο, μέσω της εφαρμογής του δικαίου του ανταγωνισμού. Μία τέτοια εφαρμογή είναι εν τούτοις άσυμβίβαστη προς την έρμηνεία που δίδεται γενικώς στους ισχύοντες στα περισσότερα Κράτη μέλη νόμους περί προστασίας των νέων φυτικών ειδών. Οι νόμοι έθεσπίσθησαν εις έκτέλεση της διεθνούς συμβάσεως που συνήφθη στο Παρίσι στις 2 Δεκεμβρίου 1961, περί της προστασίας των νέων φυτικών ειδών (UNTS 815, 89). Με την σύμβαση αυτή καθιερώνεται επίσης η άρχη της έδαφικότητας.

Περαιτέρω, οι προσφεύγοντες ισχυρίζονται ότι οι άρχές που έθεσε το Δικαστήριο όσον άφορά την δυνατότητα προσβολής του κοινοτικού δικαιώματος λόγω της άσκησης των δικαιωμάτων διομηχανικής ιδιοκτησίας δέν δύνανται να εφαρμοσθούν στην ύπό κρίση υπόθεση, διότι το δικαίωμα του δημιουργού νέου είδους εμφανίζει ειδικά χαρακτηριστικά, τα όποια άπαιτούν άυστηρή εφαρμογή της άρχης της έδαφικότητας.

Πρώτον, η καλλιέργεια των σπόρων προς σπορά έξαρτάται από τις κλιματολογικές συνθήκες και την φύση του έδάφους, κάθε δέ ποικιλία άπαιτεί ειδικές φροντίδες.

Δεύτερον, προκειμένου περί ύβριδιών σπόρων, ό δημιουργούμενος σπόρος προς σπορά πρέπει να άναπαράγεται συνεχώς με μία βιολογική διαδικασία, ούτως ώστε να είναι δυνατή η διατήρησή του.

Τρίτον, η δημιουργία μιας νέας ποικιλίας σπόρων προς σπορά και οι φροντίδες που άπαιτεί καθιστούν άναγκαία, σε σχέση με το δίπλωμα διομηχανικής ευρεσιτεχνίας, την καταβολή έντατικότερων και πλέον προσαρμοσμένων στα ιδιάζοντα χαρακτηριστικά κάθε χώρας προσπαθειών.

Η Έπιτροπή άναφέρει, κατ' άρχάς, συνοπτικώς την νομολογία του Δικαστηρίου, με την όποια έτέθη η άρχη ότι η μεταβίβαση άποκλειστικών δικαιωμάτων προς τόν σκοπό παροχής άπόλυτης προστασίας στην έμπορία προϊόντων σε μία έδαφική περιοχή έναντι της εισαγωγής πανομοιότυπων προϊόντων συνιστά παράβαση των κανόνων που άποβλέπουν στην προστασία του έλευθέρου ανταγωνισμού (άπόφαση της 13ης Ιουλίου 1966, υπόθεση 56 και 58/64, Grundig και Consten κατά Έπιτροπής, Slg. 1966, σ. 321· άπόφαση της 11ης Φεβρουαρίου 1971, υπόθεση 40/70, Sirena κατά Eda, Slg. 1971, σ. 69· άπόφαση της 15ης Ιουνίου 1976, υπόθεση 51/75, EMI Records κατά CBS United Kingdom, Slg. 1976, σ. 811· άπόφαση της 20ης Ιουνίου 1978, υπόθεση 28/77, Tereza κατά Έπιτροπής, Slg. 1978, σ. 1391).

Η επίδικη άπόφαση στηρίζεται στις ίδιες άρχές. Οι επιπτώσεις επί του έμπορίου μεταξύ των Κρατών μελών άποτελούν άμεσο άποτέλεσμα της άπόλυτης έδαφικής προστασίας που παρεσχέθη για την Γαλλία και την Όμοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας. Όπως άναφέρεται στην άπόφαση, οι προσφεύγοντες, σε συνεργασία με το INRA και την Frasema, παρέδησαν τό άρθρο 85 παράγραφος 1 της συνθήκης ΕΟΚ λόγω του ότι, άφ' ένός, ό Eisele απέκτησε, βάσει της συμβάσεως με την όποια του έχορηγήθη η άδεια άποκλειστικής πωλήσεως, τα δικαιώματα του δημιουργού νέου είδους που του επέτρεψαν να τυγχάνει άπόλυτης έδαφικής προστασίας στην ένδικη άγορά της όποιας άπελάμβανε της

έν λόγω αποκλειστικότητας και διότι, αφ' ετέρου, εξεμεταλλεύθη πράγματι τὰ δικαιώματα αυτά κατόπιν συμφωνίας με τὸ ἄλλο συμβαλλόμενο στήν σύμβαση μέρους, γιά νά προστατευθεῖ τήν ἀγορά του καλύπτοντας τὰ δικαιώματα αυτά με πρόσθετη συμβατική προστασία ἔναντι τῶν ἐξαγωγῶν.

Ὡς πρὸς τίς ἀντιρρήσεις πού διετύπωσαν οἱ προσφεύγουσες, στηριζόμενες στήν φύση τοῦ δικαιώματος τοῦ δημιουργοῦ νέου εἴδους, ἡ Ἐπιτροπή τονίζει ὅτι ἡ νομολογία τοῦ Δικαστηρίου διέκρινε σαφῶς μεταξύ δύο διαφορετικῶν περιπτώσεων: πρῶτον, τῆς περιπτώσεως τῆς μονομεροῦς ἀσκήσεως ἀπὸ μία ἐπιχείρηση τῶν δικαιωμάτων τῆς διομηχανικῆς ιδιοκτησίας, ἡ ὁποία περιορίζεται ἀπὸ τὴν ἀρχή τῆς ἐλεύθερης κυκλοφορίας (ἄρθρο 30 τῆς συνθήκης), ἐν ὄψει τῶν ἰδιαζόντων χαρακτηριστικῶν τῶν ἐπικαλουμένων δικαιωμάτων καὶ τῶν λόγων πού δικαιολογοῦν τὴν ἄσκηση τῶν δικαιωμάτων αὐτῶν (ἄρθρο 36 τῆς συνθήκης), καί, δεύτερον, τῆς περιπτώσεως τῆς συμπράξεως δύο ἐπιχειρήσεων ὡς πρὸς τὴν ἄσκηση τῶν δικαιωμάτων αὐτῶν ἢ τῆς μονομεροῦς ἀσκήσεως πού στηρίζεται σὲ περιοριστική τοῦ ἀνταγωνισμοῦ συμφωνία, κατὰ τὴν ὁποία οἱ ἀνωτέρω δικαιολογίες δέν ἔχουν τὴν ἴδια σημασία. Πράγματι, στήν δεύτερη περίπτωση, ἡ ὁποία ἀντιστοιχεῖ στήν ὑπὸ κρίση ὑπόθεσι, ὁ σκοπὸς τῆς ἀποκλειστικότητας παύει νά εἶναι θεμιτός, κατὰ τὸ μέτρο πού γίνεται ἐπίκληση τῆς ἀποκλειστικότητας γιά νά ἐνισχυθεῖ μία πρακτική ἢ μία συμφωνία πού περιορίζει τὸν ἀνταγωνισμό.

Ἐπί πλέον, τὸ κοινοτικό δίκαιο δέν ἀνέχεται ἐμπόδια στὶς παράλληλες εἰσαγωγές στήν περίπτωση τῶν δικαιωμάτων τοῦ δημιουργοῦ νέου εἴδους (ἀπόφαση τῆς 31ης Ὀκτωβρίου 1974, ὑπόθεσι 15/74, Cenurafarm κατὰ Sterling Drug, Slg. 1974, σ. 1147· ἀπόφαση τῆς 29ης Φεβρουαρίου 1968, ὑπόθεσι 24/67, Parke, Davis, κατὰ Probel, Slg. 1968, σ. 85· ἀπόφαση τῆς 8ης Ἰουνίου 1971, ὑπόθεσι 78/70 Deutsche Grammophon κατὰ Metro, Slg. 1971, σ. 487).

Ἱστορικῶς, τὸ δίκαιο τοῦ δημιουργοῦ νέου εἴδους ἀποτελεῖ ἀπλῶς ἀπόρροια τοῦ δικαίου περὶ εὑρεσιτεχνίας. Ἡ συγγένεια

αὐτὴ διαφαίνεται στήν δομὴ τῶν δύο δικαιωμάτων κυριότητος, κατὰ τὸν ἴδιο τρόπο πού οἱ ἀνομοιότητες ἐξηγοῦνται ἀπὸ τίς φυσικὲς διαφορὲς τοῦ ἀντικείμενου τῶν δικαιωμάτων αὐτῶν. Ἔτσι, τόσο τὸ γερμανικό ὅσο καὶ τὸ γαλλικό δίκαιο παρέχουν τίς ἴδιες δυνατότητες ἐκμεταλλεύσεως στὸν δικαιούχο τοῦ διπλώματος εὑρεσιτεχνίας καὶ στὸν δημιουργὸ νέου εἴδους, ἐκτός ὅσον ἀφορᾷ τὴν «χρησιμοποίηση» τῶν σπόρων πρὸς σπορά, διότι τότε θὰ ἀπηγορεύετο νά χρησιμοποιοῦνται γιά τοὺς σκοποὺς γιά τοὺς ὁποίους κανονικῶς προορίζονται. Γιά παρεμφερεῖς λόγους πρέπει νά παρέχεται ἡ εὐχέρεια δημιουργίας παραγωγῶν ποικιλιῶν. Ὅπως στὸ δίκαιο περὶ διπλωμάτων εὑρεσιτεχνίας, ἡ προστασία περιορίζεται χρονικῶς καὶ παρέχεται μόνο ἐπὶ ἀνταλλάγματι καὶ πρὸς ἐξυπηρέτηση τοῦ δημοσίου συμφέροντος. Ὅπως καὶ γιά τὰ διπλώματα εὑρεσιτεχνίας ἐπιβάλλεται ἡ ὑποχρέωση δημοσιεύσεως, ἡ ὁποία ἔχει ὡς ἀντικείμενο νά ἐξασφαλίσει, μετὰ τὴν λήξη τῆς περιόδου προστασίας, τὸν ἐμπλουτισμὸ τῆς συλλογικῆς γνώσεως, ἔτσι καὶ τὸ δίκαιο τοῦ δημιουργοῦ νέου εἴδους ἐπιβάλλει στὸν δημιουργὸ τὴν ὑποχρέωση νά ἐξασφαλίσει τὴν ὑπαρξὴ γιά τὴν διατήρηση τῆς προστατευομένης ποικιλίας.

Ἐπί πλέον, τὸ ἔθνικό δίκαιο τοῦ δημιουργοῦ νέου εἴδους δέχεται, ὅπως καὶ τὸ ἔθνικό δίκαιο περὶ τῶν διπλωμάτων εὑρεσιτεχνίας, τὴν ἀρχή τῆς ἀναλώσεως τοῦ δικαιώματος μόλις ὁ δικαιούχος, ἢ πρόσωπο ἐξουσιοδοτημένο ἀπ' αὐτόν, ἐμπορεῦεται γιά πρώτη φορά τὸ προστατευόμενο εἶδος.

Κατὰ τὴν Ἐπιτροπή, αὐτὸ σημαίνει ἰδίως, καὶ ἀποτελεῖ γενικῶς τὸ ἀντικείμενο τοῦ δικαιώματος τοῦ δημιουργοῦ νέου εἴδους, ὅτι τὸ πεδίο προστασίας τοῦ δικαιώματος ἀποκλειστικότητας καλύπτει μόνον τὴν ταυτότητα τῆς ποικιλίας ὅπως αὐτὴ προκύπτει με τὸν καθορισμὸ τοῦ διακεκριμένου χαρακτήρος. Τὰ μέτρα διατηρήσεως τῆς ποιότητος, ἢ προστασία τῆς φήμης καὶ ὁ ἔλεγχος τῶν πωλήσεων πού συνδέονται με αὐτὰ δέν συμπεριλαμβάνονται. Δέν συμπεριλαμβάνονται ἐπίσης διότι μόνον ἡ προσπάθεια ἐπιλογῆς, ὡς τοιαύτη, δηλαδή ἡ δημιουργία ἢ ἡ ἀνακάλυψη μιᾶς νέας ποι-

κιλίας, προστατεύεται από κάθε απομίμηση εκ μέρους τρίτων. Αντιθέτως, η διατήρηση και η έγγυση της αποδοτικότητας της ποικιλίας στους διαφόρους τόπους δεν έμπιπτουν στο δικαίωμα του δημιουργού νέου είδους και δεν έχουν σχέση με τον σκοπό του.

Η Έπιτροπή θεωρεί ότι η αναφορά στην αρχή της «έδαφικότητας» σε σχέση με το δικαίωμα του δημιουργού νέου είδους δεν λαμβάνει υπ' όψη ότι η στηριζόμενη στην αρχή αυτή διάκριση οδηγεί αναλόφευκτα σε σύγκρουση με τις θεμελιώδεις αρχές της οργανώσεως της κοινής αγοράς.

Η Έπιτροπή υπογραμμίζει ότι από το άρθρο 15 παράγραφος 4 του γερμανικού νόμου, περί προστασίας των φυτικών ειδών, προκύπτει ότι η άδεια του δικαιούχου δεν είναι αναγκαία στην περίπτωση κατά την οποία το υλικό πολλαπλασιασμού της προστατευόμενης ποικιλίας μετατίθεται σε έδαφική περιοχή, όπου η αντίστοιχη προστασία εξασφαλίζεται για τις ποικιλίες του είδους αυτού. Έκ των άνωτέρω συνάγει ότι η γερμανική νομοθεσία αναγνωρίζει τώρα ότι κατ' αρχήν η ανάλωση του δικαιώματος πρέπει να λειτούργει και σε διεθνές επίπεδο.

Έπί πλέον, τό έν λόγω άρθρο 15 παράγραφος 4 έτροποποιήθη άκριδώς δάσει της προαναφερθείσης συμβάσεως της 2ας Δεκεμβρίου 1961 περί προστασίας των νέων φυτικών ειδών, γεγονός πού δεικνύει ότι η άρνηση χορηγήσεως προστασίας από παράλληλες εισαγωγές δεν αντίκειται πρός αυτή.

Τό έπιχείρημα των προσφευγόντων, κατά τό όποιο τό δικαίωμα του δημιουργού νέου είδους εμφανίζει ιδιάζοντα χαρακτηριστικά πού εξαρτώνται από τις κλιματολογικές συνθήκες και την φύση του εδάφους και, κατά συνέπεια, από ένδικα ιδιάζοντα χαρακτηριστικά, δεν είναι πρόσφορο. Πρόκειται έδώ για παράγοντες πού παρεμβάλλονται μόνο μετά την παραγωγή και την έμπορία των σπόρων πρός σπορά και δεν άφορουν τό είδικό αντίκειμενο της προστασίας των νέων φυτικών ειδών. Αντιθέτως, πρόκειται για έξωτερικές συνθήκες πού

άφορουν όλες τις ποικιλίες άκόμη και εκείνες πού δεν προστατεύονται.

Έν συμπεράσματι, καιτοι μία εξαίρεση από την αρχή της ελεύθερης κυκλοφορίας δεν δικαιολογείται στην ύπό κρίση υπόθεση, οι αρχές πού καθιερώθηκαν με την απόφαση της 31ης Οκτωβρίου 1974 (Centrafarm κατά Sterling Drug, 15/74, Slg. 1974, σ. 1147) έχουν εφαρμογή. Κατά την Έπιτροπή, οι προσφεύγοντες δεν ήδύναντο, συνεπώς, έν όνόματι της προστασίας των νέων φυτικών ειδών, να επικαλεσθούν ένα δικαίωμα για να άντιταχθούν στις εισαγωγές προϊόντων, τά όποια είχαν ήδη διατεθεί στο έμπόριο έντός της Γαλλίας από τον ίδιο τον γάλλο κάτοχο του δικαιώματος ή με την συγκατάθεση του. Ο λόγος είναι ότι πρέπει να λαμβάνονται υπ' όψη τά ιδιάζοντα χαρακτηριστικά μιάς παραγωγού κτήσεως, έκτός εάν ύφίστανται μεταξύ δικαιοπαρόχου και δικαιοδόχου δεσμοί, οι όποιοι οικονομικώς δικαιολογούν μεταξύ των μερών, κατόχων του άποκλειστικού δικαιώματος, κατανομή των ζημιών και των κερδών πού άπορρέουν από την εκμετάλλευση του δικαιώματος αυτού. Ένας τέτοιος δεσμός ύφίσταται έν προκειμένω. Στην περίπτωση αυτή ό αρχικός κάτοχος του δικαιώματος κυριότητος εξασφαλίζει, σύμφωνα με την δούλησή του και με τά μέτρα πού έλαβε, την άμοιδή πού τό είδικό αντίκειμενο του δικαιώματος κυριότητος έπρεπε να του άποφέρει.

3. Άποκλειστικότητας και κανόνες άνταγωνισμού

Οι προσφεύγοντες παρατηρούν ότι η Έπιτροπή, με τό άρθρο 1 στοιχείο 6 της αποφάσεώς της, έκρινε ότι τό άρθρο 1 της συμβάσεως της 5ης Οκτωβρίου 1965 παρέβη τό άρθρο 85 παράγραφος 1 της συνθήκης ΕΟΚ, καθ' όσον η άποκλειστικότητας της άδείας εκμεταλλεύσεως πού χορηγήθη από τό INRA έρμηνεύεται ως συνεπαγομένη:

— την άσκηση από τον Eisele του συμβατικού άποκλειστικού του δικαιώματος και των ιδικών του δικαιωμάτων του δημιουργού νέου είδους για να έμποδίσει κάθε εισαγωγή των προϊόντων για τά όποια πρόκειται.

Τό τμήμα αυτό της απόφασης της Έπιτροπής συγκείται από δύο στοιχεία: ή άσκηση από τόν Eisele του άπορρέοντος εκ της συμβάσεως άποκλειστικού του δικαιώματος, άφ' ενός, και ή άσκηση τών ιδικών του δικαιωμάτων του δημιουργού νέου είδους, άφ' έτέρου, για να έμποδίσει κάθε εισαγωγή προϊόντων INRA, κρίνονται αντίθετες προς τό κοινοτικό δίκαιο.

Κατά τό μέτρο πού ή σύμβαση της 5ης Οκτωβρίου 1965 ήταν αντίθετη προς τό κοινοτικό δίκαιο, καθ' όσον ό Eisele ήσκησε τό άπορρέον από τήν σύμβαση άποκλειστικό του δικαιώμα για να έμποδίσει κάθε εισαγωγή, ή άπόφαση δέν έχει νόημα και πρέπει να άκυρωθεί ως φέρουσα τό στίγμα της καταχρήσεως έξουσίας.

Κατά τό μέτρο πού τό τμήμα αυτό της απόφασεως άπαγορεύει στόν Eisele να άσκήσει τά ιδικά του δικαιώματα του δημιουργού νέου είδους, για να έμποδίσει κάθε εισαγωγή προϊόντων INRA στην Όμοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας, οι προσφεύγοντες παραπέμπουν στις παρατηρήσεις τους πού άνεφέρθησαν άνωτέρω (ύπ' άριθ. 2).

Όσον άφορά τήν άδεια άποκλειστικής έκμεταλλεύσεως, οι προσφεύγοντες ισχυρίζονται άκολουθως ότι αυτή ούδόλως αντίκειται προς τό κοινοτικό δίκαιο. Αυτό προκύπτει ιδίως από τήν σύμβαση περί του κοινοτικού διπλώματος εύρεσιτεχνίας (ΑΒΙ. 1976, L 17, σ. 1).

Σύμφωνα με τό άρθρο 43 παράγραφος 1 της άνωτέρω συμβάσεως, τό κοινοτικό δίπλωμα εύρεσιτεχνίας δύναται να άποτελέσει αντικείμενο άδειών έκμεταλλεύσεως για όλόκληρη ή τμήμα έδαφικής περιοχής επί της όποιας παράγει τά άποτελέσματά του. Οι άδειες έκμεταλλεύσεως δύναται να είναι άποκλειστικές ή μή.

Ό κάτοχος του κοινοτικού διπλώματος εύρεσιτεχνίας δύναται συνεπώς να χορηγήσει θάσει του διπλώματός του εύρεσιτεχνίας μία περιορισμένη έδαφικώς άδεια άποκλειστικής έκμεταλλεύσεως. Συγκεκριμένα, άν τό INRA ήταν δικαιούχος κοινοτικού διπλώματος εύρεσιτεχνίας, θά ήδύνατο να χορηγήσει άδεια άποκλειστικής έκμεταλλεύσεως στην έπιχείρηση Nungesser για τό έδαφος της Όμοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας. Η διάταξη αυτή της εύρωπαϊκής συμβάσεως περί του διπλώ-

ματος εύρεσιτεχνίας δεικνύει ότι τά Κράτη μέλη είχαν και έχουν τήν γνώμη ότι ή άδεια έκμεταλλεύσεως του διπλώματος εύρεσιτεχνίας πρέπει να περιλαμβάνει επίσης περιορισμένα έδαφικώς άποκλειστικά δικαιώματα έκμεταλλεύσεως.

Η Έπιτροπή, άντικρούοντας τόν άνωτέρω ισχυρισμό, σημειώνει ότι ή σύμβαση του 1965 άναγνωρίζει στόν Eisele τό άποκλειστικό δικαίωμα να πωλεί τούς σπόρους άραδοσίτου προς σπορά INRA και να παράγει τό τρίτο της συνολικής ποσότητας πωλουμένων έπιμελεία του σπόρων. Η σύναψη της άνωτέρω συμβάσεως Ισοδυναμεί έτσι με χορήγηση άποκλειστικής άδειας έκμεταλλεύσεως άφορώσα τά δικαιώματα του δημιουργού νέου είδους, πού μετεδιδάσθησαν στόν Eisele για τούς λόγους πού έχουν ήδη άναφερθεί.

Η Έπιτροπή εκθέτει λεπτομερώς τούς νομικούς χαρακτήρες λόγους για τούς όποιους θεωρεί ότι ύποχρεούται να έξετάζει, σε σχέση με τό άρθρο 85 της συνθήκης, τίς συμβάσεις περί χορηγήσεως άδειών έκμεταλλεύσεως, στις όποιες ό κάτοχος του δικαιώματος ιδιοκτησίας άναλαμβάνει τήν ύποχρέωση να χορηγεί δικαίωμα χρησιμοποίησεως μόνο σε ένα άδειούχο έκμεταλλεύσεως, άποκλεισμένου κάθε άλλο προσώπου. Θεωρεί ότι ή ύποχρέωση αυτή του κατόχου του δικαιώματος ιδιοκτησίας περιορίζει τήν έλευθερία δράσεως πού του παρέχει τό δικαίωμα αυτό. Πράγματι, ό δικαιούχος δέν δύναται ούτε να μεταδιδάσει άδεια έκμεταλλεύσεως, σε τρίτους πού επιθυμούν να τήν άποκτήσουν, ούτε να άσκήσει ό ίδιος τό δικαίωμά του ιδιοκτησίας. Ός εκ τούτου τίθενται φραγμοί στόν ανταγωνισμό ό όποιος, χωρίς αυτή τήν συμβατική ύποχρέωση, θά ήταν δυνατός μεταξύ περισσοτέρων άδειούχων έκμεταλλεύσεως ή μεταξύ τών άδειούχων έκμεταλλεύσεως και άλλων έπιχειρήσεων. Επί πλέον, παρακωλύεται ή διάδοση νέων γνώσεων.

Δέν συντρέχει λόγος να γίνει διάκριση άρχης μεταξύ τών άπαγορεύσεων της έλευθερίας τών συμβάσεων ή της έλευθερίας έκμεταλλεύσεως του κατόχου τών δικαιωμάτων ιδιοκτησίας και τών άλλων συμβατικών περιορισμών της έξουσίας διαθέσεως και δράσεως μίας έπιχειρήσεως. Οι περιορισμοί αυτοί πρέπει αντίθετως να έξετα-

σθουν εν ὄψει του άρθρου 85 παράγραφος 1 τής συνθήκης.

Ἡ εξέταση αὐτῆ πρέπει ἀναγκαιῶς νά συμπληρωθεῖ ἀπό μία εξέταση θάσει του άρθρου 85 παράγραφος 3 τής συνθήκης ΕΟΚ, διάταξη στήν ὁποία καθορίζεται τό κριτήριό τῆς προαγωγῆς τῆς τεχνικῆς προόδου ὡς προϋπόθεση ἐξαιρέσεως, ἡ ὁποία προεβλέφθη ἀκριδῶς στίς συμβάσεις μεταβιβάσεως ἀδείας ἐκμεταλλεύσεως διπλώματος εὑρεσιτεχνίας καί τήν ὁποία οἱ ἐν λόγω συμβάσεις πληροῦν πολύ συχνά. Γι' αὐτό ἡ Ἐπιτροπή φρονεῖ ὅτι ἡ καθ' ὁλοκληρία ἐφαρμογή του άρθρου 85 τῆς συνθήκης ΕΟΚ στίς ἀποκλειστικές ἀδειες ἐκμεταλλεύσεως δύνανται νά ἐγγυηθεῖ τήν ἰσορροπία ἡ ὁποία πρέπει νά ὑπάρχει μεταξύ τῆς προστασίας τῶν διπλωμάτων εὑρεσιτεχνίας τῶν νέων φυτικῶν εἰδῶν καί του ἐλεύθερου ἀνταγωνισμοῦ, δηλαδή ἀφ' ἐνός τῆς προαγωγῆς τῆς τεχνικῆς προόδου καί ἀφ' ἑτέρου τῆς κατ' αὐτόν τόν τρόπο ἐνθαρρυνομένης διαδόσεως τῆς τεχνικῆς προόδου.

Πρός ἀποφυγή ἐνδεχομένων παρανοήσεων, ἡ Ἐπιτροπή παρατηρεῖ ὅτι ἡ ἀποκλειστική ἀδεια ἐκμεταλλεύσεως δέν ἐξαιρεῖται τῆς ἐξετάσεως θάσει του άρθρου 85 παράγραφος 1 ἐκ μόνου του γεγονότος ὅτι ὁμοιάζει πρὸς μεταβίβαση καί ὅτι, κατά συνέπεια, ἀλλῶς μεταθέτει ἢ μεταβιβάζει στόν ἀδειούχο ἐκμεταλλεύσεως τό ἀποκλειστικό δικαίωμα του δικαιούχου μέ τό ὁποῖο αὐτός δύνανται νά ἀρνηθεῖ στους τρίτους τήν ἐκμετάλλευση τῆς ἐφευρέσεώς του ἢ τῆς ποικιλίας του. Πράγματι ἀντιθέτως πρὸς τήν πλήρη μεταβίβαση σ' ἕναν ἀνεξάρτητο τρίτο, ἡ ἀδεια ἐκμεταλλεύσεως συνιστᾶ *κατανομή*, δυνάμει συμβάσεως, τῆς ἐκμεταλλεύσεως του δικαιώματος ἰδιοκτησίας μεταξύ του χορηγοῦντος τήν ἀδεια καί του ἀδειούχου. Ἐξ αὐτοῦ προκύπτει ὅτι, δυνάμει τῆς συμβατικῆς σχέσεως, ἡ ἐκμετάλλευση του δικαιώματος ἰδιοκτησίας καί, ὡς ἐκ τούτου, ὁ ἀνταγωνισμός, δύνανται νά ἐπηρεασθοῦν καί νά κατευθυνθοῦν κατά τρόπο συμπληρωμένο, σέ συνάρτηση μέ τήν θέση πού κατέχουν στήν ἀγορά τά συμβαλλόμενα μέρη καί οἱ ἀνταγωνιστές τους. Κανένα ἀπό τά δύο μέρη δέν δύνανται νά ἐνεργήσῃ ἀνεξάρτητα καί χωρίς νά λάβει ὑπ' ὄψη τά συμφέροντα του ἄλλου πρὸς πραγματοποίηση κερδῶν.

Στήν περίπτωση αὐτῆ, πρόκειται γιά τά *ἀποτελέσματα τῆς συμβάσεως* καί ὄχι γιά τίς συνέπειες μόνου του δικαιώματος ἰδιοκτησίας. Κατά συνέπεια, τό περιεχόμενο του δικαιώματος ἰδιοκτησίας ἀπό νομικῆς πλευρᾶς δέν δύνανται νά δικαιολογήσῃ τήν σημασία του περιορισμοῦ του ἀνταγωνισμοῦ πού ἐπιδιώκεται ἢ ἐπιτυγχάνεται μέ τήν σύμβαση σέ οἰκονομικό ἐπίπεδο. Ἀποφασιστικῆς σημασίας, σέ σχέση μέ τό ἄρθρο 85 τῆς συνθήκης ΕΟΚ, εἶναι τό ζήτημα κατά πόσο ὁ ἀνταγωνισμός ἦταν δυνατός χωρίς τήν ὑπαρξή τῆς περιοριστικῆς ὑποχρέσεως πού ἐπιβάλλεται στόν κάτοχο του δικαιώματος ἰδιοκτησίας.

Ὅσον ἀφορᾷ τήν σύμβαση περί του κοινοτικοῦ διπλώματος εὑρεσιτεχνίας, ἡ Ἐπιτροπή ὑποστηρίζει ὅτι τά συμβαλλόμενα κράτη περιορίσθησαν στό νά δημιουργήσουν, θάσει του δικαίου περί διπλωμάτων εὑρεσιτεχνίας, τήν δυνατότητα χορηγήσεως ἀποκλειστικῶν ἀδειῶν ἐκμεταλλεύσεως. Δέν προεξέδικασαν τήν ἰσχύ τους σέ σχέση μέ τό δικαίωμα πού διέπει τίς συμπράξεις.

Μέ τήν ἀπάντησή τους, οἱ *προσφεύγοντες* ὑποστηρίζουν ὅτι ἡ δυνατότης χορηγήσεως ἀποκλειστικῆς ἀδείας ἐκμεταλλεύσεως ἀποτελεῖ ἀναπόσπαστο τμήμα του δικαιώματος του δημιουργοῦ νέου εἰδους. Ὁ *οἰκονομικός λόγος* καί, ὡς ἐκ τούτου, ἡ δικαιολόγηση τῆς δυνατότητος χορηγήσεως ἔγκειται στό γεγονός ὅτι, συχνά, μόνο μεταβιβάζοντας τό δικαίωμά του ὁ ἐφευρέτης ἢ ὁ δημιουργός νέου εἰδους ἔχει τήν δυνατότητα νά τό ἐκμεταλλεῖται οἰκονομικῶς. Πράγματι, συχνά οἱ ἐφευρέτες ἢ οἱ δημιουργοί νέων φυτικῶν εἰδῶν δέν εἶναι σέ θέση νά ἐκμεταλλεῖσθον οἱ ἴδιοι τό δικαίωμά τους. Τήν ἐκμετάλλευση τότε ἀναλαμβάνει μία ἐπιχείρηση ἐκμεταλλεύσεως, μέσω τῆς ὁποίας ὁ ἐφευρέτης ἢ ὁ δημιουργός νέου φυτικοῦ εἰδους ἀπολαμβάνει τοῦς καρπούς τῆς δημιουργίας του, ἀμειβόμενος ἀπό τήν ἐν λόγω ἐπιχείρηση ὑπό τήν μορφή τιμῆς ἀγοράς, γιά τήν διάθεση στό κοινό τῆς πνευματικῆς του προσφοράς. Ἡ ἐν λόγω δυνατότης χορηγήσεως ἀποκλειστικῆς ἀδείας ἐκμεταλλεύσεως χρησιμεύει ἔτσι στό νά ἐξασφαλιζέται ἀπόδοση τῆς πνευματικῆς προσφοράς του ἐφευρέτου ἢ του δημιουργοῦ νέου φυτικοῦ εἰδους.

Ἡ παρατήρηση τῆς Ἐπιτροπῆς κατά τήν ὁποία ἡ ἀποκλειστική ἀδεια ἐκμεταλλεύ-

σεως συνιστά περιορισμό του ανταγωνισμού δέν δικαιολογεί την εφαρμογή του άρθρου 85 παράγραφος 1 της συνθήκης ΕΟΚ. Κατ' αρχήν, οι κοινοτικοί κανόνες ανταγωνισμού δέν αντίτιθενται, πράγματι, στα παραδοσιακά δικαιώματα προστασίας της βιομηχανικής ιδιοκτησίας. Τό δικαίωμα εδρεσιτεχνίας, όπως και τό δικαίωμα του δημιουργού νέου είδους, συνιστά καθ' έαυτό περιορισμό του ανταγωνισμού, έφ' όσον τό δικαίωμα αποκλειστικής έκμεταλλεύσεως, τό όποιο έπιφυλάσσεται στόν έφευρέτη ή στόν δημιουργό του νέου φυτικού είδους, αποκλείει την έκμετάλλευση της έφευρέσεως ή του νέου φυτικού είδους από τούς τρίτους. Οι συμβάσεις περί μεταδόσεως συνιστούν όμοίως πάντοτε περιορισμούς του ανταγωνισμού, δεδομένου ότι ό έφευρέτης ή ό δημιουργός του είδους ό όποιος μεταδίδει δικαιώματά του δέν δύναται, μετά την μεταδόση, να έκμεταλλευθεί την έφευρέση του ή τό νέο είδος. Παρά ταυτα, ή Έπιτροπή δέν θεωρεί δεδαίως ότι κάθε μεταδόση δικαιωμάτων βιομηχανικής ιδιοκτησίας συνιστά παράδοση του άρθρου 85 παράγραφος 1.

Όσον άφορά την σύμβαση περί του κοινοτικού διπλώματος εδρεσιτεχνίας, οι προσφεύγοντες σημειώνουν ότι, κατά την Έπιτροπή, τά συμβαλλόμενα κράτη δέν έθεώρησαν ότι μία αποκλειστική άδεια έκμεταλλεύσεως δύναται να μεταδοσθαι νομίμως, δεδομένου ότι τά συμβαλλόμενα μέρη περιωρίσθησαν στό δίκαιο περί εδρεσιτεχνίας.

Τό έπιχείρημα αυτό της Έπιτροπής εδσταθεί μόνο εκ πρώτης όψεως. Θα εδσταθούσε, άν οι αποκλειστικές άδειες έκμεταλλεύσεως για όρισμένη γεωγραφική περιοχή ήταν κατ' αρχήν νόμιμες, και τοτό τόσο κατά τό δίκαιο περί διπλωμάτων εδρεσιτεχνίας, όπως διεμορφώθη στην σύμβαση, όσο και κατά τούς κανόνες ανταγωνισμού της συνθήκης της Ρώμης, και άν ή πιθανότης συγκρούσεως μεταξύ των δύο αυτών συστημάτων ύφιστατο μόνο σέ ειδικές περιπτώσεις; ή σύγκρουση αυτή θα έπρεπε τότε να έπιλυθεί βάσει των κανόνων περί ανταγωνισμού της συνθήκης ΕΟΚ.

Άντιθέτως, οι παρατηρήσεις της Έπιτροπής ως προς την σημασία μιας αποκλειστικής άδειας έκμεταλλεύσεως δεικνύνουν κατά τόν πλέον σαφή τρόπο ότι ή Έπιτροπή θεωρεί ότι ή ίδια ή αποκλειστική άδεια έκμεταλλεύσεως ένχει παράνομο περιορισμό του ανταγωνισμού, ό όποιος συνιστά λόγω της φύσεώς του παράδοση του άρθρου 85 παράγραφος 1 της συνθήκης.

Μέ την ανταπάντησή της, ή Έπιτροπή παρατηρεί ότι ή μεταδόση συνιστά άλλη συναλλαγή, ή όποία δέν δημιουργεί μεταξύ του δικαιοπαρόχου και του δικαιούχου διαρκή συμβατική σχέση. Τό πράγμα έχει διαφορετικά στην περίπτωση της άδειας έκμεταλλεύσεως, λόγω του γεγονότος ότι ή διανομή των κερδών διενεργείται σύμφωνα μέ την ύποχρέωση καταβολής δικαιωμάτων έκμεταλλεύσεως. Έπί πλέον, ό χορηγών την άδεια έκμεταλλεύσεως και ό λήπτης αυτής εξακολουθούν να συνδέονται μέ συμβατική σχέση.

Η Έπιτροπή οδδέποτε ύπεστήριξε ότι οι αποκλειστικές άδειες έκμεταλλεύσεως συνιστούν περιορισμό του ανταγωνισμού, ό όποιος είναι άνεπίτρεπτος *per se*. Άντιθέτως, έτόνισε πάντοτε ότι τό έγκυρο της ρήτρας αποκλειστικότητας εξαρτάται αποκλειστικώς από τό ζήτημα άν πληροδται ή προϋπόθεση χορηγήσεως εξαίρέσεως που άναφέρεται στό άρθρο 85 παράγραφος 3 της συνθήκης ΕΟΚ. Οι προσφεύγοντες έμμένουν στό να λαμβάνουν ύπ' όψη μόνον τό άρθρο 85 παράγραφος 1 της συνθήκης ΕΟΚ, άγνοώντας τό γεγονός ότι ή διάταξη αυτή δέν δύναται να άναγνωσθαι και να εφαρμοσθαι παρά μόνο σέ συνδυασμό μέ την παράγραφο 3. Κατά συνέπεια, δέν είναι δυνατόν να ύποστηριχθαι ότι ή Έπιτροπή θέλει να άπαγορεύσει κάθε ρήτρα αποκλειστικότητας στίς συμβάσεις περί μεταδόσεως άδειας έκμεταλλεύσεως. Στην πρακτική που έχει ακολουθήσει, ή εξαίρεση έχορηγήθη μόνο σέ δύο από τίς έπτά περιπτώσεις, μεταξύ των όποιων και ή παρούσα, επί των όποιων άπεφάνθη μέχρι στιγμής στό πλαίσιο της διαδικασίας που καθιερώθη μέ τόν κανονισμό 17. Σέ άλλες περιπτώσεις, τά μέρη παρητήθησαν έκουσίως από την ρήτρα αποκλειστικότητας.

4. Ό συμβιβασμός της 14ης Νοεμβρίου 1973

Οι *προσφεύγοντες* παρατηρούν κατ' αρχήν ότι ο συμβιβασμός που έπετεύχθη στις 14 Νοεμβρίου 1973 ενώπιον του Landgericht Bad Kreuznach στηρίζεται στο δικαίωμα του δημιουργού νέου είδους του Eisele. Έπικαλούνται σχετικώς τὰ ανωτέρω αναπτυχθέντα επιχειρήματα.

Άκολουθως, τονίζουν ότι ο συμβιβασμός αυτός έπετεύχθη σύμφωνα με τὸ άρθρο 794 παράγραφος 1 του γερμανικού κώδικος πολιτικής δικονομίας (Zivilprozessordnung). Είναι διαδικαστική πράξη, ή όποια, σύμφωνα με τὸ άρθρο 194 του γερμανικού κώδικος πολιτικής δικονομίας, αποτελεί τίτλο έκτελεστό. Έξ αυτού έπεται ότι ή Έπιτροπή, κρίνοντας τόν συμβιβασμό αυτό αντίθετο πρὸς τὸ άρθρο 85 της συνθήκης, σφετερίζεται τήν δικαιοδοσία τῶν δικαστηρίων της Όμοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας. Επί πλέον, κρίνοντας άκυρο ένα έκτελεστό τίτλο, ή Έπιτροπή θέτει εκ νέου υπό άμφισβήτηση μία παγιωθεύσα άμετακλήτως δυνάμει του γερμανικού δικαίου έννομη κατάσταση.

Η Έπιτροπή παρατηρεί ότι ο δικαστικός συμβιβασμός είναι έγκυρος μόνο άν ανταποκρίνεται τόσο στις άπαιτήσεις του ούσιαστικού δικαίου όσο και στις άπαιτήσεις του δικονομικού δικαίου. Η άπόφαση περιορίζεται στην διαπίστωση ότι συμβιβασμός, ως σύμβαση ιδιωτικού δικαίου, είναι άκυρος σύμφωνα με τὸ άρθρο 85 παράγραφος 2 της συνθήκης.

5. Δυνατότης έφαρμογής του κανονισμού 26

Οι *προσφεύγοντες* ισχυρίζονται ότι έσφαλμένως ή Έπιτροπή ήρνήθη νά εφαρμόσει τὸ άρθρο 2 του κανονισμού 26 του Συμβουλίου, της 4ης Άπριλίου 1962, περί έφαρμογής όρισμένων κανόνων ανταγωνισμού στην παραγωγή και στην έμπορία τῶν γεωργικών προϊόντων (ΕΕ ειδ. έκδ. 03/002).

Η άσκηση τῶν δικαιωμάτων του δημιουργού νέου είδους για τούς σπόρους άρα-

βοσίτου πρὸς σπορά INRA, που κατεχωρίσθησαν επ' όνόματι του Eisele, είναι σύμφωνη με τούς άναφερομένους στο άρθρο 39 της συνθήκης στόχους. Όσον άφορᾷ τήν αποκλειστική άδεια έδαφικής εκμεταλλεύσεως, οι προσφεύγοντες προβάλλουν τὸ ίδιο επιχειρήμα, διευκρινίζοντας ότι τὰ μέσα που επιτρέπουν τήν πραγματοποίηση τῶν στόχων της κοινής γεωργικής πολιτικής και άναφέρονται στον κανονισμό 1358/71 του Συμβουλίου, της 26ης Όκτωβρίου 1971, περί κοινής όργανώσεως της άγοράς στον τομέα τῶν σπόρων πρὸς σπορά (ΕΕ ειδ. έκδ. 03/007, σ. 3) δέν είναι τὰ μόνα που επιτρέπουν τήν πραγματοποίηση τῶν στόχων αυτών.

Η Έπιτροπή επαναλαμβάνει ότι κατά τήν γνώμη της οι επίδικες συμφωνίες δέν αποτελούν ούσιαστικό στοιχείο μιάς έννικης όργανώσεως της άγοράς κατά τήν έννοια του άρθρου 2 του κανονισμού 26. Έπιτυγχάνοντας, χάρις στις συμφωνίες αυτές, νά εξαλείψουν από τήν γερμανική άγορά κάθε ανταγωνισμό για τούς σπόρους πρὸς σπορά INRA, οι προσφεύγοντες επεδίωξαν με κάθε τρόπο ώστε οι τιμές τῶν σπόρων αυτών νά είναι επί μακρό χρόνο ύψηλότερες στην Γερμανία απ' ό,τι στην Γαλλία, γεγονός που είναι αντίθετο πρὸς δύο από τούς στόχους του άρθρου 39 της συνθήκης.

Έξ άλλου, ή Έπιτροπή ούδόλωσ άμφισβητεί ότι τὸ δικαίωμα του δημιουργού νέου είδους συνάδει πρὸς τὸ άρθρο 39. Τὸ επίμαχο θέμα είναι, εν τούτοις, τὸ κατά πόσο ὁ κάτοχος ενός τέτοιου δικαιώματος πρέπει νά έχει τήν έξουσία νά άπαγορεύει μέσω τῶν δικαστηρίων τήν εισαγωγή έμπορευμάτων, τὰ όποια έχουν τεθεϊ κανονικώς σέ κυκλοφορία έντός άλλου Κράτους μέλους από τόν κάτοχο του δικαιώματος του δημιουργού νέου είδους στο κράτος αυτό. Έπίσης, άν οι συμφωνίες περί μεταβίβσεως άδειας εκμεταλλεύσεως τῶν δικαιωμάτων του δημιουργού νέου είδους είναι τὸ κατάλληλο μέσο διαδόσεως τῶν γνώσεων τῶν δημιουργῶν, εκ τῶν ανωτέρω δέν προκύπτει, εν τούτοις, ότι οι ρήτρες αποκλειστικότητας, όπως αυτή της υπό κρίση διαφοράς, είναι αναγκαίες για τήν πραγματοποίηση τῶν στόχων του άρθρου 39. Οι

προσφεύγοντες δέν παρέσχον σχετικώς καμμία δικαιολογία.

6. "Αρνηση χορηγήσεως εξαίρεσεως βάσει του άρθρου 85 παράγραφος 3

Οι *προσφεύγοντες* ισχυρίζονται ότι η σύμβαση της 5ης Νοεμβρίου 1965 πληροί τις προϋποθέσεις που όρίζονται στο άρθρο 85 παράγραφος 3 της συνθήκης για να είναι δυνατή η χορήγηση εξαίρεσεως.

Με την απόφασή της η Έπιτροπή ανέγνωρισε ότι κατ' αρχήν η χορηγουμένη από τον κάτοχο ενός νέου φυτικού είδους αποκλειστικότης στον δικαιούχο δύναται να θεωρηθεί ως πληροσα τις προϋποθέσεις αυτές. Έν τούτοις, η Έπιτροπή ήρνήθη να χορηγήσει εξαίρεση, λόγω του ότι, άφ' ενός, η περίπτωση της εισχωρήσεως σε νέα αγορά ή της διοχετεύσεως νέου προϊόντος απέκλεισθη καί, άφ' έτέρου, ο Eisele έτύγχανε απόλυτης έδαφικής προστασίας στην Όμοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας.

Οι προσφεύγοντες θεωρούν ότι, κατά τον χρόνο της κοινοποιήσεως της συμβάσεως, η τελευταία απέβλεπε άκριβώς στην δημιουργία νέας αγοράς καί στην εισαγωγή νέου προϊόντος. Ο Eisele ώφειλε να καταβάλει σημαντικές προσπάθειες, τόσο στις αρχές όσο καί στους χρησιμοποιούντες, για να εισαγάγει στην Όμοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας τις γαλλικές ποικιλίες των υβριδίων άραβοσίτου. Ύπ' αυτές τις συνθήκες, θά πρέπει να γίνει δεκτό ότι, έφ' όσον πρόκειται για εισαγωγή νέας ποικιλίας, πρέπει να παρέχεται προστασία για περίοδο είκοσι έτών. Έξ άλλου, η έπιχείρηση Nungesser πρέπει να θεωρηθεί ως μικρή ή μεσαία έπιχείρηση κατά την έννοια του άρθρου 85 παράγραφος 3, δεδομένου ότι ο κύκλος εργασιών της είναι κατά πολύ κατώτερος του σχετικού όριου που καθώρισε η ίδια η Έπιτροπή στην πρόταση κανονισμού για την κατά κατηγορίες εξαίρεση των συμφωνιών μεταβιβάσεως άδειών έκμεταλλεύσεως των διπλωμάτων εύρεσιτεχνίας (ΑΒΙ. 1979, C 58, σ. 12).

Έπί πλέον, τά στοιχεία της αποκλειστικότητος που καθιερώθησαν με την σύμβαση της 5ης Νοεμβρίου 1965 δέν αντίκεινται στις διατάξεις, οι όποιες, κατά κανόνα, έκρίθησαν νόμιμες με τό άρθρο 1 παράγραφος 1 της προαναφερθείσης προτάσεως κανονισμού. Κατά την άνωτέρω πρόταση, τό άρθρο 85 παράγραφος 1 κηρύσσεται άνεφάρμοστο στις συμφωνίες που άφορούν δίπλωμα εύρεσιτεχνίας καί συνεπάγονται τις ακόλουθες ύποχρέωσεις:

α) 'Ο παρέχων την άδεια έκμεταλλεύσεως άναλαμβάνει την ύποχρέωση να μη κατασκευάζει ή να χρησιμοποιεί ό ίδιος τό καλυπτόμενο από εύρεσιτεχνία προϊόν, ή να μην άναθέτει σε άλλες έπιχειρήσεις την κατασκευή ή χρησιμοποίησή του έντός της κοινής αγοράς, ή σε καθορισμένο τμήμα αυτής (γεωγραφικός χώρος καλυπτόμενος από την άδεια έκμεταλλεύσεως).

β) 'Ο παρέχων την άδεια έκμεταλλεύσεως άναλαμβάνει την ύποχρέωση να μη πωλεί τό καλυπτόμενο από εύρεσιτεχνία προϊόν ή να επιβάλλει την ίδια ύποχρέωση στους άλλους άδειούχους έκμεταλλεύσεως έντός της περιοχής που καλύπτεται από την άδεια έκμεταλλεύσεως.

γ) 'Ο άδειούχος έκμεταλλεύσεως άναλαμβάνει την ύποχρέωση να μην πωλεί ό ίδιος τό καλυπτόμενο από εύρεσιτεχνία προϊόν στο τμήμα της γεωγραφικής περιοχής που ό παρέχων την άδεια έκμεταλλεύσεως έπεφύλαξε στον έαυτό του ή στις γεωγραφικές περιοχές που έπεφυλάχθη σε άλλους άδειούχους έκμεταλλεύσεως.»

Οι προσφεύγοντες παρατηρούν ότι στην πρακτική η Έπιτροπή ζητεί, πριν λάβει απόφαση, από την ένδιαφερομένη έπιχείρηση να παραιτηθεί ή ίδια από τις ρήτρες της συμβάσεως, οι όποιες δέν δύνανται να εξαίρεθουν. Έπί πλέον, έχει την δυνατότητα να εξαίρεσει της άπαγορεύσεως μία σύμβαση, τό μεγαλύτερο μέρος της όποιας δέν δύναται να προσβληθεί, υπό την προϋπό-

Θεση ότι όρισμένες άλλες ρήτρες θά διαγραφούν εντός όρισμένης προθεσμίας. Τό γεγονός ότι στην ύπό κρίση υπόθεση ή Έπιτροπή άκολούθησε διαφορετική πρακτική συνιστά κατώχρηση έξουσίας. Η Έπιτροπή, δυνάμει της άρχής της αναλογικότητας, ύποχρεούται νά επιβάλει όρους αυτού του είδους, έφ' όσον αυτοί είναι λιγότερο δραστικοί από μία άπόφαση άπαγορεύσεως της συμφωνίας. Δοθέντος ότι ή συμφωνία έκοινοποιήθη δέκα έτη πρό της λήψεως της έπιδίκου άποφάσεως, ή Έπιτροπή δέν έλαβε ύπ' όψη την άρχή της δικαιολογημένης έμπιστοσύνης, άπαγορεύοντας καθ' όλοκληρία μία συμφωνία, ένώ ήταν δυνατή ή ύπό όρους χορήγηση εξαίρέσεων.

Η Έπιτροπή ύποστηρίζει ότι τά κατασκευαζόμενα βάσει άδειας άποκλειστικής έκμεταλλεύσεως προϊόντα πρέπει νά δύνανται νά κυκλοφορούν έλευθέρως στό σύνολο της κοινής άγοράς. Προστασία του παρέχοντος την άδεια έκμεταλλεύσεως ή του λήπτου της άδειας έκμεταλλεύσεως, ή άμοιβαία προστασία περισσότερων ληπτών άδειών έκμεταλλεύσεως, γιά την *διανομή* των προστατευόμενων προϊόντων, καθ' άρχήν, δέν δικαιολογείται. Μόνο σέ εξααιρετικές περιπτώσεις και όταν ιδιάζουσες συνθήκες τό άπαιτούν, ή προστασία πού έξασφαλίζεται μέ την άπαγόρευση εξαγωγών στό στάδιο της διανομής συμβάλλει σέ βελτίωση αυτής, παραδείγματος χάριν όταν μία μικρή ή μεσαία έπιχείρηση προτίθεται νά διοχετεύσει ένα προϊόν σέ νέα άγορά. Έν τούτοις, άκόμη και στην περίπτωση αυτή, πρέπει νά είναι δυνατές οι παράλληλες εξαγωγές.

Χαρακτηριστικό της ύπό κρίση ύποθέσεως είναι τό ότι οι προσφεύγοντες παράγουν οι ίδιοι μόνο ένα τμήμα των ποσοτήτων πού άντιστοιχούν στις άνάγκες τους σέ σπόρους άραβοσίτου πρós σπορά INRA (ένα τρίτο) και τό ότι προσφεύγουν στους γάλλους παραγωγούς, μέλη της Frasema, γιά τό άλλο τμήμα (δύο τρίτα). Όσον άφορά τους σπόρους πρós σπορά πού παρέχονται από

τούς γάλλους παραγωγούς, οι προσφεύγοντες περιορίζονται μόνο στην διανομή. Η έπιλογή των σπόρων δέν γίνεται από αυτούς, αλλά από τους προμηθευτές τους. Στην περίπτωση αυτή, ή προστασία των προσφευγόντων έναντι της άπ' ευθείας προσφοράς των γάλλων παραγωγών στην Γερμανία, έξασφαλιζόμενης μέσω της άπαγορεύσεως εξαγωγών, προκαλεί σημαντικές άντιρρήσεις.

Έν πάση περιπτώσει, ή έπιχείρηση των προσφευγόντων δέν δύναται νά θεωρηθεί ούτε ως μικρή ούτε ως μεσαία, έφ' όσον πρόκειται γιά μία από τίς κυριότερες γεωμικρές έπιχειρήσεις σπόρων πρós σπορά και δέν δύναται νά θεωρηθεί ότι πρέπει νά τύχει ειδικής προστασίας έναντι του άνταγωνισμού του INRA ή έναντι των γάλλων παραγωγών σπόρων πρós σπορά πού άνήκουν στην Frasema.

Έξ άλλου, οι προσφεύγοντες παρενόησαν την σημασία της άρχής της αναλογικότητας. Η βάσει του άρθρου 85 παράγραφος 3 έξαίρεση συνιστά παρέκκλιση από την άπαγόρευση του άρθρου 85 παράγραφος 1. Είναι μία έξαίρεση πού οι προσφεύγοντες δικαιούνται μόνο άν πληρούνται όλες οι προϋποθέσεις από τίς όποιες έξαρτάται ή χορήγηση της (δεσμία άρμοδιότης). Τό γεγονός ότι ή Έπιτροπή δεσμεύεται από τίς προϋποθέσεις πού καθορίζονται στό άρθρο 85 παράγραφος 3 σημαίνει ότι δέν δύναται νά ύποχρεωθεί νά χορηγήσει την έξαίρεση, όταν μία ή περισσότερες από τίς προϋποθέσεις αυτές δέν πληρούνται. Η έξουσία της καθ' ής νά λαμβάνει άπόφαση περί εξαίρέσεως ύπό όρισμένους όρους δέν μεταβάλλει τά πράγματα. Η έξουσία αυτή δέν της έδόθη γιά νά τροποποιεί τίς συμφωνίες οι όποιες δέν άνταποκρίνονται στις προϋποθέσεις του άρθρου 85 παράγραφος 3 κατά τέτοιο τρόπο, ώστε νά καθίσταται δυνατόν νά τύχουν της εξαίρέσεως. Η έξουσία αυτή άποβλέπει μάλλον στό νά δύναται ή Έπιτροπή νά λαμβάνει τά άπαιτούμενα μέτρα, ώστε οι συμφωνίες πού πληρούν τίς προϋποθέσεις χορηγήσεως της

έξαιρέσεως να μη εφαρμόζονται κατά τρόπο αντίθετο προς τις εν λόγω προϋποθέσεις.

IV — Οι παρεμβάσεις

1. Σκέψεις οικονομικού και τεχνικού χαρακτήρος

Τό *Caisse de gestion des licences végétales* (έφ' έξής: CGLV) παρατηρεί ότι τό σύστημα διανομής τών ποικιλιών σπόρων προς σπορά πού έτέθη σέ εφαρμογή από τό INRA και τήν Frasema ικανοποιεί απόλυτως τίς ανάγκες τών χρησιμοποιούντων τούς εν λόγω σπόρους. Οί τελευταίοι, μέσω τών αντιπροσωπευτικών τούς οργάνων, έδήλωσαν ότι

«Οί γεωργικές επιχειρήσεις και τά καταστήματα σπόρων προς σπορά πού διαδραματίζουν κάποιο ρόλο στήν παραγωγή και στήν έμπορία τών προστατευομένων ποικιλιών πρέπει να δύνανται να επαφίνονται στίς γνώσεις και στήν ικανότητα του δημιουργού νέου είδους όσον άφορά ένα γενικό προγραμματισμό προσαρμοσμένο στίς ανάγκες και όσον άφορά τίς τεχνικές πληροφορίες, τή στρατηγική πωλήσεως και τόν προσανατολισμό τής παραγωγής. Πράγματι, μόνον ό δημιουργός του νέου φυτικού είδους δύναται να εφαρμόσει τήν κατάλληλη στρατηγική παραγωγής και έμπορίας σχετικά με τήν διανομή τών βασικών σπόρων προς σπορά και τά μέτρα πού πρέπει να λαμβάνονται εν όψει του ειδικού χαρακτήρος κάθε μιάς τών ποικιλιών για τίς όποιες πρόκειται. Ο δημιουργός επιβάλλεται να φέρει τήν εύθύνη αυτή, πράγμα πού έξ άλλου προφυλάσσει από έσφαλμένες εκτιμήσεις τούς λοιπούς οικονομικούς κύκλους.»

Τό CGLV προσάπτει στήν Έπιτροπή ότι δέν προέβη σέ έρευνα τής αγοράς τών σπόρων προς σπορά, αλλά έστριχθή έξ όλοκλήρου στίς τιμές πού έφήρμοζαν οι προσφεύγοντες στήν Όμοσπονδιακή Δημοκρατία τής Γερμανίας, για να συναγάγει ότι ύφίσταται περιορισμός του ανταγωνισμού. Υποστηρίζει ότι ή κινηθείσα διαδικασία και ή ληφθείσα από τήν Έπιτροπή απόφαση είχαν ως αποτέλεσμα τήν από-

λεια τής γερμανικής αγοράς για τίς παραγόμενες στήν Γαλλία ποικιλίες INRA, δεδομένου ότι αυτές αντικατεστάθησαν στήν αγορά από άλλες παρεμφερείς ποικιλίες.

Τό CGLV τονίζει ότι πρέπει να λαμβάνεται ύπ' όψη ό ειδικός χαρακτήρας του προϊόντος. Στήν συγκεκριμένη ύπόθεση, πρόκειται στήν πραγματικότητα για ένα προ-πρόϊόν. Από ένα σπόρο προς σπορά δημιουργούνται εκατοντάδες σπόροι. Έξ αυτού προκύπτει ότι οι συνέπειες κάθε μεταβολής του σπόρου προς σπορά είναι ανάλογες με τόν αριθμό τών σπόρων πού παράγονται από τόν σπόρο προς σπορά. Τό γεγονός ότι τό προϊόν δέν αντικείται στήν κοινοτική ρύθμιση δέν απαλείφει τούς κινδύνους πτώσεως τής ποιότητας του προϊόντος αυτού. Μόνη ή εύθύνη του δημιουργού συνιστά έπαρκή έγγύηση για να εξασφαλίζεται ότι τό προϊόν πού διατίθεται στήν αγορά ανταποκρίνεται στίς επιβαλλόμενες προδιαγραφές ποιότητας.

Η Έπιτροπή παρατηρεί, σχετικώς με τήν ικανοποίηση τών χρησιμοποιούντων τούς σπόρους, ότι οι άνωτέρω παρατηρήσεις του CGLV δέν είναι αντιπροσωπευτικές. Πράγματι, οι έμποροι σπόρων προς σπορά έξεδήλωσαν επανειλημμένως τήν δυσαρέσκεια τους. Έξ άλλου παρατηρεί ότι ένα «δικαίωμα προσανατολισμού» του δημιουργού του νέου φυτικού είδους, όπως αυτό πού αναφέρει ή CGLV, δέν συμβιβάζεται με τήν δομή του ανταγωνισμού.

Οί ποικιλίες INRA δέν έξφανίσθησαν από τήν γερμανική αγορά μετά τήν παρέμβαση τής Έπιτροπής. Αντίθετως, έπαυσαν άπλως να διατίθενται στίς αγορές γενικώς, συμπεριλαμβανομένης τής γαλλικής αγοράς, για να αντικατασταθούν από άλλες ποικιλίες, όπως ή ποικιλία LG 11 πού παράγει ή Limagrain.

Κατά τήν Έπιτροπή, τό άκριβές τμήμα τής αγοράς πού έκμεταλλεύεται κάθε ανταγωνιστής δέν παρουσιάζει κανένα ενδιαφέρον εν προκειμένω. Η Έπιτροπή παρέσχε στοιχεία σχετικά με τά τμήματα τής αγοράς πού εκμεταλλεύονται οι προσφεύγοντες, τά όποια, κατ' άρχήν, δέν άμφισβητήθησαν. Άπ' αυτά προκύπτει ότι οι προσφεύγοντες είχαν ανταγωνιστές και άποδεικνύεται από

τό ότι ο περιορισμός του ανταγωνισμού ήταν αισθητός. Το CGLV δέν λαμβάνει υπ' όψη, κατά την Έπιτροπή, ότι δέν πρόκειται μόνο γιά περιορισμούς του ανταγωνισμού μέ άλλες ποικιλίες («inter brand competition») αλλά άρκει, γιά νά εφαρμοσθεί τό άρθρο 85 παράγραφος 1 της συνθήκης, νά περιορίζεται ο ανταγωνισμός μεταξύ προϊόντων της ίδιας ποικιλίας («intra brand competition»).

Έξ άλλου, τό άρθρο αυτό εφαρμόζεται όχι μόνον όταν «άπειλείται» ο ανταγωνισμός, αλλά από την στιγμή πού, μέ τόν ένα ή μέ τόν άλλο τρόπο, περιορίζεται ή νοθεύεται αισθητά. Άν αυτό είναι τό *άντικείμενο* της συμφωνίας, δέν συντρέχει λόγος νά εξετασθούν τά άποτελέσματά της στην πράξη. Άφοϋ απέδειξε ότι οι συμφωνίες πού συνήφθησαν μεταξύ της Frasema και των προσφευγόντων περιώριζαν τόν ανταγωνισμό λόγω του άντικειμένου τους, ή Έπιτροπή δέν είχε κανένα λόγο νά προσθέσει στην άπόφασή της και άλλα επιχειρήματα.

2. *Η εφαρμογή του άρθρου 85 παράγραφος 1 της συνθήκης στις αποκλειστικές άδειες έκμεταλλεύσεως*

Η *κυβέρνηση του Ηνωμένου Βασιλείου* παρατηρεί ότι ή Έπιτροπή φαίνεται ότι άγνοεί την ύπαρξη των κανόνων πού άφορούν την έλεύθερη κυκλοφορία των έμπορευμάτων. Πράγματι, άν ή Louis David KG και ο Bomberault διέθεσαν στό εμπόριο σπόρους πός σπορά πού είχαν ήδη τεθεί σε έλεύθερη κυκλοφορία στην Γαλλία από τους χορηγήσαντες την άδεια έκμεταλλεύσεως Γάλλους, θά ήδύναντο νά προβάλουν ένα δάσιμο ίσχυρισμό πός άντίκρουση κάθε άγωγής και άντιποιήσεως δικαιώματος πού θά ήσκειτο στην Όμοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας. Έξ αυτού έπεται ότι, νομικά, οι συμφωνίες δέν είχαν ως πός αυτούς κανένα περιοριστικό άποτέλεσμα.

Η *κυβέρνηση του Ηνωμένου Βασιλείου* υποστηρίζει σχετικάς ότι ή μεταβίβαση δικαιωμάτων, στό πλαίσιο των όποιων τά μέρη διατηρούν συνεχείς έμπορικές σχέσεις, πρέπει νά εξομοιωθεί μέ χορήγηση

άποκλειστικής άδειας έκμεταλλεύσεως. Οι άνωτέρω άποκλειστικές άδειες έκμεταλλεύσεως χορηγούνται δυνάμει συμβάσεως, σύμφωνα μέ την όποία ο άδειούχος έκμεταλλεύσεως δύνανται νά άσκει τό δικαίωμα βιομηχανικής ή έμπορικής ιδιοκτησίας σε καθορισμένη ζώνη, στην όποία ο δικαιούχος άπέχει κάθε έκμεταλλεύσεως, άναγνωρίζει δέ στον άδειούχο έκμεταλλεύσεως τό δικαίωμα παραστάσεως ένώπιον των δικαστηρίων πός άντιμετώπιση ένδεχομένων προσβολών των δικαιωμάτων του.

Η εφαρμογή του άρθρου 85 παράγραφος 1 στις άποκλειστικές άδειες έκμεταλλεύσεως έχει ως άποτέλεσμα νά διστάζουν οι κάτοχοι των διπλωμάτων βιομηχανικής ιδιοκτησίας νά έκμεταλλεύονται τά δικαιώματα αυτά μέσω άποκλειστικών άδειών έκμεταλλεύσεως. Βεβαίως, δύνανται νά ζητήσουν εξαίρεση δυνάμει του άρθρου 85 παράγραφος 3, αλλά ο κίνδυνος άρνήσεως μιάς τέτοιας αίτήσεως είναι πολύ μεγάλος γιά νά επιτρέψει σημαντικές οικονομικές επενδύσεις. Η Έπιτροπή θά υπεχρέωνε έτσι τους επιχειρηματίες νά λαμβάνουν πολλές άδειες έκμεταλλεύσεως πού νά καλύπτουν όλη την έκταση της κοινής άγοράς και εϋνοεί κατ' αυτόν τόν τρόπο την ανάπτυξη μεγάλων επιχειρήσεων σε «πανευρωπαϊκό» επίπεδο, εις δάρος των μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων.

Η *κυβέρνηση του Ηνωμένου Βασιλείου* ίσχυρίζεται ότι τό άποτέλεσμα της άδειας έκμεταλλεύσεως συνίσταται κυρίως στην άποδέσμευση του άδειούχου· χωρίς την άδεια έκμεταλλεύσεως, ο άδειούχος άποκλειστικής έκμεταλλεύσεως δέν έχει κανένα δικαίωμα κατασκευής ή έμπορίας των προϊόντων.

Όσον άφορά τό ειδικό άντικείμενο του δικαιώματος βιομηχανικής ιδιοκτησίας, τό κύριο στοιχείο ενός τέτοιου δικαιώματος είναι ο έλεγχος, από τόν κάτοχο του δικαιώματος, της κατασκευής και της πρώτης θέσεως σε κυκλοφορία των προστατευομένων προϊόντων. Η δυνατότης μεταβίβασης του έλέγχου του προστατευομένου δικαιώματος σε άλλους άποτελεί μέρος του ούσιαστικού άντικειμένου του δικαιώματος βιομηχανικής ιδιοκτησίας. Από άποψη

έμπορική, ή αξία της ιδιοκτησίας δύναται να μειωθεί σημαντικώς, αν δεν δύναται κανείς να τήν εκμεταλλευθεί πωλώντας τό δικαίωμα πρώτης θέσεως κυκλοφορίας επί καθορισμένης γεωγραφικής περιοχής σε ένα τρίτο.

Κατά συνέπεια, τό 'Ηνωμένο Βασίλειο υποστηρίζει ότι ή 'Επιτροπή υπέπεσε σε νομικά σφάλματα επί των ακόλουθων σημείων:

- α) θεωρώντας ότι ή αποκλειστική άδεια εκμεταλλεύσεως έμπίπτει στο άρθρο 85 παράγραφος 1, διότι ο παρέχων τήν άδεια εκμεταλλεύσεως «στερείται... της δυνατότητος να χορηγηί... άδεια εκμεταλλεύσεως σε άλλες έπιχειρήσεις»·
- β) θεωρώντας ότι ή αποκλειστική άδεια εκμεταλλεύσεως έμπίπτει στο άρθρο 85 παράγραφος 1, διότι ο παρέχων τήν άδεια εκμεταλλεύσεως αναλαμβάνει τήν υποχρέωση να μήν παράγει ούτε να πωλεί εντός της υπό της άδειας καλυπτομένης γεωγραφικής περιοχής·
- γ) θεωρώντας (έμμέσως) ότι ή δυνατότης μεταβιβάσεως του δικαιώματος του δημιουργού νέου είδους σε τρίτο δεν υπάγεται στο ειδικό αντικείμενο του δικαιώματος αυτού·
- δ) θεωρώντας (σε σχέση με τά έμπορεύματα πού τίθενται σε έλεύθερη κυκλοφορία από τό INRA ή με τήν συγκατάθεσή της) ότι οι συμφωνίες είχαν ως αποτέλεσμα «ότι οι τρίτοι δεν ήδύναντο... να εισάγουν... από άλλες χώρες της κοινής αγοράς»·
- ε) θεωρώντας ότι ή απαγόρευση άπ' ευθείας εξαγωγών στην Γερμανία, ή όποία επιβάλλεται στην Γαλλία επί των γάλλων αδειούχων εκμεταλλεύσεως, έμπίπτει στο άρθρο 85 παράγραφος 1·
- ς) θεωρώντας ότι ή εφαρμογή του άρθρου 85 παράγραφος 1 στην υπό κρίση υπόθεση δεν θέτει υπό άμφισβήτηση, «σε σχέση με τήν υπόσταση ή με τό ίδιο τους αντικείμενο», τά δικαιώματα πού έχουν καθιερωθεί με έθνικό νόμο.

Η γαλλική κυβέρνηση θεωρεί ότι τά ιδιάζοντα χαρακτηριστικά της παρούσης υποθέσεως δεν πρέπει να οδηγήσουν σε γενικές έρμηνείες, οι όποιες θά έζημιώσαν τήν πραγματική άσκηση των δικαιωμάτων διομηχανικής ιδιοκτησίας. Η σύμβαση πού συνήφθη μεταξύ του Eisele και του INRA συνιστά μεταβίβαση. Ένα από τά σημαντικά στοιχεία της είναι ή διάρκεια των υποχρεώσεων πού υπέχουν τά συμβαλλόμενα μέρη.

Τά νέα φυτικά είδη δεν δύναται να αναπαραχθούν μηχανικώς, ή δε παραγωγή τους άπαιτεί σημαντική οικονομική έπιβάρυνση. Έξ αυτού έπεται ότι ο δικαιούχος πρέπει να προστατεύεται καθ' όλη τήν διάρκεια του κινδύνου πού συνδέεται άναποσπástως με τήν ευπάθεια του σπόρου προς σπορά.

Τό CGLV ισχυρίζεται ότι τό δικαίωμα χορηγήσεως αποκλειστικών άδειών εκμεταλλεύσεως υπάγεται στο ειδικό αντικείμενο της προστασίας των νέων φυτικών ειδών. Οι αποκλειστικές άδειες εκμεταλλεύσεως αυξάνουν τόν άνταγωνισμό, διότι εφοδιάζεται μία αγορά, τήν όποία ο κάτοχος του δικαιώματος του δημιουργού νέου είδους δεν δύναται να εκμεταλλευθεί ο ίδιος.

Ο άνταγωνισμός δεν περιορίζεται από τό γεγονός ότι ο δικαιούχος, χορηγώντας αποκλειστική άδεια εκμεταλλεύσεως, στερείται του δικαιώματος να χορηγήσει και σε άλλους. Ο κάτοχος του δικαιώματος δικαιούται επίσης να μήν χορηγήσει καμμία άδεια, πράγμα πού ούδέποτε έθωρήθη ότι αποτελεί περιορισμό του άνταγωνισμού.

Η υποχρέωση του κατόχου του δικαιώματος να μή άνταγωνίζεται τόν αδειούχο εκμεταλλεύσεως επί της καλυπτομένης από τήν άδεια γεωγραφικής περιοχής αποτελεί μία αναγκαιότητα. Οι αδειούχοι εκμεταλλεύσεως πρέπει να δύναται να άσκοδν άνενόχλητα τά δικαιώματά τους. Η κατάργηση αυτού του περιορισμού θά όδηγοσε στο να δύναται να εκμεταλλεύονται τά εν λόγω δικαιώματα μόνον οι έπιχειρήσεις πού θά ήταν ικανές να τά εκμεταλλεύσουν στο σύνολο της κοινής αγοράς.

Τό CGLV τονίζει ότι τό Δικαστήριο καθώρισε τήν ούσία τών δικαιωμάτων βιομηχανικής ιδιοκτησίας μέ τήν απόφαση τής 31ης 'Οκτωβρίου 1974 (Centrafarm κατά Sterling Drug, 15/74, Slg. 1974, σ. 1147) στήν σκέψη 9. 'Η χορήγηση άδειών έκμεταλλεύσεως σέ τρίτους άποτελεί τμήμα του είδικού άντικειμένου τής βιομηχανικής ιδιοκτησίας, τό δέ άποκλειστικό δικαίωμα πού άναγνωρίζεται στόν κάτοχο του δικαιώματος έχει ως σκοπό τήν άνταμοιβή τής δημιουργικής προσπαθείας. "Αν θεωρηθεί ότι ή χορήγηση άπλώς άδειών έκμεταλλεύσεως άποτελεί τμήμα του είδικού άντικειμένου του δικαιώματος, ένώ ή χορήγηση άποκλειστικής άδειας έκμεταλλεύσεως δέν καλύπτεται άπό τήν έννοια ατή, θά έξέφευγε του σκοπού του τό άποκλειστικό δικαίωμα του δικαιούχου. 'Ο δικαιούχος λοιπόν δέν λαμβάνει μία δικαία άμοιβή κάθε φορά πού ένά δικαίωμα δέν δύναται νά καταστεί άντικείμενο άποδοτικής έκμεταλλεύσεως, παρά μόνο διά τής χορηγήσεως μιάς άποκλειστικής άδειας έκμεταλλεύσεως.

Κατά τήν CGLV, ή 'Επιτροπή δέν έξήτασε χωριστά τίς συμβάσεις πού έπικρίνει, πράγμα πού τήν ώδήγησε νά μήν λάβει ύπ' όψη τήν διάκριση μεταξύ τών δικαιωμάτων πού μετεβιβάσθησαν άντιστοιχώς μέ τίς συμβάσεις αυτές στους προσφεύγοντες. Κατά τήν 'Επιτροπή, σύμφωνα μέ τό πρόβλεφθέν σύστημα, ή μεταβίβαση τών δικαιωμάτων του δημιουργού νέου φυτικού είδους απέβλεπε μόνον στήν ένίσχυση τής χορηγηθείσης άποκλειστικότητας. 'Επομένως, ή 'Επιτροπή έξομοίωσε δύο είδη δικαιωμάτων: τό δικαίωμα του δημιουργού νέου φυτικού είδους και τό άποκλειστικό δικαίωμα διανομής.

'Η *γερμανική κυβέρνηση* έπισημαίνει κατ' άρχάς ότι, σύμφωνα μέ τήν νομολογία του Δικαστηρίου, τό κοινοτικό δικαίο δέν θίγει οπτε τήν ύπόσταση οπτε τήν ούσία ή τό είδικό άντικείμενο οπτε τήν βασική λειτουργία τών δικαιωμάτων βιομηχανικής ιδιοκτησίας πού καθορίζονται άπό τό ένθικό δικαίο τών Κρατών μελών. Μόνον άτομικές περιπτώσεις όρισμένης άσκήσεως τών δικαιωμάτων αυτών δύναται νά συ-

νιστοδν παράδαση του κοινοτικού δικαίου. Μέ τήν απόφαση τής 31ης 'Οκτωβρίου 1974 (Centrafarm κατά Sterling Drug, 15/74, Slg. 1974, σ. 1147), τό Δικαστήριο έδέχθη ότι τό δικαίωμα του κατόχου διπλώματος έυρεσιτεχνίας νά έκμεταλλεύεται τήν έφευρεσή του μέ τήν χορήγηση άδειών έκμεταλλεύσεως σέ τρίτους άποτελεί τμήμα του είδικού άντικειμένου του διπλώματος έυρεσιτεχνίας.

'Εν προκειμένο, πρέπει συνεπώς νά διακριθώθει άν τό δικαίωμα χορηγήσεως άδειών έκμεταλλεύσεως άποτελεί έπίσης τμήμα του είδικού άντικειμένου άλλων δικαιωμάτων βιομηχανικής ή έμπορικής ιδιοκτησίας, ιδίως του δικαιώματος του δημιουργού νέου φυτικού είδους, και άν ή λύση πρέπει νά είναι διαφορετική σέ περίπτωση χορηγήσεως άποκλειστικής άδειας έκμεταλλεύσεως.

'Η γερμανική κυβέρνηση παρατηρεί σχετικώς ότι τό είδικό άντικείμενο τών δικαιωμάτων βιομηχανικής ιδιοκτησίας άποτελείται άπό τό σύνολο τών δικαιωμάτων πού άναγνωρίζονται στόν κάτοχο του δικαιώματος άπό τήν ένθική νομοθεσία. Μεταξύ τών δικαιωμάτων αυτών περιλαμβάνεται τό δικαίωμα όλικής ή μερικής μεταβίβασεως του δικαιώματος κυριότητας. 'Η χορήγηση άδειών έκμεταλλεύσεως άποτελεί ένά άπό τους τρόπους διαθέσεως όρισμένων δικαιωμάτων, είτε πρόκειται για άπλές είτε για άποκλειστικές άδειες έκμεταλλεύσεως. Οί μεταβιβάσεις αυτές δικαιολογούνται άπό τό γεγονός ότι οί ένθικές νομοθεσίες μεριμνούν για τήν δημιουργία ιδιαίτερης παροτρύνσεως πού νά έννοεί τίς έφευρέσεις, προστατεύοντας τίς βιομηχανικές και γεωργικές καινοτομίες μέσω του δικαιώματος του δημιουργού νέου φυτικού είδους και του διπλώματος έυρεσιτεχνίας. Κατά συνέπεια, οί ένθικοί νομοθέτες άπεφάσισαν, λαμβάνοντας ύπ' όψη τά άνωτέρω οικονομικά συμφέροντα, ότι τό περιορισμένο χρονικώς δικαίωμα άποκλειστικότητας συνιστά πρόσθετο κίνητρο για τήν προώθηση τών καινοτομιών. Άπό τό άρθρο 2 τής συνθήκης προκύπτει ότι τήν ίδια φροντίδα για τήν

άνταμιούδη των έφευρέσεων και την ώθηση των καινοτομιών κατέβαλαν και οι συντάκτες της συνθήκης. Έπομένως, τό κοινοτικό δικαιο άνταγωνισμού δέν δύναται νά έχει ώς άποτέλεσμα την μείωση των δυνατοτήτων πού παρέχουν οι έθνικές νομοθεσίες και την διαφορετική εκτίμηση των διαφόρων έπιμάχων συμφερόντων. Γιά την πραγματοποίηση των στόχων της συνθήκης, ή λειτουργία της άνταμιούδης και της ώθήσεως των καινοτομιών, την όποία εκπληρούν τό δικαίωμα του δημιουργού νέου φυτικού είδους και τό δίπλωμα έυρεσιτεχνίας, έχει θεμελιώδη σημασία. Η λειτουργία αυτή θά έτίθετο σέ κίνδυνο, άν περιωρίζετο ή έξουσία του κατόχου του δικαιώματος νά χορηγεί άδειες εκμεταλλεύσεως.

Η γερμανική κυβέρνηση θεωρεί ότι, άν έπρεπε νά θεωρηθούν οι άποκλειστικές άδειες εκμεταλλεύσεως ώς κατά κανόνα παράνομες, και όχι μόνο σέ περίπτωση καταχρήσεως, θά έμειώνετο τό ένδιαφέρον των έπιχειρήσεων γιά τίς άδειες εκμεταλλεύσεως, γεγονός πού θά είχε έπιβλαδή άποτελέσματα γιά την άγορά των προϊόντων πού υπόκεινται στα δικαιώματα βιομηχανικής ιδιοκτησίας. Η έρμηνεία αυτή, την όποία φαίνεται ότι προτείνει ή Έπιτροπή, ζημιώνει την διάδοση των γνώσεων και της τεχνικής έντός της Κοινότητας. Επί πλέον, έχει δυσμενείς συνέπειες γιά τίς μικρές και μεσαίες έπιχειρήσεις, οι όποιες δέν είναι κανονικά άρκετά έδρωστες από οικονομική άποψη, ώστε νά έχουν την ικανότητα παραγωγής ή οργανώσεως της πωλήσεως. Αν οι έπιχειρήσεις αυτές έστερούντο της έξουσίας χορηγήσεως άποκλειστικών άδειών εκμεταλλεύσεως, δέν θά ήδύναντο πλέον νά κάνουν χρήση των δυνατοτήτων πού τους άνήκουν άποκλειστικά ως άποτελοϋσες μέρος των δικαιωμάτων τους. Συνεπώς, ή άποψη ότι οι άποκλειστικές άδειες εκμεταλλεύσεως είναι παράνομες έχει έν προκειμένο ως μόνο άποτέλεσμα νά ευνοεί την συγκέντρωση των έπιχειρήσεων, δεδομένου ότι μόνον οι οικονομικοί και έμπορικοί γίγαντες είναι από οικονομική άποψη σέ θέση νά οργανώσουν δικό τους σύστημα παραγωγής και πωλήσεως.

Κατά συνέπεια, αυτή καθ' αυτή ή άποκλειστική άδεια εκμεταλλεύσεως δέν δύναται νά περιορίσει τόν άνταγωνισμό. Μόνον οι παρεπόμενες συμφωνίες ή συμβάσεις ένδέχεται νά έχουν ως άποτέλεσμα την έφαρμογή του άρθρου 85.

Όσον άφορά την καθ' όλοκληρία έφαρμογή του άρθρου 85 της συνθήκης, ή γερμανική κυβέρνηση τονίζει ότι, γιά νά είναι δυνατόν νά έξαιρεθεί μία άποκλειστική άδεια εκμεταλλεύσεως, θάσει του άρθρου 85 παράγραφος 3, πρέπει καθ' άρχάς νά απαγορεύεται θάσει του άρθρου 85 παράγραφος 1.

Η ύποχρέωση πού υπέχει ο κάτοχος του δικαιώματος νά μήν χορηγεί άλλες άδειες εκμεταλλεύσεως σέ άλλες έπιχειρήσεις και νά απέχει ο ίδιος από την εκμετάλλευση της έφευρέσεως ή της προστατευομένης ποικιλίας δέν δύναται νά συνιστά περιορισμό του άνταγωνισμού. Στην ύπό κρίση υπόθεση πρόκειται γιά άπλή μεταβίβαση, μέ την όποία έπέρχεται μεταβολή του προσώπου πού άσκει τίς έξουσίες πού άπορρέουν από τό δικαίωμα του δημιουργού νέου φυτικού είδους. Δεδομένου ότι ή μεταβίβαση αυτή στηρίζεται στην έλευθερία ένεργείας του κατόχου του δικαιώματος, δέν δύναται νά γίνει λόγος γιά περιορισμό του άνταγωνισμού. Επί πλέον, δέν περιορίζει τόν άνταγωνισμό περισσότερο άπ' ό,τι τόν περιορίζει αυτόματως ή άποκλειστικότητα ένός δικαιώματος βιομηχανικής ιδιοκτησίας, άποτελεί δέ την συνέπεια του δικαιώματος αυτού και όχι μιας συμφωνίας.

Κατά την γερμανική κυβέρνηση, οι ίδιες σκέψεις ισχύουν σέ σχέση μέ τό έπιχείρημα ότι ή συμφωνία πού έχει ως άποτέλεσμα την χορήγηση άδειας εκμεταλλεύσεως σέ μία και μόνο έπιχείρηση απαγορεύει σέ άλλους δυνητικούς άδειούχους εκμεταλλεύσεως την πρόσβαση στο δικαίωμα ιδιοκτησίας, δεδομένου ότι οι τελευταίοι δέν δύναται πλέον νά λάβουν άδειες εκμεταλλεύσεως και νά δημιουργήσουν έτσι ένδεχομένως άνταγωνισμό στην άγορά της έφευρέσεως ή της προστατευομένης ποικιλίας. Στα άνωτέρω προστίθεται, τουλάχιστον στην περίπτωση των δικαιωμάτων του δημιουργού νέου φυτικού είδους, ότι οι διά-

φορες ποικιλίες είναι εναλλάξιμες και ότι ως εκ τούτου δεν θίγεται η ελευθερία επιλογής των άδειούχων εκμεταλλεύσεως, οι όποιοι δύνανται να στραφούν σε άλλες ποικιλίες. 'Επί πλέον, η άρχη της αναλώσεως του δικαιώματος έγγυάται την ύπαρξη επαρκούς ανταγωνισμού στην σχετική αγορά.

Η γερμανική κυβέρνηση υποστηρίζει ότι έναπόκειται στον κατόχο του δικαιώματος να αποφασίζει για την πλήρη εκμετάλλευση του δικαιώματος του διομηχανικής ιδιοκτησίας. Η Έπιτροπή δεν είναι σε θέση να καθορίζει αυτό που θά πρέπει να αποτελεί την άμοιβή του κατόχου του δικαιώματος.

Όσον άφορά την εφαρμογή των κανόνων περί έλευθέρου ανταγωνισμού στις συμφωνίες που προβλέπουν την χορήγηση αποκλειστικής άδειας εκμεταλλεύσεως στον τομέα των δικαιωμάτων του δημιουργού νέου φυτικού είδους, η γερμανική κυβέρνηση διευκρινίζει, κατ' άρχάς, ότι τό δικαίωμα του δημιουργού νέου φυτικού είδους εμφανίζει ιδιαίζοντα χαρακτηριστικά, καθ' όσον άφορά τό βοτανικό ύλικό. Ειδικότερα, ο κάτοχος του δικαιώματος πρέπει να άπολαύει όρισμένων δυνατοτήτων διαθέσεως του διπλώματός του, έλλειψει των όποιων θίγεται ή ίδια ή ύπαρξη του δικαιώματος του δημιουργού νέου φυτικού είδους. Η γερμανική κυβέρνηση προσθέτει ότι η έκταση του κατά τό έθνικό δικαιο δικαίωματος του δημιουργού νέου είδους χαρακτηρίζεται από τό γεγονός ότι, άφ' ενός, οι άποκλειστικές άδειες εκμεταλλεύσεως περιλαμβάνονται ρητώς στό δικαίωμα αυτό (άρθρο 17 παράγραφος 3 του γερμανικού νόμου περί του δικαιώματος του δημιουργού νέου φυτικού είδους) και ότι, άφ' έτέρου, είναι μικρότερα αυτής του δικαιώματος επί του διπλώματος εύρεσιτεχνίας. Τό δικαίωμα του δημιουργού νέου φυτικού είδους καλύπτει μόνο τά προϊόντα πολλαπλασιασμού ή έξασφαλιζόμενη προστασία περιορίζεται στον πολλαπλασιασμό προς πώληση στον επαγγελματικό τομέα και στην ίδια την πώληση (άρθρο 15 παράγραφος 1 του γερμανικού νόμου περί του δικαιώματος του δημιουργού νέου φυτικού είδους).

Συνοψίζοντας, η γερμανική κυβέρνηση υποστηρίζει ότι τό ειδικό άντικείμενο του δικαιώματος του δημιουργού νέου φυτικού

είδους περιλαμβάνει την έξουσία που έχει ο κάτοχος του δικαιώματος να άξιοποιεί οικονομικώς τό δικαίωμα αυτό, μεταβιβάζοντας τό επί ανταλλάγματι σε τρίτο μέσω των άποκλειστικών άδειών εκμεταλλεύσεως. Ό άποκλεισμός της δυνατότητας μεταβιβάσεως του δικαιώματος θίγει σοβαρώς τό δικαίωμα του δημιουργού νέου φυτικού είδους. Πάντως, οι κανόνες περί ανταγωνισμού τής συνθήκης εφαρμόζονται στις μεταβιβάσεις δικαιωμάτων μόνο κατά τό μέτρο που οι σχετικές συμπράξεις ή πρακτικές έχουν ως άντικείμενο ή ως άποτέλεσμα την πρόκληση συνεπειών οι όποιες ύπερβαίνουν τό έν λόγω ειδικό άντικείμενο.

Άπαντώντας στην κυβέρνηση του Ήνωμένου Βασιλείου, η Έπιτροπή παρατηρεί ότι όποχρεούται να παρεμβαίνει άυτεπαγγέλτως για να τηρούνται οι κανόνες περί ανταγωνισμού προς έξυπνέτηση του γενικού συμφέροντος και προκειμένου να έξασφαλίζει κατ' αυτόν τον τρόπο την προστασία των ένδιαφερομένων και αδυνάτων μερών.

Ό όρισμός τής άποκλειστικής άδειας εκμεταλλεύσεως που προβάλλει η βρετανική κυβέρνηση είναι άτελής. Η άδεια εκμεταλλεύσεως δεν είναι άπλως τό δικαίωμα που έχει ο άδειούχος να άσκει τό δικαίωμα διομηχανικής ιδιοκτησίας, σε μία καθορισμένη γεωγραφική περιοχή. Συνιστά μάλλον σύμβαση, δύναμη τής όποιας επιτρέπεται μόνον σε ένα άδειούχο εκμεταλλεύσεως να άσκει τό δικαίωμα ιδιοκτησίας. Άποφασιστική σημασία δεν έχει η άποκλειστικότητα του δικαιώματος ιδιοκτησίας, αλλά η άποκλειστικότητα τής άδειας εκμεταλλεύσεως.

Η Έπιτροπή υποστηρίζει ότι οι άπόψεις του Ήνωμένου Βασιλείου θά είχαν ως άποτέλεσμα την εκμηδένιση του πεδίου εφαρμογής του άρθρου 85 παράγραφος 1 τής συνθήκης ή, τουλάχιστον, την προνομακία μεταχείριση όρισμένων περιορισμών του ανταγωνισμού. Πράγματι, οι λόγοι που επικαλείται η παρεμβαίνουσα δύνανται να δικαιολογήσουν και άλλους περιορισμούς του ανταγωνισμού, παραδείγματος χάριν τις συμφωνίες όρθολογικής όργανώσεως, τις συμφωνίες άποκλειστικής διανομής ή τις κοινές θυγατρικές. Πάντως, αυτές δύνανται να καταστούν νόμιμες μόνον άν

τόχουν της προβλεπόμενης στο άρθρο 85 παράγραφος 3 εξαιρέσεως. Η σημασία τους για το κοινωνικό σύνολο δεν είναι μικρότερη εκείνης των άδειων εκμεταλλεύσεως των δικαιωμάτων βιομηχανικής ιδιοκτησίας.

Όσον αφορά «τό αποδεδειγμένο αποτέλεσμα» της χορηγήσεως αποκλειστικών άδειων εκμεταλλεύσεως, η Επιτροπή παρατηρεί ότι το αποτέλεσμα αυτό δύνανται να επιφέρουν μόνον οι συνήθεις άδειες εκμεταλλεύσεως. Τονίζει ότι μια αποκλειστική άδεια εκμεταλλεύσεως, δεν δύναται να εξομοιωθεί με μεταβίβαση.

Απαντώντας στην γαλλική κυβέρνηση και στην CGLV, η Επιτροπή αναφέρεται στις παρατηρήσεις της, με τις οποίες απέδειξε ότι στον Eisele χορηγήθη μόνον ένα καλυπτόμενο με απόλυτη εδαφική προστασία δικαίωμα αποκλειστικής διανομής και ότι δεν απέκτησε, δυνάμει μιάς άλλης μεταβίβασης, την ιδιότητα του ανεξάρτητου κατόχου του δικαιώματος του δημιουργού νέου φυτικού είδους. Πράγματι, η CGLV δεν έξηγει γιατί ήταν αναγκαία η δυνατότητα χορήγησης δικαιώματος αποκλειστικής εκμεταλλεύσεως στον Eisele το 1965, ενώ ήταν από το 1961 ο μόνος και ο φερόμενος ανεξάρτητος δημιουργός των ποικιλιών άραβοσίτου INRA στην Γερμανία, η δύνατο δέ να τις πολλαπλασιάσει ο ίδιος. Αν ήταν πράγματι ανεξάρτητος κάτοχος του δικαιώματος του δημιουργού νέου φυτικού είδους, θά ηδύνατο να προμηθεύεται από την Γαλλία τις ποσότητες σπόρων προς σπορά που θά του έλειπαν. Κατά την Επιτροπή, δεν θά ύφιστατο ανάγκη χορηγήσεως ενός ειδικού δικαιώματος διανομής στην Γερμανία παρά μόνον αν, στην πραγματικότητα, έξηρτάτο από την Frasema και ήταν άδειοχος εκμεταλλεύσεως, διότι αυτή εξακολουθούσε να έλεγχει την εκμετάλλευση του συνόλου των ποικιλιών άραβοσίτου INRA.

Η Επιτροπή υποστηρίζει ότι δεν έβριξε τό ειδικό αντικείμενο του δικαιώματος του δημιουργού νέου φυτικού είδους άρνηθείσα να αναγνωρίσει την μεταβίβαση του δικαιώματος αυτού υπό τις περιστάσεις της υπό κρίση υποθέσεως. Αντιθέτως, έλαβε δέντως υπ' όψη την μεταβίβαση του δικαιώματος του δημιουργού νέου φυτικού είδους, δέν την έκρινε δέ άσυμβίβαστη, αυτή καθ'

αυτή, προς τό άρθρο 85. Έπέκρινε άπλως την άσκηση των χορηγηθέντων με την μεταβίβαση δικαιωμάτων, κατά τό μέτρο που κατέληξαν σε απόλυτη εδαφική προστασία υπέρ των προσφευγόντων.

Παρατηρεί ότι οι λόγοι που διέπουν την χορήγηση αποκλειστικού δικαιώματος των δημιουργών νέου φυτικού είδους δέν άρκοδν, από μόνονι τους, για να δικαιολογησουν μιά αποκλειστική άδεια εκμεταλλεύσεως. Για να δικαιολογηθεί ή προτίμηση συνήθους άδειας εκμεταλλεύσεως έναντι της αποκλειστικής, θά πρέπει να αναζητηθούν λόγοι άλλοι από εκείνους που δικαιολογούν κατά τρόπο γενικό την προστασία των νέων φυτικών ειδών. Η δικαιολόγηση αυτή δέν δύναται να άνευρεθεί άπλως και μόνον στην δυνατότητα μεταβίβασης του δικαιώματος ιδιοκτησίας, διότι ή μεταβίβαση του δικαιώματος και ή αποκλειστική άδεια εκμεταλλεύσεως είναι δύο διαφορετικά πράγματα.

Έπί πλέον, ναί μόν ή χορήγηση άδειων εκμεταλλεύσεως έμπίπτει στο ειδικό αντικείμενο των δικαιωμάτων βιομηχανικής ιδιοκτησίας, αυτό όμως ούδαμως σημαίνει ότι ή χορήγηση αποκλειστικών άδειων εκμεταλλεύσεως πρέπει να έπιτρέπεται χωρίς έλεγχο. Μιά συμφωνία, δυνάμει της οποίας χορηγείται τό δικαίωμα εκμεταλλεύσεως σε μιά μόνον έπιχειρηση και περιορίζονται οι δυνατότητες χορηγήσεως άδειων εκμεταλλεύσεως, συνιστά μάλλον άπειλή για τό ειδικό αντικείμενο του δικαιώματος βιομηχανικής ιδιοκτησίας.

Η Επιτροπή άπαντά στην γερμανική κυβέρνηση ότι τό ειδικό αντικείμενο των δικαιωμάτων βιομηχανικής ιδιοκτησίας δέν δύναται να καθορισθεί κατά τρόπο απόλυτο από τον έθνικό νομοθέτη, δεδομένου ότι αυτός οφείλει να λαμβάνει υπ' όψη τις απαιτήσεις του κοινοτικού δικαίου. Πράγματι, τά δικαιώματα βιομηχανικής ιδιοκτησίας και ο έλεύθερος άνταγωνισμός δέν αποτελούν άνταγωνιστικούς πόλους, διότι έπιδιώκουν τον ίδιο στόχο, δηλαδή την τεχνική πρόοδο. Ένώ τό αποτέλεσμα της αποκλειστικότητας έγγυάται την άμοιβή του έφευρέτου, τό ύψος αυτής εξαρτάται μόνον από την άξία της έφευρέσεως στην αγορά. Ένα όρισμένο επίπεδο άνταγωνισμού πρέπει να διατηρείται, προκειμένου

νά δύνανται άλλες επιχειρήσεις νά επιδιώκουν άλλες καινοτομίες. Τά δικαιώματα διομηχανικής ιδιοκτησίας, ιδίως τό δικαίωμα επί του διπλώματος ευρεσιτεχνίας, αποτελούν κατά αυτόν τόν τρόπο στοιχείο του έλευθέρου ανταγωνισμού. Έπομένως, μόνον ή άσκηση του άποκλειστικού δικαιώματος υπό συνθήκες έλευθέρου ανταγωνισμού δύναται νά ανταποκρίνεται στους στόχους της συνθήκης ΕΟΚ.

Ή Έπιτροπή τονίζει ότι ή απόφαση της 31ης Οκτωβρίου 1974 (Centrafarm κατά Sterling Drug, ήδη αναφερθείσα) αποτελεί άπλως γενική αναφορά σέ ένα συγκεκριμένο τρόπο έκμεταλλεύσεως του διπλώματος ευρεσιτεχνίας, δηλαδή τήν έκμετάλλευση όχι από τόν δικαιούχο, αλλά από τρίτους.

Όσον αφορά τά ιδιάζοντα χαρακτηριστικά των άδειών έκμεταλλεύσεως, ή Έπιτροπή αναφέρει ότι μία σύμβαση περί άδειας έκμεταλλεύσεως συνάπτεται πάντοτε για όρισμένο χρονικό διάστημα και δύναται νά καταγγελθεί, ό δέ άδειούχος έκμεταλλεύσεως έκπίπτει τότε αυτόματως από τό δικαίωμά του. Πρός τουτό, δέν ύφίσταται ανάγκη άναμεταδιδάσεως, γεγονός πού δεικνύει τήν διαφορά μεταξύ της μεταδιδάσεως και της άδειας έκμεταλλεύσεως.

Κατά τήν Έπιτροπή, πρέπει νά έξετασθούν οι προϋποθέσεις, υπό τίς όποιες άσκεΐται τό δικαίωμα διομηχανικής ιδιοκτησίας. Ή θεμελίωση της άσκήσεως ενός τέτοιου δικαιώματος τροποποιείται, όταν τό δικαίωμα αυτό δύναται νά άσκηθεί μόνον δυνάμει συμβάσεως, της συμβάσεως περί άδειας έκμεταλλεύσεως. Δεδομένου ότι συνάπτεται κατ' ανάγκη άφοϋ ληφθεί ύπ' όψη τό άποτέλεσμα της άποκλειστικότητας του ίδιου του δικαιώματος ιδιοκτησίας, ή σύμβαση αυτή αναφέρεται στά συγκεκριμένα άποτελέσματα πού παράγει ή άποκλειστικότης επί του ανταγωνισμού, έμπιπτει δέ για τόν λόγο αυτό στό άρθρο 85 της συνθήκης. Έπομένως, δέν είναι όρθή ή άποψη ότι, σέ περίπτωση χορηγήσεως άδειών έκμεταλλεύσεως, τά άποτελέσματα του δικαιώματος ιδιοκτησίας επί του ανταγωνισμού δέν άπορρέουν από μία συμφωνία, αλλά μόνο από τό ίδιο τό δικαίωμα ιδιοκτησίας. Ή γερμανική κυβέρνηση δέν λαμβάνει ύπ' όψη της, κατά

τήν Έπιτροπή, ότι ή μέχρις αυτού του σημείου μονομερής άσκηση του δικαιώματος ιδιοκτησίας από τόν δικαιούχο συντονίζεται στό έξής άσει της συμβάσεως. Ήν ή χορήγηση άλλων άδειών έκμεταλλεύσεως δέν άπιγορεύετο στόν κάτοχο του δικαιώματος μέ τήν σύμβαση περί άδειας έκμεταλλεύσεως, θά ύφίστατο ανταγωνισμός μεταξύ των άδειούχων έκμεταλλεύσεως, γεγονός πού θά κατέληγε σέ αύξηση του ανταγωνισμού στην σχετική αγορά.

Κατά τήν Έπιτροπή, ή διαφορά στην ύπό κρίση ύπόθεση δεικνύει ότι ή γενική άποψη κατά τήν όποία οι άποκλειστικές άδειες, έκμεταλλεύσεως χορηγούνται μόνο στους επιχειρηματίες πού εκτίθενται σέ ιδιαίτερους κινδύνους δέν δικαιολογείται. Σέ μία περίπτωση, όπως αυτή της ύπό κρίση ύποθέσεως, ό συμφύης μέ τήν παρασκευή των προστατευόμενων προϊόντων κίνδυνος δέν αναλαμβάνεται από τόν άδειούχο έκμεταλλεύσεως, αλλά από τόν κάτοχο του δικαιώματος· αντίθετως, ή άδεια έκμεταλλεύσεως χρησιμεύει μόνο για τόν έλεγχο της έμπορίας του προϊόντος.

Ή Έπιτροπή ισχυρίζεται περαιτέρω ότι τό άρθρο 85 της συνθήκης δύναται νά εφαρμοσθεί μόνον στό σύνολό του· άν έλαμβάνετο ύπ' όψη μόνον ή παράγραφος 1, τό έν λόγω άρθρο θά έφηρμόζετο μόνον κατά τό ήμισυ. Τονίζει τήν θετική συμβολή της παραγράφου 3 του άρθρου 85, ή όποία άνταποκρίνεται στην μέριμνα της γερμανικής κυβερνήσεως για τήν ενθάρρυνση της τεχνικής προόδου.

Ή Έπιτροπή θεωρεί ότι τό άρθρο 85 της συνθήκης ΕΟΚ καθορίζει τό ίδιο τίς προϋποθέσεις και τά κριτήρια άσει των όποίων πρέπει νά άποφασισθεί τό παραδεκτό των έπιδίκων συμφωνιών και ότι αυτές δέν δύναται νά γίνουν *a priori* δεκτές άσει του άρθρου 36. Μία συμφωνία περί άποκλειστικών άδειών έκμεταλλεύσεως πρέπει νά πληροΐ τίς προϋποθέσεις της παραγράφου 3 του άρθρου 85 της συνθήκης, δεδομένου ότι άποτελεί περιορισμό του ανταγωνισμού, ό όποΐος συμβάλλει στην ώθηση της τεχνικής προόδου.

Όσον αφορά τήν έκταση εφαρμογής της έθνικής νομοθεσίας περί δικαιωμάτων του δημιουργού νέου είδους, ή Έπιτροπή ισχυρί-

ζεται ότι η χορήγηση αποκλειστικών άδειων έκμεταλλεύσεως στο πλαίσιο των δικαιωμάτων του δημιουργού νέου είδους εξαρτάται, ακόμη και κατά το γερμανικό δίκαιο, από την υποχρέωση μη παραβάσεως του άρθρου 20 του γερμανικού νόμου κατά του περιορισμού του ανταγωνισμού. Συνεπώς, εξαρτάται επίσης από την κατά το κοινοτικό δίκαιο επιφύλαξη της μη αντιθέσεως προς το άρθρο 85 της συνθήκης. Έξ άλλου, το άρθρο 17 παράγραφος 3 του γερμανικού νόμου περί του δικαιώματος του δημιουργού νέου φυτικού είδους ορίζει απλώς ότι οι συμβάσεις περί χορηγήσεως αποκλειστικών άδειων έκμεταλλεύσεως πρέπει να καταρτίζονται έγγραφως.

Η έκταση του δικαιώματος του δημιουργού νέου είδους διαφέρει από κράτος σε κράτος, το αυτό δε ισχύει όσον αφορά τις διαφορές μεταξύ του δικαιώματος του δημιουργού νέου είδους και του δικαιώματος επί του διπλώματος εύρεσιτεχνίας. Περαιτέρω, ο περιορισμός του δικαιώματος του δημιουργού νέου φυτικού είδους στην προστασία και στην διανομή των προϊόντων πολλαπλασιασμού αποτελεί απλώς την λογική συνέπεια του γεγονότος ότι η γεωργική παραγωγή συνίσταται από περισσότερα στάδια, τα όποια δεν δύνανται όλα να υπόκεινται στον έλεγχο του δημιουργού.

Τά μέτρα που προορίζονται να εξασφαλίσουν την ταυτότητα μίας ποικιλίας και την τήρηση των άλλων προϋποθέσεων, που άφορούν την ανανώριση της ποικιλίας, άφορούν όλους τους τύπους άδειων έκμεταλλεύσεως και όχι μόνον τις αποκλειστικές άδειες έκμεταλλεύσεως. Συνεπώς, τό αν οι ρητρες αποκλειστικότητας, οι όποιες περιλαμβάνονται στις συμφωνίες περί άδειων έκμεταλλεύσεως, συμβιδάζονται με τους κανόνες περί ανταγωνισμού, δεν επηρεάζεται από την έκτίμηση των ρητρών αυτών σε σχέση με τά μέτρα διατηρήσεως της ποιότητας των εν λόγω ποικιλιών.

3. Άρνηση χορηγήσεως εξαίρεσεως βάσει του άρθρου 85 παραγράφου 3

Η κυβέρνηση του Ηνωμένου Βασιλείου αναφέρεται κατ' αρχάς στην λειτουργία

του συστήματος των δικαιωμάτων του δημιουργού νέου φυτικού είδους. Για να δύναται μία ποικιλία γεωργικού είδους να καταστεί αντικείμενο έμπορίας εντός Κράτους μέλους, πρέπει να καταχωριστεί είτε στο έθνικό μητρώο του κράτους αυτού είτε στο κοινό μητρώο της Κοινότητας. Για να καταχωριστεί στο έθνικό μητρώο, η ποικιλία πρέπει να ύποσει τις δοκιμές, που άποβλέπουν στην διαπίστωση του διακριτικού της χαρακτήρος, της όμοιογενείας, της σταθερότητας, της καλλιεργητικής της άξιας κτλ.

Αν και η πώληση μίας ποικιλίας σε όλη την Κοινότητα επιτρέπεται κατά νόμο, μόλις η ποικιλία καταχωριστεί στο κοινό μητρώο, πρέπει στην πρακτική, για να γίνει δεκτή από τους χρησιμοποιούντες, να ύποβληθει σε δοκιμές σε κάθε Κράτος μέλος και να καταχωριστεί στα έθνικά μητρώα, ένιοτε μάλιστα σε ακόμη περιοριστικότερο κατάλογο. Σε όρισμένα Κράτη μέλη ο δημιουργός πρέπει να προσκομίσει τά άποτελέσματα των δοκιμών των υπό εξέταση ποικιλιών, που έλαβε έντός του κράτους, πριν μάλιστα η ποικιλία γίνει δεκτή για να ύποβληθει στις έπίσημες δοκιμές.

Για να είναι σε θέση να αντιμετώπισει τις διάφορες αυτές άπαιτήσεις, ο δημιουργός πρέπει να διαθέτει, έντός κάθε κράτους, τις κατάλληλες τεχνικές δυνατότητες. Μόνον ένας δημιουργός που διαθέτει πολύ σημαντικά οικονομικά μέσα δύναται να φέρει εις πέρας τό έργο αυτό με δικά του μέσα. Γι' αυτό οι δημιουργοί όρίζουν συνήθως σε κάθε κράτος αποκλειστικούς αντιπροσώπους, που έχουν τις τεχνικές ικανότητες και τις κατάλληλες εγκαταστάσεις για την διεκπεραίωση της εργασίας αυτής. Σε πολλές περιπτώσεις, οι άνωτέρω αντιπρόσωποι είναι οι ίδιοι δημιουργοί. Τό έργο των αντιπροσώπων δεν συνίσταται μόνον στην παρουσίαση της ποικιλίας στις έπίσημες δοκιμές για την καταχώρισή τους, αλλά και στην διενέργεια των άπαραιτήτων για την διοχέτευση της ποικιλίας στην αγορά ενεργειών παραγωγής και προώθησεως. Είναι δυνατόν ο δημιουργός να χρειάζεται δέκα πέντε έτη για να δημιουργήσει την ποικιλία του και να την καταχωρίσει στο έθνικό μητρώο, πριν δυνηθεί να την διοχετισει

γιά πρώτη φορά στην αγορά. Επίσης ο αντιπρόσωπος σε κάθε ξένη χώρα ενδέχεται να έχει αδειασθεί 5 έως 10 έτη τεχνικής και εμπορικής εργασίας, γιά να τελειοποιήσει την ποικιλία και να την διαθέσει στην αγορά. Τό ανωτέρω πλήρες και καλώς διαρθρωμένο σύστημα είναι αποτελεσματικό και ανταγωνιστικό, παρουσιάζει δέ πλεονεκτήματα γιά τόν τελικό καταναλωτή, δηλαδή τόν γεωργό. Έν τούτοις, εξαρτάται απόλυτως από τήν δυνατότητα πού έχει ο αντιπρόσωπος να λάβει, μέσω τής αποκλειστικότητας πού του χορηγεί ο δημιουργός, μία δίκαιη αμοιβή γιά τίς πρόσθετες δαπάνες, στίς όποιες υπεβλήθη.

Η κυβέρνηση του Ήνωμένου Βασιλείου άμφισβητεί ότι οι αποκλειστικές άδειες έκμεταλλεύσεως αποτελούν περιορισμούς, οι όποιοι δύνανται να δικαιολογηθούν μόνο σε εξαιρετικές περιπτώσεις. Κατ' αυτήν, η αποκλειστική άδεια έκμεταλλεύσεως δικαιολογείται κανονικώς δάσει του άρθρου 85 παράγραφος 3. Μόνον σε εξαιρετικές περιπτώσεις πρέπει να μή χορηγηθεί ή εξαίρεση.

Πράγματι, ο άδειούχος έκμεταλλεύσεως προβαίνει σε έκμετάλλευση του έν λόγω δικαιώματος, διότι τυγχάνει τής προστασίας πού παρέχει ή αποκλειστική άδεια έκμεταλλεύσεως, πράγμα πού συντείνει κατ' αυτόν τόν τρόπο στην «βελτίωση τής παραγωγής και τής διανομής τών προϊόντων» και τής «προαγωγής τής τεχνικής οικονομικής προόδου» κατά τήν έννοια του άρθρου 85 παράγραφος 3 τής συνθήκης. Συνεπώς, ή αποκλειστική άδεια έκμεταλλεύσεως αποβλέπει στό να παράσχει στόν άδειούχο έκμεταλλεύσεως τήν αναγκαία προστασία του δικαιώματός του και στό να τόν ενθαρρύνει να έκμεταλλευθεί τό δικαίωμα αυτό.

Οί λόγοι πού προέβαλε ή Έπιτροπή γιά να άρνηθεί έν προκειμένο τήν εξαίρεση στηρίζονται σε κριτήρια αυστηρότερα από εκείνα πού αναφέρονται στην παράγραφο 3 του άρθρου 85.

Η κυβέρνηση του Ήνωμένου Βασιλείου διερωτάται άκολουθως: σε ποίο χρονικό σημείο ένα προϊόν παύει να είναι «νέο» και σε ποίο χρονικό σημείο έχει γίνει «διδείσ-

δυση» στην αγορά. Φαίνεται ότι μία αποκλειστική άδεια έκμεταλλεύσεως, ή όποια χορηγείται μόνον γιά τό βραχύ χρονικό διάστημα πού προηγείται τής «διδεισδύσεως» στην αγορά, έμφανίζει πλέον μικρή πρακτική χρησιμότητα. Άφου ειργάσθη με ζημία, ο άδειούχος έκμεταλλεύσεως πρέπει να εξακολουθεί να τυγχάνει τής αποκλειστικότητας κατά τό χρονικό διάστημα πού οι προσπάθειες του άρχίζουν να άποφέρουν καρπούς και πού ή άδεια έκμεταλλεύσεως καθίσταται άποδοτική. Κατά κανόνα, τό χρονικό διάστημα προστασίας τών δικαιωμάτων του δημιουργού νέου φυτικού είδους είναι περίπου είκοσι έτη. Η πείρα δείκνύει ότι τό προϊόν επιβάλλεται μόνον κατά τό τέλος του έν λόγω χρονικού διαστήματος. Έκ τών ανωτέρω έπεται ότι τό κριτήριο πού πρέπει να χρησιμοποιηθεί γιά να εκτιμηθεί αν τό προϊόν είναι «νέο», πρέπει να ανταποκρίνεται στην διάρκεια του δικαιώματος βιομηχανικής ιδιοκτησίας γιά τό όποιο πρόκειται.

Η CGLV ύποστηρίζει ότι οι έν λόγω συμφωνίες πληρούν τίς προϋποθέσεις πού αναφέρονται στό άρθρο 85 παράγραφος 3, λόγω τών ιδιαιτερώτων χαρακτηριστικών του αποτελούντος τό αντικείμενο τής διαφοράς προϊόντος, τό όποιο είναι εϋπαθές και προηγμένης τεχνολογίας. Γιά ένα τέτοιο προϊόν, είναι απαραίητο ένα κατ' έπιλογή σύστημα προγραμματισμού και σταθεροποιήσεως τής αγοράς. Πράγματι, οι ίδιοι οι χρησιμοποιούντες αυτό άπαιτούν μία πραγματική ασφάλεια, όσον άφορά τόν έφοδιασμό τής αγοράς τών σπόρων άραβοσίτου προς σπορά.

Η άπόλυτη έδαφική προστασία, τής όποιας τυγχάνει κατά τήν Έπιτροπή ο Eisele, είναι μάλλον σχετική προστασία, λόγω του ότι ύφίστανται στην αγορά πολλές παρεμφερείς και ύποκατάστατες ποικιλίες οι όποιες ανταγωνίζονται άμεσα τίς ποικιλίες INRA, και οι όποιες, πράγματι, αντικαθιστούν έξ ολοκλήρου τίς ποικιλίες INRA μετά τήν λήψη τής επιδικού άποφάσεως. Η CGLV αναφέρεται σχετικώς στην άπόφαση Campani (άπόφαση τής Έπιτροπής τής 23ης Δεκεμβρίου 1977, ΑΒΙ. L 70, σ. 69), με τήν όποία ή Έπιτροπή έδέχθη ότι, λαμβανομένης ύπ' όψη τής ύπάρξεως άλλων

σημάτων «bitter», δυναμένων να ανταγωνιστούν το bitter Campari, οι συμφωνίες αποκλειστικότητας πληρούν τις προϋποθέσεις εφαρμογής του άρθρου 85 παράγραφος 3.

Η νομολογία του Δικαστηρίου δέχεται επίσης ότι η εξέταση της αγοράς των σχετικών προϊόντων πρέπει να περιλαμβάνει τα υποκατάστατα ή παρεμφερή προϊόντα (απόφαση της 18ης Φεβρουαρίου 1971, Sirena: 40/70 Slg. σ. 69· απόφαση της 8ης Ιουνίου 1971, Deutsche Grammophon κατά Metro, 78/70, Slg. 1971, σ. 487· απόφαση της 21ης Φεβρουαρίου 1973, Continental Can, 6/72, Slg. σ. 215).

Αντιθέτως, στην υπό κρίση υπόθεση, η Έπιτροπή δεν εξέτασε αν οι παρόμοιες ή υποκατάστατες ποικιλίες ήδυναντο να ανταγωνιστούν τις ποικιλίες INRA. Εκτός της υπάρξεως πολλών άλλων ανταγωνιστών, υπάρχει το ίδιο το INRA, που πωλεί συνεχώς σε γερμανικές επιχειρήσεις υβρίδια INRA που προορίζονται, κατόπιν διασταυρώσεως και πολλαπλασιασμού, να διοχετευθούν στην γερμανική αγορά, υπό το σήμα του γερμανού αγοραστή του προϊόντος. Συνεπώς, υφίσταται πραγματικός ανταγωνισμός εντός της Όμοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας μεταξύ ποικιλιών της αυτής καταγωγής.

Η CGLV υποστηρίζει ότι η Έπιτροπή όφειλε να διερευνήσει, στην περίπτωση που έθετρε ότι μια διάταξη της συμβάσεως του 1965 συνιστούσε περιορισμό κατά την έννοια του άρθρου 85 παράγραφος 1, αν η διάταξη αυτή ήταν απαραίτητη για την οργάνωση της διανομής των σπόρων προς σπορά· σε περίπτωση καταφατική, έπρεπε να χορηγήσει την εξαίρεση.

Σε περίπτωση που οι εν λόγω συμβατικές διατάξεις δεν ήδυναντο να κριθούν απαραίτητες, η Έπιτροπή έπρεπε, πριν καταδικάσει την συμφωνία στο σύνολό της, να

προτείνει στα μέρη να τις καταργήσουν ή να τις τροποποιήσουν. Η αντίθετη προσέγγιση παραβιάζει την γενική αρχή της αφοραλίας του δικαίου, δεδομένου ότι εν προκειμένω η σύμβαση έκοινοποιήθη στην Έπιτροπή δεκατρία έτη ενωρίτερα. Αν τα μέρη είχαν άρνηθεί να προοδον σε τροποποιήσεις, η Έπιτροπή θά ήδύνατο να απαγορεύσει μόνον τις ρήτρες που δεν ήταν δυνατόν να τύχουν της εξαίρεσεως.

Η CGLV ισχυρίζεται, περαιτέρω, ότι η Έπιτροπή παρεδίασε την αρχή της αναλογικότητας· άφ' ενός, δεν είχε το δικαίωμα να απαγορεύσει το σύνολο των εν λόγω συμφωνιών· όφειλε να περιορίσει την παρέμβασή της, ένδεχομένως, σε όρισμένες διατάξεις· άφ' έτερου, η απαγόρευση δεν έπέφερε τά επιδιωκόμενα αποτελέσματα: ο ανταγωνισμός που η απόφαση αυτή θά προήγαγε δεν έβελτιώθη στην σχετική αγορά, από την όποια έξηφανίσθησαν οι ποικιλίες INRA, ενώ οι ανταγωνιστικές ποικιλίες εξακολουθούν να αποτελούν άντικείμενο συμφωνιών αποκλειστικότητας.

Η Έπιτροπή άπαντά στην κυβέρνηση του Ηνωμένου Βασιλείου ότι ό εύλογος και έπαρκής έφοδιασμός σε πλεονεκτικές τιμές, όλων των χρησιμοποιούντων γεωργών υπό παρεμφερείς συνθήκες με εκείνες που υφίστανται στην χώρα καταγωγής, πρέπει επίσης να άποτελεί στόχο εκείνων που έκμεταλλεύονται τά δικαιώματα του δημιουργού νέου είδους. Οι λόγοι που άναφέρει η παρεμβαίνουσα δεν έμποδίζουν την πραγματοποίηση του στόχου αυτού. Έξ άλλου, οι λόγοι αυτοί ισχύουν μόνο για τίς άδειες πολλαπλασιασμού και όχι για τίς άδειες πωλήσεως.

Άπό την όδηγια του Συμβουλίου της 14ης Ιουνίου 1966 περί έμπορίας σπόρων δημητριακών προς σπορά (EE ειδ. εκδ. 03/002, σ. 3) και την όδηγια του Συμβουλίου της 29ης Σεπτεμβρίου 1970 περί του κοινού καταλόγου ποικιλιών καλλιεργου-

μένων φυτικών ειδών (ΕΕ ειδ. έκδ. 03/006, σ. 1), προκύπτει ότι οι σπόροι προς σπορά που παράγονται και αναγνωρίζονται σε άλλο Κράτος μέλος δύναται να διατεθούν στο εμπόριο σ' όλα τα Κράτη μέλη, αν η έν λόγω ποικιλία περιλαμβάνεται στον κοινοτικό κατάλογο ποικιλιών.

Η επιλογή για την διατήρηση της ποικιλίας που υφίσταται στο έξωτεροικό είναι επαρκής (άρθρο 67 του γερμανικού νόμου περί έμπορίας των σπόρων προς σπορά). Τίποτα δεν εμποδίζει σήμερα τον κάτοχο του δικαιώματος του δημιουργού νέου φυτικού είδους να κατέχει την ποικιλία στά διάφορα Κράτη μέλη και να την εκμεταλλεύεται εκεί μέσω των δικαιοϋχων συνήθων άδειων εκμεταλλεύσεως· δύναται να χορηγήσει σε μία επιχείρηση άδεια εκμεταλλεύσεως υπό προτιμησιακούς όρους, εάν αναλάβει ή επιχείρηση αυτή την συντήρηση της ποικιλίας. Η Έπιτροπή διευκρινίζει ότι η καταχώριση στον έθνικό κατάλογο ποικιλιών προς πώληση δεν απαιτείται κατά τό κοινοτικό δίκαιο και ότι η καταχώριση σε περιγραφικό κατάλογο ποικιλιών δεν είναι αναγκαία· εν πάση περιπτώσει, στην Γερμανία πρόκειται για «περιγραφικό κατάλογο» και όχι για επίσημη σύσταση.

Η έγγραφη στον έν λόγω κατάλογο δεν απαιτεί συμπληρωματικές δαπάνες, οι οποίες να είναι ανώτερες από ένδεχόμενα τέλη, όπως εκείνες που απαιτούνται για την επίσημη έγκριση των ποικιλιών, δεδομένου ότι ο κατάλογος αυτός αποβλέπει στην παροχή επισήμων στοιχείων περί των χαρακτηριστικών και της διαδόσεως των ποικιλιών. Επί πλέον, η Έπιτροπή επισημαίνει ότι δεν είναι αναγκαίο στην Γερμανία να έπισυνάψει κανείς στην αίτηση περί έγκρίσεως τά αποτελέσματα των εξετάσεων που διενεργήθησαν στο έθνικό έδαφος.

Έν συμπεράσµατι, η έγγραφη στους έθνικούς καταλόγους δεν είναι ιδιαίτερα περίπλοκη. Δεν είναι αναγκαίο επίσης να καταχωρισθεί µιά επιχείρηση σε κάθε Κράτος μέλος ως αντιπρόσωπος του κατόχου του δικαιώματος. Η καταβολή δαπανών για την ανάπτυξη και την συντήρηση της ποικιλίας απαιτείται µία µόνον φορά, µόνον δε οι δαπάνες εισαγωγής στην αγορά απαιτούνται εκ νέου σε κάθε Κράτος μέλος.

Πάντως, η προστασία των δικαιωμάτων του δημιουργού νέων φυτικών ειδών αποβλέπει στην ανταμοιβή του δημιουργού και όχι του διανομέως, στον οποίο έχει παρασχεθεί η άδεια έμπορίας του προϊόντος. Βεβαίως, η έμπορία επηρεάζει τό μέγεθος της οικονομικής αποδοτικότητας της ποικιλίας, αλλά τό επηρεάζει κατά τρόπο άμεσο µόνον όταν δεν μεσολαθήσουν μεταξύ της καλλιέργειας της ποικιλίας και της διανομής της ιδιαίτερες και άποκλειστικές άδειες έμπορίας. Έν προκειµένω, οι προσφεύγοντες είναι άποκλειστικοί διανοµείς. Δεν υφίσταται λόγος να προστατευθούν περισσότερο από όσο προστατεύονται οι αναγνωρισμένοι πωλητές άλλων προϊόντων έναντι του ανταγωνισµού των σπόρων της ίδιας ποικιλίας.

Με την προσβαλλοµένη απόφαση, η Έπιτροπή ισχυρίσθη ότι οι άποκλειστικές άδειες εκμεταλλεύσεως προς *πολλαπλασιασµό* πληροδν κατ' αρχήν τίς προϋποθέσεις εξαιρέσεως. Μεταξύ της Έπιτροπής και της βρετανικής κυβερνήσεως υφίσταται διάσταση απόψεων µόνον ως προς τό πώς πρέπει να εκτιμηθεί η άποκλειστικότητας σε σχέση με την *διανομή*. Η παρεµβαίνουσα δεν διακρίνει μεταξύ της άποκλειστικής άδειας *πολλαπλασιασµού* και της άποκλειστικής άδειας πώλησεως· θεωρεί ότι οι δύο αυτές μορφές άποκλειστικότητας πρέπει να εκτιμηθούν κατά τον ίδιο τρόπο ως προς τά αποτελέσµατά τους. Πράγµατι, η Έπιτροπή θεωρεί ότι πρέπει να γίνει διάκριση μεταξύ παραγωγής και πώλησεως· η *άποκλειστικότητας πολλαπλασιασµού* για µία συγκεκριµένη γεωγραφική περιοχή σηµαίνει ότι ο χορηγών την άδεια εκμεταλλεύσεως υποχρεούται να µήν χορηγήσει άλλη άδεια για την έν λόγω γεωγραφική περιοχή, η οποία να επιτρέπει σε τρίτο τον πολλαπλασιασµό του ίδιου σπόρου στην ανωτέρω περιοχή· αντίθετως, η *άποκλειστικότητας πώλησεως* σηµαίνει, άφ' ενός, ότι ο άδειούχος δύναται να διοχετεύει τον σπόρο προς σπορά, τον όποιο έπολλαπλασίασε ο ίδιος, µόνο στην καλυπτοµένη από την συµφωνία περιοχή και, άφ' έτέρου, ότι απαγορεύεται στους κατόχους άποκλειστικών άδειών εκμεταλλεύσεως για άλλες γεωγραφικές περιοχές, καθώς και στον χορηγούντα την άδεια, να παραδίδουν σπόρους της έν λόγω ποικιλίας στην γεωγραφική περιοχή του έν λόγω

κατόχου. Στά άνωτέρω προστίθεται ότι είναι δυνατόν νά γίνει επίκληση της αποκλειστικότητας πωλήσεως και στην περίπτωση κατά την όποία ο σπόρος προς σπορά δέν έπολλαπλασιάσθη από τόν ίδιο τόν άδειούχο, αλλά έδημιουργήθη από τόν χορηγήσαντα την άδεια ή άλλων άδειούχων έκμεταλλεύσεως. Στην περίπτωση αυτή επίσης απαγορεύεται στόν χορηγούντα την άδεια έκμεταλλεύσεως και στούς άλλους άδειούχους νά παραδίδουν σπόρους της έν λόγω ποικιλίας στην γεωγραφική περιοχή του έν λόγω άδειούχου. Είναι προφανές ότι τά αποτελέσματα της αποκλειστικότητας επί της πωλήσεως δέν πρέπει κατ' ανάγκη νά έξομοιωθούν μέ εκείνα, τών όποιων είναι δυνατή ή επίκληση, όταν πρόκειται για την αποκλειστικότητα πολλαπλασιασμού.

Άποφασιστική σημασία για την δύναμη του άρθρου 85 παράγραφος 3 της συνθήκης έκτίμηση της επίδικου συμφωνίας έχει τό γεγονός ότι οι προσφεύγοντες τυγχάνουν *άπολύτου έδαφικής προστασίας* για τούς σπόρους προς σπορά INRA, τούς όποιους διοχετεύουν στην Γερμανία βάσει τών ιδικών τους αποκλειστικών δικαιωμάτων πωλήσεως. Οι προσφεύγοντες, ασκώντας τό γερμανικό δικαίωμα του δημιουργού νέου φυτικού είδους του Eisele, έπέτυχαν νά έμποδίσουν κάθε εισαγωγή, μέσω άλλων τρόπων, τών αρχικών προϊόντων, δηλαδή τών σπόρων προς σπορά INRA, πού προήρχοντο από την Γαλλία. Καθοριστική επίσης σημασία για την έκτίμηση της έν λόγω συμφωνίας έχει τό γεγονός ότι οι προσφεύγουσες παράγουν οι ίδιες μέ πολλαπλασιασμό μόνον ένα μικρό μέρος τών σπόρων προς σπορά INRA και προμηθεύονται από την Γαλλία τό κατά πολύ σημαντικότερο τμήμα τών έν λόγω σπόρων προς σπορά· συνεπώς, τό έργο τών προσφευγουσών περιορίζεται ουσιαστικά στην διοχέτευση τών πολλαπλασιαζομένων στην Γαλλία σπόρων. Η άρνηση χορηγήσεως έξαιρέσεως βάσει του άρθρου 85 παράγραφος 3 δικαιολογείται μόνον από τούς έπιβληθέντες στην πώληση τών σπόρων προς σπορά INRA περιορισμούς.

Η Έπιτροπή υποστηρίζει ότι δέν είναι νόμιμη ή διάκριση μεταξύ μικρών και

μεσαίων έπιχειρήσεων, άφ' ενός, και μεγάλων έπιχειρήσεων, άφ' έτέρου. Για την πρώτη κατηγορία, είναι ευνόητη ή ανάγκη προστασίας έναντι του άνταγωνισμού τών άλλων έπιχειρήσεων· μία τέτοια ανάγκη δέν ύφίσταται για την δεύτερη κατηγορία. Έξ άλλου, είναι ανακριβές ότι ή διείσδυση στην αγορά πρέπει νά διενεργείται καδ' όλη την χρονική διάρκεια του δικαιώματος διομηχανικής ιδιοκτησίας. Οι φάσεις παραγωγής ενός προϊόντος είναι πολύ συντομότερες, δύναται δέ νά πραγματοποιηθεί σημαντικό κέρδος κατά την διάρκεια κάθε φάσεως.

Άπαντώντας στην CGLV, ή Έπιτροπή παρατηρεί, έν προκειμένω, ότι οι προϋποθέσεις του άρθρου 85 παράγραφος 3 της συνθήκης δέν πληρούνται «λόγω της αποκλειστικότητας της πωλήσεως και τών απαγορεύσεων έξαγωγής πού την συνοδεύουν» (άπόφαση, σημείο III, I, 6).

Η έννοια της «άπόλυτης έδαφικής προστασίας» περιορίζεται στά σχετικά προϊόντα. Συνεπώς, λίγο ένδιαφέρει τό αν ή προστασία αυτή είναι σχετική λόγω της παρουσίας στην αγορά παρεμφερών ή υποκαταστάτων ποικιλιών. Η άπόφαση περί άρνήσεως χορηγήσεως της έξαιρέσεως δικαιολογείται από τό γεγονός ότι όρισμένες από τίς προβλεπόμενες στό άρθρο 85 παράγραφος 3 συνθήκης δέν έπληροδντο, δηλαδή ή βελτίωση της παραγωγής ή της διανομής τών προϊόντων και ή έξασφάλιση στούς καταναλωτές δικαίου τμήματος από τό όφελος πού προκύπτει.

Τό πρόβλημα της όριοθετήσεως της αγοράς τίθεται μόνον στην περίπτωση πού πρέπει νά διερευνηθεί κατά πόσο πληροδται ή προβλεπόμενη στό άρθρο 85 παράγραφος 3 στοιχείο 6 προϋπόθεση, δηλαδή όταν άνάκνπτεϊ τό έρώτημα αν ή συμφωνία δέν παρέχει «τήν δυνατότητα καταργήσεως του άνταγωνισμού επί σημαντικού τμήματος τών σχετικών προϊόντων». Για τόν λόγο αυτό, ή άναφορά στην προαναφερθεϊσα άπόφαση Campari και στην νομολογία του Δικαστηρίου είναι άλυσιτελής.

Ὡς πρὸς τὴν ἀρχὴ τῆς ἀσφαλείας τοῦ δικαίου, οὐδόλως συνάγεται ὅτι τὰ μέρη δύνανται νὰ ἔχουν, μετὰ ἀπὸ ὀρισμένω χρονικὸ διάστημα, τὸ δικαίωμα ἐξαιρέσεως, ἔστω κι ἂν σημαντικὰ τμήματα τῆς συμφωνίας τους δὲν πληροῦν τὶς προβλεπόμενες γιὰ τὴν χορήγηση τῆς ἐξαιρέσεως προϋποθέσεις.

V — Προφορικὴ διαδικασία

Θὶ διάδικοι ἀγόρευσαν κατὰ τὴν συνεδρίαση τῆς 28ης Ὀκτωβρίου 1981.

Ὁ γενικὸς εἰσαγγελεὺς ἀνέπτυξε τὶς προτάσεις του κατὰ τὴν συνεδρίαση τῆς 3ης Φεβρουαρίου 1982.

Σκεπτικὸ

- 1 Μὲ δικόγραφο πού κατέθεσε στὴν γραμματεία τοῦ Δικαστηρίου, στίς 27 Νοεμβρίου 1978, ἡ ἑτερόρρυθμος ἑταιρία L. C. Nungesser KG καὶ ὁ Kurt Eisele, μόνος ὁμόρρυθμος καὶ κατέχων τὴν πλειοψηφία τοῦ ἑταιρικοῦ κεφαλαίου ἑταῖρος τῆς ἐν λόγω ἑταιρίας, ἐγκατεστημένοι στὸ Darmstadt, ἤσκησαν, δυνάμει τοῦ ἄρθρου 173 παράγραφος 2 τῆς συνθήκης ΕΟΚ, προσφυγὴ μὲ τὴν ὁποία ζητοῦν τὴν μερικὴ ἀκύρωση τῆς ἀποφάσεως τῆς ἀπὸ 21ης Σεπτεμβρίου 1978 Ἐπιτροπῆς, πού ἀφορᾷ διαδικασία ἐφαρμογῆς τοῦ ἄρθρου 85 τῆς συνθήκης (IV 28.824 — δικαίωμα τοῦ δημιουργοῦ νέου εἴδους — σπόροι ἀραβοσίτου πρὸς σπορά), ἡ ὁποία ἐκοινοποιήθη τοῦς προσφεύγοντες στίς 27 Σεπτεμβρίου 1978 καὶ ἔδημοσιεύθη στὴν Ἐπίσημη Ἐφημερίδα (ABl. 1978, L 286, σ. 23).
- 2 Τὸ δικαίωμα προστασίας τοῦ δημιουργοῦ νέου εἴδους εἶναι, σύμφωνα μὲ τὸ ἄρθρο 5 τῆς διεθνούς συμβάσεως περὶ προστασίας τῶν νέων φυτικῶν εἰδῶν, τῆς 2ας Δεκεμβρίου 1961, (Recueil des Traités des Nations Unies ἀρθ. 815, σ. 89), στίς διατάξεις τῆς ὁποίας στηρίζονται οἱ σχετικὲς ἐν προκειμένω νομοθεσίες τῶν Κρατῶν μελῶν, τὸ δικαίωμα πού παρέχεται στὸν δημιουργὸ μιᾶς νέας ποικιλίας ἢ στὸν ἔλκοντα ἐξ αὐτοῦ δικαιώματα νὰ ἐξαρτᾶ ἀπὸ προηγουμένη ἄδειά του τὴν παραγωγή πρὸς διάθεση στὴν ἀγορὰ αὐτοῦ καθ' αὐτοῦ τοῦ ὕλικου ἀναπαραγωγῆς ἢ φυτικοῦ πολλαπλασιασμοῦ τῆς νέας ποικιλίας, καθὼς καὶ τὴν διάθεση πρὸς πώληση ἢ τὴν ἐμπορία τοῦ ἐν λόγω ὕλικου.
- 3 Μὲ τὴν προσβαλλομένη ἀπόφαση διεπιστώθη ὅτι τὸ περιεχόμενο καὶ ἡ ἐφαρμογὴ ὀρισμένων διατάξεων τῶν δύο συμβάσεων πού συνήφθησαν τὸ 1960 καὶ τὸ 1965 μετὰζύ τοῦ Institut national de la recherche agronomique (ἐφ' ἐξῆς: INRA μὲ ἔδρα τὸ Παρίσι καὶ τοῦ Eisele καὶ ἀφοροῦν, ἀντιστοιχῶς, τὴν μεταβίβαση, ὅσον ἀφορᾷ τὸ ἔδαφος τῆς Ὁμοσπονδιακῆς Δημοκρατίας τῆς Γερμανίας, τοῦ δικαιώματος τοῦ δημιουργοῦ νέου φυτικοῦ εἴδους ἐπὶ ὀρισμένων ποικιλιῶν ὕβριδιῶν σπόρων ἀραβοσίτου πρὸς σπορὰ πού ἀνέπτυξε τὸ INRA καὶ τὴν ἀποκλειστικότητα πολλαπλασιασμοῦ καὶ πωλήσεως τῶν σπόρων αὐτῶν στὸ ἐν λόγω

έδαφος, συνιστούν παράβαση του άρθρου 85 παράγραφος 1 της συνθήκης. Διεπιστώθη, επί πλέον, ότι το περιεχόμενο και η έφαρμμογή του συμβιδιασμού που συνήφθη τό 1973 μεταξύ του Eisele και της έπιχειρήσεως Louis David KG, έγκατεστημένης στό Meisenheim της Γερμανίας, ό όποιος απέδλεπε στό νά έμποδίσει την έπιχείρηση αυτή νά εισάγει και νά πωλεί σπόρους INRA στόν Γερμανία, συνιστά επίσης παράβαση της έν λόγω διατάξεως της συνθήκης (άρθρο 1 της άποφάσεως).

4 Μέ την ίδια άπόφαση άπερρίφθη ή αίτηση του Eisele περί έξαιρέσεως από την άπαγόρευση των συμφωνιών, σύμφωνα μέ τό άρθρο 85 παράγραφος 3 της συνθήκης (άρθρο 2 της άποφάσεως).

5 Πρός ύποστήριξη της προσφυγής τους, οι προσφεύγοντες προβάλλουν τούς έξης πέντε λόγους:

— *Πρώτος λόγος*: ή προσβαλλομένη άπόφαση στερείται άντικειμένου, καθ' όσον άναφέρεται στόν συναφθείσα τό 1960 σύμβαση μεταξύ του INRA και του Eisele, δεδομένου ότι ή σύμβαση αυτή άντικατεστάθη από άλλες συμβάσεις που συνήψαν τά ίδια μέρη τό 1961.

— *Δεύτερος λόγος*: ή προσβαλλομένη άπόφαση παραδιάζει τόν κανονισμό 26/62 του Συμβουλίου, της 4ης 'Απριλίου 1962, περί έφαρμογής όρισμένων κανόνων άνταγωνισμού στόν παραγωγή και στόν έμπορία γεωργικών προϊόντων (EE είδ. έκδ. 03/001, σ. 35), οι διατάξεις του όποιου έμποδίζουν την έφαρμογή του άρθρου 85 της συνθήκης στίς έπίδικες συμβάσεις.

— *Τρίτος λόγος*: ή προσβαλλομένη άπόφαση παραδιάζει τό άρθρο 85 παράγραφοι 1 και 2, καθώς και τά άρθρα 30 και 36 της συνθήκης καθ' όσον:

A. 'Η Έπιτροπή δέν έλαβε ύπ' όψη την ιδιάζουσα φύση του δικαιώματος του δημιουργού νέου φυτικού είδους, ή άσκηση του όποιου άπαιτεί άυστηρή τήρηση της έδαφικής προστασίας.

B. 'Η Έπιτροπή κακώς έθεώρησε ότι κάθε άποκλειστική άδεια έκμεταλλεύσεως των δικαιωμάτων του δημιουργού νέου είδους έμπίπτει έξ όρισμού στόν έφαρμογή του άρθρου 85 παράγραφος 1 της συνθήκης.

— *Τέταρτος λόγος*: ή προσβαλλομένη άπόφαση παραδιάζει τό άρθρο 85 παράγραφος 3 της συνθήκης, διότι οι άπαιτούμενες για την χορήγηση της έξαιρέσεως, δάσει της έν λόγω διατάξεως, προϋποθέσεις πληροϋνται έν προκειμένω και διότι, έν πάση περιπτώσει, οι έπικαλούμενοι για την άρνηση χορηγήσεως έξαιρέσεως λόγοι πάσχουν από σφάλματα περί τόν νόμο και την ουσία.

— *Πέμπτος λόγος*: ή προσβαλλομένη απόφαση είναι παράνομη λόγω υπερβάσεως εξουσίας κατά τό μέτρο πού εφαρμόζεται στόν συνομολογηθέντα μεταξύ τής επιχειρήσεως David καί Eisele συμβίδιασμό, έφ' όσον, κατά τό γερμανικό δ ό συμβίδιασμός αυτός πρέπει νά θεωρηθεί ώς διαδικαστική πράξη.

- 6 Ή προσφυγή δέν στρέφεται κατά τών επί μέρους διατάξεων του άρθρου 16 τής απόφάσεως, πού άφορούν τίς άπορρέουσες από τά άρθρα 2 καί 3 τής συμβάσεως του 1965 ύποχρεώσεις καί του άρθρου 1 τής έν λόγω συμβάσεως, καθ' όσον πρόκειται γιά τήν ύποχρέωση του άδειούχου έκμεταλλεύσεως νά μή παράγει ή πωλεί σπόρους προς σπορά άλλων ποικιλιών άραβοσίτου έκτός από τίς ποικιλίες INRA.
- 7 Οί παρεμβάσεις τής βρετανικής, γερμανικής καί γαλλικής κυβερνήσεως, καθώς καί ή παρέμβαση του Caisse de gestion des licences végétales, άφορούν κυρίως τόν τρίτο καί τόν τέταρτο λόγο. Ή γαλλική κυβέρνηση ίσχυρίσθη, επί πλέον, ότι τό INRA είναι δημόσιος όργανισμός, στόν όποιο έχει άνατεθεί άποστολή γενικού συμφέροντος καί ότι, συνεπώς, όρθώς οι προσφεύγοντες έπεκαλέσθησαν τό άρθρο 90 παράγραφος 2 τής συνθήκης κατά τήν διοικητική διαδικασία ένώπιον τής Επιτροπής.
- 8 Συναφώς προς τά άνωτέρω, σημειώνεται ότι, σύμφωνα μέ τό άρθρο 90 παράγραφος 2 τής συνθήκης, οι επιχειρήσεις πού είναι έπιφορτισμένες μέ τήν διαχείριση ύπηρεσιών γενικού οικονομικού συμφέροντος ύπόκεινται στους κανόνες άνταγωνισμού τής συνθήκης κατά τό μέτρο πού ή εφαρμογή τών κανόνων αυτών δέν έμποδίζει τήν έκπλήρωση τής ειδικής άποστολής πού τούς έχει άνατεθεί.
- 9 Μέ τήν προσβαλλομένη απόφαση, διαπιστώνεται, πράγμα πού δέν άμφισβητεί ή γαλλική κυβέρνηση, ότι ή ειδική άποστολή πού έχει, κατά τήν γαλλική νομοθεσία, άνατεθεί στό INRA είναι ή όργάνωση, ή έκτέλεση καί ή δημοσίευση όλων τών έργασιών επιστημονικής έρεύνης πού αναφέρονται στην γεωργία, ιδίως εκείνων πού άφορούν τήν βελτίωση καί τήν ανάπτυξη τής παραγωγής φυτικών ειδών, καθώς καί τήν διατήρηση καί μεταποίηση γεωργικών προϊόντων. Ή έκπλήρωση μιās τέτοιας άποστολής δέν έμποδίζεται από τήν εφαρμογή τών κανόνων άνταγωνισμού τής συνθήκης επί ένός συνόλου συμβάσεων, κύριος σκοπός τών όποιων δέν είναι ή άναπαραγωγή, δηλαδή ή δημιουργία ή ή καλλιέργεια νέων ποικιλιών, αλλά ή έμπορία τών σπόρων άραβοσίτου προς σπορά,

οί όποιοι προέρχονται από βασικές σειρές, πού έδημιούργησε και έκαλλιέργησε προηγουμένως τό INRA κατόπιν έρευνών και οί όποιοι προορίζονται νά διατεθούν μέσω του έμπορίου στους γεωργούς. Συνεπώς, δέν είναι όρθή, έν προκειμένο, ή επίκληση του άρθρου 90 παράγραφος 2 τής συνθήκης.

Πρώτος λόγος: οί αναφερόμενες στήν προσβαλλομένη απόφαση συμβάσεις

- 10 'Η σύμβαση του 1960 συνήφθη κατά την έναρξη τής συνεργασίας του INRA μέ τον Eisele, ό όποιος ανέλαβε την εκπροσώπηση του INRA στον Bundessortenamt, πού είναι ή άρμοδια γερμανική όμοσπονδιακή άρχή για την καταχώριση του δικαιώματος του δημιουργού νέου είδους, προκειμένου νά προδει σέ έγγραφή των ποικιλιών σπόρων άραβοσίτου προς σπορά πού έκαλλιεργούντο από τον INRA και έπροστατεύοντο ήδη από τά δικαιώματα του δημιουργού νέου είδους δυνάμει τής γαλλικής νομοθεσίας. 'Επί πλέον, ό Eisele ανέλαβε την ύποχρέωση νά ενημερώσει τό INRA για κάθε ζήτημα σχετικό μέ την έμπορία των ποικιλιών αυτών στήν Όμοσπονδιακή Δημοκρατία τής Γερμανίας.
- 11 Τά συμβαλλόμενα στήν άνωτέρω σύμβαση μέρη διεπίστωσαν ότι, δυνάμει τής ίσχυούσης τότε γερμανικής νομοθεσίας, ό φορέας των δικαιωμάτων του δημιουργού νέου είδους, πού είχε την έδρα του εκτός του γερμανικού έδάφους, δέν ήδύνατο νά προδει σέ καταχώριση των δικαιωμάτων αυτών στο Bundessortenamt. Προς άντιμετώπιση τής δυσχερείας αυτής, τό INRA μετεβίβασε στον Eisele μέ τέσσερις δηλώσεις, στις όποιες προέδη τον Ίανουάριο και τον Φεβρουάριο του 1961, οί όποιες όμως ίσχυαν από την ήμερομηνία ύπογραφής τής συμβάσεως του 1960, τά δικαιώματα του δημιουργού νέου είδους πού κατείχε για τό γερμανικό έδαφος και για τέσσερις ποικιλίες σπόρων άραβοσίτου προς σπορά INRA.
- 12 Τό άρθρο 1 α τής προσβαλλομένης απόφάσεως περιγράφει τό περιεχόμενο και την έφαρμογή όρισμένων διατάξεων τής συμβάσεως του 1960 ως παράδαση του άρθρου 85 παράγραφος 1 τής συνθήκης, χωρίς νά αναφέρεται στις συμβάσεις του 1961. Μέ τον πρώτο λόγο οί προσφεύγουσες ύποστηρίζουν ότι ή απόφαση στερείται άντικειμένου κατά τό μέτρο πού άφορά την σύμβαση του 1960, ή όποία «κατηργήθη ούσιαστικώς» μέ τίς μεταβιβάσεις.
- 13 'Από τον φάκελλο τής δικογραφίας προκύπτει, πάντως, ότι όλες οί δηλώσεις μεταβιβάσεως περιείχαν τον άκόλουθο όρο:

«Κατά τό μέτρο πού τό περιεχόμενο τής παρούσης δηλώσεως άφίσταται τής συναφθείσης συμβάσεως, οί δηλώσεις αυτές λογίζονται ως συμφωνία τροποποίησης τής συμβάσεως.»

- 14 'Από τά άνωτέρω προκύπτει ότι ή σύμβαση του 1960 έτροποποιήθη και δέν κατηγορήθη μέ τίς δηλώσεις περί μεταβιβάσεως. Έξ άλλου, ή Έπιτροπή έρμήνευσε κατά τόν ίδιο τρόπο τήν σύμβαση ύποστηρίζοντας, στίς αιτιολογικές σκέψεις τής άποφάσεως (I, D, 1.1), ότι «βάσει τής συμβάσεως αυτής», δηλαδή τής συμβάσεως του 1960, «ό Eisele κατεχώρισε επ' όνόματί του στό Bundessortenamt τίς ποικιλίες άραβοσίτου πού έδημιούργησε τό INRA και, συνεπώς, κατέστη κάτοχος τών δικαιωμάτων του δημιουργού νέου είδους επί τών ποικιλιών αυτών στην Όμοσπονδιακή Δημοκρατία τής Γερμανίας» και παραπέμποντας, στό διατακτικό τής άποφάσεως (άρθρο 1 στοιχείο α), στην σύμβαση του 1960 πού άφορά «τήν μεταβιβάση από τό INRA στον Eisele του δικαιώματος επί τών νέων ειδών στην Γερμανία».
- 15 'Η έρμηνεία αυτή δικαιολογείται, πρό πάντων, διότι ή σύμβαση του 1960 και ή τροποποίησή της μέ τίς δηλώσεις περί μεταβιβάσεως δέν συνιστούν παρά μόνον τήν έναρξη τής συνεργασίας μεταξύ του INRA και τών προσφευγόντων, συνεργασίας ή όποία ενισχύθη άκολούθως, ιδίως μέ τήν σύμβαση του 1965, μέ τήν όποία άνετέθη στον Eisele τό άποκλειστικό δικαίωμα όργανώσεως πωλήσεων σπόρων προς σπορά άραβοσίτου INRA στην Γερμανία. Οί μεταβιβάσεις εντάσσονται έτσι σε ένα σύνολο ενεργειών πού απέβλεπαν στην όργάνωση τής διαθέσεως τών σπόρων προς σπορά άραβοσίτου INRA στη Γερμανία.
- 16 Συνεπώς, ό πρώτος λόγος πρέπει νά άπορριφθεί.

Δεύτερος λόγος: δυνατότης έφαρμογής του κανονισμού 26/62

- 17 Σύμφωνα μέ τό άρθρο 2 του κανονισμού 26/62, ό όποιος έξεδόθη δυνάμει του άρθρου 42 τής συνθήκης, τό άρθρο 85 παράγραφος 1 τής συνθήκης δέν εφαρμόζεται στίς συμφωνίες, άποφάσεις και πρακτικές πού άφορούν τήν παραγωγή ή τήν έμπορία τών γεωργικών προϊόντων, άν άποτελούν αναπόσπαστο μέρος μιās έθνικής όργανώσεως άγοράς ή είναι άπαραίτητες για τήν επίτευξη τών αναφερομένων στό άρθρο 39 τής συνθήκης στόχων τής κοινής γεωργικής πολιτικής.
- 18 Συναφώς προς τά άνωτέρω, στην άπόφαση αναφέρεται κατ' άρχάς ότι οι συμφωνίες μεταξύ INRA και Eisele δέν άποτελούν αναπόσπαστο μέρος ούτε επέκταση τής έθνικής όργανώσεως τής άγοράς σπόρων άραβοσίτου προς σπορά (II, 5, πρώτη περίπτωση). Τό INRA άνέθεσε από τό 1973 τήν έμπορική έκμετάλλευση

των σπόρων προς σπορά άραβοσίτου INRA, στην Γαλλία και άλλου, στην γαλλική εταιρία ιδιωτικού δικαίου Frasema, οι μέτοχοι της οποίας είναι οι κύριοι προμηθευτές συνοδευομένων από πιστοποιητικό σπόρων προς σπορά κάθε ποικιλίας που χρησιμοποιείται στην γαλλική γεωργία. Η ιδιάζουσα φύση των σπόρων προς σπορά άραβοσίτου INRA δεν είναι τέτοια, ώστε η όργανωση της αγοράς αυτής να δύναται να διακριθεί από την όργανωση της αγοράς των σπόρων προς σπορά άραβοσίτου γενικώς. Κατά συνέπεια, οι συμφωνίες μεταξύ INRA και Frasema δεν δύναται να θεωρηθούν ότι άποτελούν την έθνική όργανωση αγοράς σπόρων άραβοσίτου προς σπορά. Έξ άλλου, η αγορά των σπόρων άραβοσίτου διέπεται από τις διατάξεις του κανονισμού 2358/71 του Συμβουλίου, της 26ης Οκτωβρίου 1971, περί κοινής όργανώσεως αγοράς στον τομέα των σπόρων προς σπορά (ΕΕ είδ. έκδ. 03/007, σ. 66).

- 19 Μέ την άπόφαση διαπιστώνεται άκολουθως ότι οι έπίδικες συμφωνίες δεν είναι άπαραίτητες για την έπίτευξη των στόχων που άναφέρονται στο άρθρο 39 της συνθήκης (II, 5, δευτέρα περίπτωση). Τα άναγκαία για την εν λόγω έπίτευξη μέτρα καθωρίσθησαν με τον προαναφερθέντα κανονισμό 2358/71, οι δε συμφωνίες δεν δύναται κατά κανένα τρόπο να ένταχθούν στο πλαίσιο των διατάξεων του εν λόγω κανονισμού. Έξ άλλου, οι συμφωνίες έπέτρεψαν στους προσφεύγοντες να εξαλείψουν κάθε άνταγωνισμό στην γερμανική αγορά όσον άφορα τους σπόρους προς σπορά άραβοσίτου INRA, είχαν δε ως άποτέλεσμα οι τιμές των εν λόγω σπόρων στην Γερμανία να είναι πολύ μεγαλύτερες από τις τιμές που ισχύουν στην Γαλλία, άποτέλεσμα που είναι αντίθετο προς δύο από τους στόχους του άρθρου 39 της συνθήκης, ήτοι την έξασφάλιση δικαίου βιοτικού έπιπέδου στο γεωργικό πληθυσμό, ιδίως με την αύξηση του άτομικού εισοδήματος των έργαζομένων στην γεωργία, και την διασφάλιση λογικών τιμών κατά την προσφορά άγαθών στους καταναλωτές. Τέλος, περιορίζοντας την παραγωγή των σπόρων προς σπορά άραβοσίτου INRA στην Γερμανία, οι συμφωνίες δύναται να έμποδίσουν την έπίτευξη του σκοπου του άρθρου 39 της συνθήκης, που άφορα την έξασφάλιση του έφοδιασμου, καθ' όσον παρακαλύουν, κατά τρόπο που δεν πρέπει να ύποτιμάται, την γεωγραφική κατανομή της παραγωγής αυτής στις ζώνες της Κοινότητος, στις όποιες η παραγωγή είναι δυνατή.
- 20 Μέ τον δεύτερο λόγο άμφισβητείται τό δεύτερο μέρος της άνωτέρω έπιχειρηματολογίας. Κατ' άρχάς, οι προσφεύγοντες ισχυρίζονται ότι οι τιμές των σπόρων INRA στην Γερμανία δεν ήταν άισθητά μεγαλύτερες από ό,τι στην Γαλλία. Ύποστηρίζουν, άκολουθως, ότι μία άποκλειστική άδεια έκμεταλλεύσεως για όρισμένη έδαφική περιοχή, που άφορα τό δικαίωμα του δημιουργου νέου είδους, άποτελεί τό καλύτερο μέσο προς έπίτευξη των στόχων του άρθρου 39 της συνθήκης. Άφ' ενός, οι συμβάσεις παροχής άποκλειστικής άδείας έκμεταλλεύσεως έπιτρέπουν την διάδοση των γνώσεων που έχει άποκτήσει ό παραγωγός

σπόρων και την αύξηση της παραγωγικότητας της γεωργίας με την ανάπτυξη της τεχνικής προόδου, γεγονός που επιφέρει αύξηση του ατομικού εισοδήματος των γεωργών (άρθρο 39 παράγραφος 1 στοιχείο α και β). 'Αφ' έτέρου, μόνον όποιος έχει αποκλειστική άδεια έκμεταλλεύσεως δύναται να εφαρμόσει, κατόπιν συμφωνίας με τον παρέχοντα την άδεια, μακροπρόθεσμη πολιτική αποβλέπουσα στην ικανοποίηση της ζήτησεως σπόρων στην έδαφική περιοχή που του έπεφυλάχθη, με αποτέλεσμα την σταθεροποίηση της αγοράς και την εξασφάλιση του έφοδιασμού (άρθρο 39 παράγραφος 1 στοιχείο γ και δ).

- 21 'Από τά άνωτέρω προκύπτει, συνεπώς, ότι ό δεύτερος λόγος στηρίζεται στον ισχυρισμό ότι οι έπιδικες συμβάσεις, δάσει των όποιων παρεσχέθη αποκλειστική άδεια έκμεταλλεύσεως του δικαιώματος του δημιουργού νέων σπόρων προς σπορά άραβοσίτου INRA για τό γερμανικό έδαφος, συνιστούν τό κατάλληλο μέσο προς έπίτευξη των στόχων της κοινής γεωργικής πολιτικής, λαμβανομένων ύπ' όψη των ιδιαίτερων απαιτήσεων που είναι αναπόσπαστες με την παραγωγή και την έμπορία των έν λόγω σπόρων. 'Ο ισχυρισμός αυτός θά εξετασθεί στο πλαίσιο του τρίτου λόγου.
- 22 Κατά συνέπεια, δέν είναι άναγκαίο να εξετασθεί χωριστά ό δεύτερος λόγος.

Τρίτος λόγος, Α: ή ιδιάζουσα φύση του δικαιώματος του δημιουργού νέου φυτικού είδους

- 23 Οι προσφεύγοντες έξηγούν κατ' άρχάς ότι ό Eisele ήταν κάτοχος δικαιωμάτων δημιουργού νέου είδους που του μετεδίδασε τό INRA όσον άφορά την Γερμανία. Κατά την σχετική γερμανική νομοθεσία, τό δικαίωμα αυτό παρέχει στον δικαιούχο τό αποκλειστικό δικαίωμα να παράγει προς διάθεση στο έμπόριο και να έμπορεύεται τους σπόρους προς σπορά της προστατευόμενης ποικιλίας, καθώς και να άπαγορεύει την εισαγωγή τέτοιων σπόρων χωρίς την συναίνεσή του (άρθρο 15 παράγραφος 1 του Sortenschutzgesetz, γερμανικού νόμου περί προστασίας των φυτικών ειδών).
- 24 'Ακολουθως, ισχυρίζονται ότι ή άρχή της έδαφικότητας της προστασίας, που παρέχει τό δικαίωμα του δημιουργού νέου είδους δυνάμει της νομοθεσίας αυτής, δικαιολογείται από την ιδιάζουσα φύση των φυτικών ειδών, τά όποια άφορά ή προστασία αυτή. 'Αφ' ενός ή καλλιέργεια των σπόρων προς σπορά έξαρτάται από τίς κλιματολογικές συνθήκες και την φύση του εδάφους· οι έν λόγω σπόροι πρέπει να προσαρμόζονται στις ιδιάζουσες συνθήκες της χώρας όπου πρόκειται να χρησιμοποιηθούν. 'Αφ' έτέρου, άφου δημιουργηθούν τά προοριζόμενα προς σπορά υβρίδια, πρέπει, για να διατηρούνται, να άναπαράγονται συνεχώς με βιολογική διαδικασία· ό κίνδυνος άποσταθεροποίησης της ποικιλίας είναι

τέτοιος, ώστε ή μή έλεγχόμενη από τόν δημιουργό ή τόν άδειουχο έκμεταλλεύσεως έμπορία νά δύναται νά προξενήσει σημαντικές ζημίες στό σύνολο της γεωργίας έντός της έν λόγω έδαφικής περιοχής.

- 25 Τά έπιχειρήματα αυτά προβάλλουν επίσης ή γαλλική κυβέρνηση καί τό Caisse de gestion de licences végétales, ύποστηρίζοντας ιδίως ότι ή προώθηση της τεχνικής καινοτομίας στόν τομέα τών φυτικών ειδών έξαρτάται από τήν δυνατότητα άπόλυτης έδαφικής προστασίας. Άπαιτούνται πολύ μεγάλα χρονικά διαστήματα για τήν τελειοποίηση τών βασικών γενών άπό τά όποια παράγονται οί συνοδευόμενοι άπό πιστοποιητικό σπόροι πρós σπορά, πού άποτελούν τό άντικείμενο του δικαιώματος του δημιουργού νέου είδους, ή δέ σημαντική οικονομική δέσμευση πού αυτό συνεπάγεται δύναται νά γίνει άποδεκτή μόνον άν έξασφαλίζεται στόν δημιουργό ή στόν άδειουχο έκμεταλλεύσεως ή άδιατάρακτη άσκηση τών δικαιωμάτων τους.
- 26 Οί προσφεύγοντες καί οί έν λόγω δύο παρεμβαίνουσες συνάγουν από τά άνωτέρω έπιχειρήματα ότι ή προσβαλλόμενη άπόφαση είναι παράνομη κατά τό μέτρο πού θεωρεί ότι οί έπίδικες συμβάσεις άποσκοπούν στην κατανομή τών άγορών, ένω ή έδαφική προστασία, της όποίας τυγχάνει ό Eisele, άποτελεί άλλως τό άποτέλεσμα της νομίμου άσκήσεως τών δικαιωμάτων του δημιουργού νέου είδους, τά όποια κατέχει στην Γερμανία.
- 27 Πρέπει κατ' άρχάς νά τονισθεί ότι μέ τήν προσβαλλόμενη άπόφαση έπικρίνεται ρητώς τό περιεχόμενο καί ή έφαρμογή της συμβάσεως του 1960, κατά τό μέτρο πού έπιτρέπει στόν Eisele «νά επικαλείται τά ιδικά του δικαιώματα του δημιουργού νέου είδους για νά άντιτάσσεται sé κάθε εισαγωγή έντός της Όμοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας της Γερμανίας ή sé κάθε έξαγωγή πρós άλλο Κράτος μέλος της Κοινότητας τών σπόρων πρós σπορά άραβοσίτου τών ποικιλιών INRA» (άρθρο 1 στοιχείο α).
- 28 Άκολουθως, πρέπει νά σημειωθεί ότι, κατά τήν νομολογία του Δικαστηρίου (άπόφαση της 15ης Ιουνίου 1976, Emi Records, 51/75, Slg. σ. 811), ένα δικαίωμα διομηχανικής ή έμπορικής ιδιοκτησίας, έφ' όσον ρυθμίζεται νομοθετικώς, δέν συγκεντρώνει τά κατά τό άρθρο 85 παράγραφος 1 της συνθήκης στοιχεία συμβάσεως ή έναρμονισμένης πρακτικής, ή άσκησή του όμως δύναται νά ύπαχθει στίς άπαγορεύσεις της συνθήκης, άν προκύπτει ότι άποτελεί τό άντικείμενο, τό μέσο ή τό άποτέλεσμα συμπράξεως.
- 29 Μία τέτοια άσκηση δικαιώματος διομηχανικής ή έμπορικής ιδιοκτησίας, άπαγορευόμενη από τίς διατάξεις της συνθήκης, ύφίσταται ιδίως, όπως έτόνισε τό

Δικαστήριο με την απόφασή του της 20ής Ιουνίου 1978 (Τερεα, 28/77, Slg. σ. 1391), όταν ο συνδυασμός μιάς συμφωνίας περί παροχής του αποκλειστικού δικαιώματος άσκησης δικαιώματος βιομηχανικής ή εμπορικής ιδιοκτησίας εντός όρισμένης έδαφικής περιοχής και μιάς συμφωνίας με την όποια αναγνωρίζεται στον άδειουχο έκμεταλλεύσεως ή ιδιότης του αποκλειστικού διανομέως για την περιοχή αυτή, έχει ως αποτέλεσμα να εξασφαλίζει στον άδειουχο έκμεταλλεύσεως άπόλυτη έδαφική προστασία, έμποδίζοντας τις παράλληλες εισαγωγές.

- 30 Με τά προβαλλόμενα προς ύποστήριξη του τρίτου λόγου, υπό τό στοιχείο Α, επιχειρήματα ισχυρίζονται κατ' ούσίαν ότι ή νομολογία αυτή, ή όποία ανεπτύχθη από τό Δικαστήριο σέ σχέση με τό δικαίωμα επί του σήματος και μέ τό δίπλωμα εύρεσιτεχνίας, δέν δύναται νά εφαρμοσθεί επί του δικαιώματος του δημιουργού νέου είδους, δεδομένων των ιδιαιζόντων χαρακτηριστικών του δικαιώματος αυτού και των προϊόντων πού αποτελούν άντικείμενό του.
- 31 Πρέπει νά παρατηρηθεί σχετικώς ότι ή προσβαλλομένη απόφαση άφορά τούς σπόρους προς σπορά άραβοσίτου INRA, πού αποτελούν τό άντικείμενο των δικαιωμάτων του δημιουργού νέου είδους, κάτοχος των όποίων ήταν στην Γαλλία τό INRA και στην Όμοσπονδιακή Δημokraτία της Γερμανίας, μετά την μεταβίβαση, ό Eisele· οι έν λόγω σπόροι συνωδεύοντο από έπίσημο πιστοποιητικό και ήδύναντο νά εισαχθούν, πωληθούν και παραχθούν στην Γερμανία, προκειμένου νά διατεθούν προς χρήση των γεωργών.
- 32 Είναι άληθές ότι, σύμφωνα με τό άρθρο 3 της συνδάσεως του 1965, ό Eisele έλαβε έπίσης από τό INRA τά βασικά γένη, για νά δύναται νά καλλιεργεί ό ίδιος τούς συνοδευομένους από πιστοποιητικό σπόρους προς σπορά, υπό τόν όρον ότι ώφειλε νά μή παράγει πλέον του ενός τρίτου των άπαραιτήτων προς κάλυψη των άναγκών των γερμανών καταναλωτών σπόρων προς σπορά συνοδευομένων από πιστοποιητικό και ώφειλε νά εισάγει από την Γαλλία τό υπόλοιπο τμήμα. Με την απόφαση διαπιστώνεται ότι ή ύποχρέωση αυτή του Eisele, νά μή παράγει πλέον του ενός τρίτου των πωλουμένων σπόρων προς σπορά, είναι άντίθετη προς τό άρθρο 85 παράγραφος 1 της συνθήκης (άρθρο 1 στοιχείο 6 της άποφάσεως περί της συνδάσεως του 1965, άρθρο 3). Οι προσφεύγοντες όμως δέν προσέβαλαν αυτό τό τμήμα της άποφάσεως. Τά άλλα τμήματα της άποφάσεως δέν άφορούν την άνάπτυξη ή την εισαγωγή των βασικών γενών, άλλα την έμπορία και, έπικουρικώς, την παραγωγή των συνοδευομένων από πιστοποιητικό σπόρων προς σπορά.

- 33 Ἡ διαπίστωση αὐτὴ ἐπιτρέπει τὴν καλύτερη ἐκτίμηση τῶν ἐπιχειρημάτων πού βασίζονται στὴν προώθηση τῆς τεχνικῆς καινοτομίας στὸν γεωργικὸ τομέα. Ἄν καὶ ἡ ἀνάπτυξη νέων σπόρων πρὸς σπορὰ δύναται νὰ συνεπάγεται σημαντικὲς οἰκονομικὲς θυσίες, ὁ κίνδυνος αὐτὸς ὑπάρχει μᾶλλον κατὰ τὸν χρόνο τῆς παραγωγῆς τῶν βασικῶν σπόρων πρὸς σπορὰ. Ἀντιθέτως, ὅταν ἡ προσφάτως ἐπιτευχθεῖσα ποικιλία λάβει τὴν ὀριστικὴ τῆς μορφή, ὑπὸ τὴν ἔννοια ὅτι ἐξ αὐτῆς εἶναι δυνατὴ ἡ παραγωγή σπόρων πρὸς σπορὰ, οἱ ὁποῖοι δύναται νὰ τύχουν ἐπισήμου πιστοποιητικοῦ καὶ νὰ διατεθοῦν στὸ ἐμπόριο, οἱ ἀφορώντες τὸ ἐμπόριο τῶν προϊόντων κανόνες, συμπεριλαμβανομένης τῆς νομοθεσίας περὶ ἀνταγωνισμοῦ, πρέπει κατ' ἀρχὴν νὰ ἐφαρμόζονται στὴν ἐμπορία τῶν ἐν λόγω σπόρων.
- 34 Οἱ συνοδευόμενοι ἀπὸ πιστοποιητικὸ σπόροι πρὸς σπορὰ, οἱ ὁποῖοι ἀποτελοῦν τὸ ἀντικείμενο τῶν ἐπιδίκων συμβάσεων εἶναι ὑβρίδια ἀραβοσίτου πού προορίζονται πρὸς σπορὰ, ἀποτελοῦν δὲ ποικιλία σπόρων, ἢ σταθερότης τῶν ὁποίων δύναται νὰ ἐξασφαλισθεῖ μόνον ἂν καλλιεργοῦνται κάθε φορά ἐκ νέου ἀπὸ τὰ βασικά γένη. Κατὰ τοὺς προσφεύγοντες, ἡ ἀναπαραγωγή τῶν σπόρων αὐτῶν θέτει ἓνα ἰδιαίτερο πρόβλημα σὲ σχέση μὲ τὴν ἀναπαραγωγή προϊόντων προστατευομένων ἀπὸ τὸ δικαίωμα ἐπὶ τοῦ σήματος ἢ ἀπὸ τὸ δίπλωμα βιομηχανικῆς εὐρεσιτεχνίας, ἰδίως ὑπὸ τὴν ἔννοια ὅτι ἡ διαδικασία ἀναπαραγωγῆς εἶναι περισσότερο πολύπλοκη καὶ ἐξαρτᾶται σὲ ἰδιαίτερος σημαντικὸ βαθμὸ ἀπὸ τυχαῖα περιστατικά πού ἔχουν σχέση μὲ τὸ κλίμα καὶ τὸ ἔδαφος.
- 35 Ἐν τούτοις, τὰ ἀνωτέρω ἐπιχειρήματα δὲν λαμβάνουν ὑπ' ὄψη ὅτι πολλὰ προϊόντα πού δύναται νὰ ἀποτελέσουν ἀντικείμενο τοῦ δικαιώματος ἐπὶ τοῦ σήματος ἢ τοῦ διπλώματος βιομηχανικῆς εὐρεσιτεχνίας, ἰδίως ὀρισμένα εἶδη διατροφῆς καὶ φαρμακευτικὰ προϊόντα, εὐρίσκονται σὲ παρομοία κατάσταση. Οἱ προβαλλόμενοι ἀπὸ τοὺς προσφεύγοντες λόγοι, ἂν καὶ στηρίζονται σὲ ἀκριβῆ πραγματικὰ περιστατικά, δὲν ἐπαρκοῦν γιὰ τὴν ὑπαγωγή τοῦ δικαιώματος τοῦ δημιουργοῦ νέου εἴδους σὲ ἓνα εἰδικὸ καθεστῶς σὲ σχέση μὲ τὰ ἄλλα δικαιώματα βιομηχανικῆς καὶ ἐμπορικῆς ιδιοκτησίας.
- 36 Τὸ κύριο ἐπιχείρημα πού προβάλλουν οἱ προσφεύγοντες πρὸς ὑποστήριξη τοῦ προβληθέντος λόγου συνίσταται στὸ ὅτι στὴν Γερμανία ὁ κάτοχος δικαιώματος τοῦ δημιουργοῦ νέου εἴδους ἐγγυᾶται, ἐναντι τοῦ Bundessortenamt, τὴν σταθερότητα τῆς προστατευομένης ποικιλίας. Ἡ εὐθύνη πού ὑπέχει κατ' αὐτὸ τὸν τρόπο ὁ ἐν λόγω δικαιοῦχος ἀπαιτεῖ ἀπόλυτο ἔλεγχο ἐκ μέρους τοῦ κάθε ἐμπορίας τῶν σπόρων πρὸς σπορὰ τῆς προστατευομένης ποικιλίας στὸ γερμανικὸ ἔδαφος. Ἀκριβῶς γι' αὐτὸν τὸν λόγο, ἡ ἴδια ἡ φύση τοῦ δικαιώματος τοῦ δημιουργοῦ νέου εἴδους, ὅπως προκύπτει ἀπὸ τὸ ἐφαρμοστέο ἐν προκειμένῳ γερμανικὸ δίκαιο, ἀποτελεῖ ἐμπόδιο γιὰ τίς παράλληλες εἰσαγωγές, οἱ ὁποῖες διενεργοῦνται χωρὶς τὸν ἔλεγχο τοῦ δικαιοῦχου.

- 37 Πρέπει νά παρατηρηθεί σχετικώς ότι από τά άρθρα 12 και 15 του γερμανικού νόμου περί προστασίας των φυτικών ειδών (Sortenschutzgesetz, κωδικοποιημένο κείμενο Bundesgesetzblatt 1977, I, σ. 105) προκύπτει ότι τό δικαίωμα του δημιουργού νέου είδους ανήκει στον αρχικό δημιουργό ή στον εφευρέτη μιās ποικιλίας ή στους έλκοντες έξ αυτού δικαίωμα και ότι έχει ως αποτέλεσμα ότι μόνον ό κάτοχος του δικαιώματος δύναται νά παράγει ή νά έμπορευεται τό υλικό αναπαραγωγής τής προστατευομένης ποικιλίας. Όσον αφορά τήν διατήρηση τής ποικιλίας, τό άρθρο 16 του ίδιου νόμου όρίζει ότι ό κάτοχος του δικαιώματος του δημιουργού νέου είδους ύποχρεούται νά παρέχει κάθε άναγκαία γιά τήν εξέταση τής ποικιλίας από τό Bundessortenamt πληροφορία, νά επιτρέπει στήν έν λόγω άρχή τόν έλεγχο των λαμβανομένων προς διατήρηση τής ποικιλίας μέτρων και νά τής αποστέλλει κάθε άναγκαίο προς τοϋτο υλικό.
- 38 Όπως διευκρίνισε ή γερμανική κυβέρνηση, άπαντώτας σιά έρωτήματα του Δικαστηρίου, ό νόμος αυτός δέν διέπει τήν δυνατότητα διαθέσεως των σπόρων προς σπορά στό έμπόριο, τομέα πού ρυθμίζεται από τόν γερμανικό νόμο περί έμποριου σπόρων προς σπορά (Saatgutverkehrsgesetz, κωδικοποιηθέν κείμενο Bundesgesetzblatt 1975, I, σ. 1453). Σύμφωνα με τό άρθρο 4 παράγραφος 1 του νόμου αυτού, οί σπόροι προς σπορά δύναται κατ' άρχήν νά διατεθούν στό έμπόριο μόνον άφου έγκριθούν ως βασικοί ή ως συνοδευόμενοι από πιστοποιητικό σπόροι προς σπορά. Η άνωτέρω έγκριση προϋποθέτει, ιδίως, τήν καταχώριση τής έν λόγω ποικιλίας στον κατάλογο των ποικιλιών (Sortenliste, άρθρο 7 παράγραφος 1 του νόμου), κατόπιν αίτήσεως του καλλιεργητού τής ποικιλίας ή, άν πρόκειται γιά προστατευομένη ποικιλία, του κατόχου του δικαιώματος του δημιουργού νέου είδους. Ούτε ή καταχώριση στον κατάλογο ποικιλιών ούτε ή έγκριση των σπόρων προς σπορά ιδρύουν άποκλειστικό δικαίωμα παραγωγής ή έμπορίας του υλικού αναπαραγωγής.
- 39 Δυνάμει του άρθρου 38 παράγραφος 1 του Saatgutverkehrsgesetz, μία ποικιλία δύναται νά καταχωρισθεί στον κατάλογο ποικιλιών μόνον άν είναι εϋδιάκριτη, αρκετά όμοιογενής και σταθερή, άν έχει καλλιεργητική άξία και άν δύναται νά χαρακτηρισθεί με όνομασία πού δύναται νά καταχωρισθεί. Έναπόκειται στο Bundessortenamt νά έλέγχει άν πληροϋνται οί απαιτούμενες γιά τήν έγγραφή στον κατάλογο προϋποθέσεις (άρθρο 57 παράγραφος 1 του νόμου). Η καταχώριση τής ποικιλίας διαγράφεται αϋτεπαγγέλτως από τόν κατάλογο, έφ' όσον δέν πληροϋται ή παύει νά πληροϋται πλέον μία από τίς πέντε προαναφερθείσες προϋποθέσεις (άρθρο 62 παράγραφος 2 του νόμου).
- 40 Στόν Saatgutverkehrsgesetz όρίζεται, επίσης, ότι ό καλλιεργητής, ό όποίος προέβη σέ καταχώριση τής ποικιλίας στον κατάλογο ποικιλιών, ύποχρεούται νά διατηρεί τήν έν λόγω ποικιλία όπως κατεχωρίσθη και ότι τό Bundessortenamt παρακολουθεί άν διατηροϋνται οί καταχωρισθείσες ποικιλίες (άρθρα 67 και 68 του νόμου).

- 41 'Από τήν άνωτέρω συνοπτική έπισκόπηση τής γερμανικής νομοθεσίας προκύπτει ότι οι συνοδευόμενοι από πιστοποιητικό και δυνάμενοι να διατεθούν στο έμπόριο σπόροι προς σπορά άποτελούν άντικείμενο ποιοτικού έλέγχου εκ μέρους τών δημοσίων άρχών και ότι ο έλεγχος αυτός περιλαμβάνει τόν έλεγχο τής σταθερότητας τής ποικιλίας. 'Αντιθέτως, τό δικαίωμα του δημιουργού νέου είδους δέν αποδίδεται στην άντικατάσταση του διενεργουμένου από τίς δημοσίες άρχές έλέγχου από τόν έλεγχο του δικαιούχου, αλλά στο να παράσχει στον δικαιούχο προστασία, ή φύση και τά άποτελέσματα τής όποίας εντάσσονται στο πλαίσιο του ιδιωτικού δικαίου. 'Από τήν άποψη αυτή, ή έννομη κατάσταση του δημιουργού νέων σπόρων προς σπορά δέν διαφέρει εκείνης του κατόχου διπλώματος ευρεσιτεχνίας ή δικαιώματος επί του σήματος επί προϊόντος που υπόκειται στον αυστηρό έλεγχο τών δημοσίων άρχών, όπως είναι ή περίπτωση φαρμακευτικών προϊόντων.
- 42 'Εξ άλλου, πρέπει να παρατηρηθεί ότι οι εισαγόμενοι από τήν Γαλλία σπόροι προς σπορά άραβοσίτου, οι όποιοι έχουν ήδη έγκριθεί σ' αυτό τό Κράτος μέλος, δύνανται να διατεθούν στο έμπόριο εντός τής Γερμανίας, χωρίς να άποτελούν άντικείμενο περαιτέρω διαδικασίας έγκρίσεως. Πράγματι, ή γερμανική κυβέρνηση διευκρίνισε ότι εξέδωσε προς τούτο κανονισμούς, βάσει τών άρθρων 23 και 24 του Saatgutverkehrsgesetz και τών κοινοτικών οδηγίων περί έμπορίας τών σπόρων προς σπορά δημητριακών.
- 43 Συνεπώς, δέν θά πρέπει να θεωρηθεί ότι τό δικαίωμα του δημιουργού νέου είδους είναι δικαίωμα βιομηχανικής και έμπορικής ιδιοκτησίας μέ τόσο ιδιάζοντα χαρακτηριστικά, ώστε να άπαιτείται, έν σχέσει προς τούς κανόνες περί άνταγωνισμού, να τύχει διαφορετικής μεταχειρίσεως από εκείνη τών άλλων δικαιωμάτων βιομηχανικής και έμπορικής ιδιοκτησίας. Τό συμπέρασμα αυτό δέν επηρεάζει τήν ανάγκη να λαμβάνεται υπ' όψη, για τήν έφαρμογή τών κανόνων περί άνταγωνισμού, ή ιδιάζουσα φύση τών προϊόντων που άποτελούν τό άντικείμενο του δικαιώματος του δημιουργού νέου είδους.

Τρίτος λόγος, Β: ή έφαρμογή του άρθρου 85 τής συνθήκης στις άποκλειστικές άδειες έκμεταλλεύσεως

- 44 Μέ τόν λόγο αυτό, οι προσφεύγουσες προσάπτουν στην 'Επιτροπή ότι έσφαλμένως έδέχθη ότι ή άποκλειστική άδεια έκμεταλλεύσεως του δικαιώματος του δημιουργού νέου είδους πρέπει, λόγω αυτής τής φύσεώς της, να έξομοιωθεί μέ άπαγορευόμενη από τό άρθρο 85 παράγραφος 1 τής συνθήκης συμφωνία. 'Υποστηρίζουν ότι ή άποψη αυτή τής 'Επιτροπής δέν ευσταθεί, κατά τό μέτρο που, όσον άφορά τούς σπόρους προς σπορά που άνεπτύχθησαν πρόσφατα σ' ένα Κράτος μέλος και δέν έχουν άκόμη διοχετευθεί στην άγορά άλλου Κράτους μέλους, ή άποκλειστική άδεια έκμεταλλεύσεως συνιστά τό μόνο μέσο προσθήκης του άνταγωνισμού μεταξύ του νέου προϊόντος και άλλων παρεμ-

φερών προϊόντων σ' αυτό τό άλλο Κράτος μέλος. Πράγματι, κανείς καλλιεργητής ή έμπορος δέν θά άνελάμβανε τόν κίνδυνο νά διοχετεύσει τό νέο προϊόν σέ μία νέα άγορά, άν δέν έπροστατεύετο άπό τόν άμεσο άνταγωνισμό του κατόχου του δικαιώματος του δημιουργού νέου είδους και άπό τούς άλλους άδειούχους έκμεταλλεύσεως.

- 45 'Ο άνωτέρω λόγος ύποστηρίζεται άπό τήν βρετανική και γερμανική κυβέρνηση, καθώς και άπό τό Caisse de gestion des licences végétales. Οί δύο κυβερνήσεις ισχυρίζονται ιδίως ότι ό γενικός χαρακτήρας της αίτιολογίας της προσβαλλομένης άποφάσεως δέν συμυιδάζεται μέ τήν διατύπωση του άρθρου 85 της συνθήκης και είναι άντίθετος πρός μία ύγιή πολιτική άνταγωνισμού. Η αίτιολογία στηρίζεται στην έσφαλμένη άποψη ότι κάθε άποκλειστική άδεια έκμεταλλεύσεως ενός δικαιώματος βιομηχανικής ή έμπορικής ιδιοκτησίας, άνεξαρτήτως της φύσεώς της, πρέπει νά θεωρείται ως συμφωνία πού άπαγορεύεται άπό τό άρθρο 85 παράγραφος 1 και ότι έναπόκειται, κατά συνέπεια, στην Έπιτροπή νά κρίνει άν, σέ μία συγκεκριμένη περίπτωση, πληρούνται οι προϋποθέσεις χορηγήσεως της δυνάμει του άρθρου 85 παράγραφος 3 έξαιρέσεως.
- 46 Κατά τήν διάρκεια της διαδικασίας άμφισθητήθηκε ή χρησιμοποίηση της έννοιας «άποκλειστική άδεια έκμεταλλεύσεως», λόγω του ότι έν προκειμένω τό άποκλειστικό δικαίωμα έμπορίας των έπιδίκων σπόρων πρός σπορά των προσφευγόντων στην Όμοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας έπήγαζε άπό τά δικαιώματα του δημιουργού νέου είδους, κάτοχος των όποιων στό έν λόγω Κράτος μέλος ήταν ό Eisele. Συνεπώς, τό άποκλειστικό αυτό δικαίωμα δέν έστηρίζετο ούτε στην παραχώρηση, εκ μέρους του INRA, του άποκλειστικού δικαιώματος χρήσεως στό γερμανικό έδαφος των δικαιωμάτων βιομηχανικής ή έμπορικής ιδιοκτησίας πού άνήκαν στό INRA ούτε στην σύμβαση του 1965, μέ τήν όποία ό Eisele διωρίσθη άποκλειστικός διανομέυς των έν λόγω σπόρων πρός σπορά στην Γερμανία.
- 47 'Ο άνωτέρω ισχυρισμός όμως δέν λαμβάνει ύπ' όψη ότι, άπό τήν άποψη του δικαίου περί άνταγωνισμού, ή σύμβαση του 1960, μέ τήν όποία άρχισε ή συνεργασία μεταξύ INRA και Eisele, οι «μεταβιβάσεις» των δικαιωμάτων του δημιουργού νέου είδους κατά τό 1961 και ή σύμβαση του 1965 περί όργανώσεως της διαθέσεως των σπόρων πρός σπορά INRA στό γερμανικό έδαφος άποτελούν ένα άδιαίρετο σύνολο. Άπό άποψη οικονομική, ή θέση του Eisele στην γερμανική άγορά ίσοδυναμούσε μέ τήν θέση άδειούχου άποκλειστικής έκμεταλλεύσεως, δοθέντος ιδίως ότι ή άδεια πού παρέσχε τό INRA στόν Eisele νά καταχωρίζει, επ' όνόματί του, στην Γερμανία τά δικαιώματα του δημιουργού νέου είδους, κάτοχος των όποιων στην Γαλλία ήταν τό INRA, ώφείλετο στό γεγονός ότι τό ίνστιτούτο αυτό δέν ήδύνατο τότε νά προδει σέ καταχώριση των ιδικών του δικαιωμάτων δημιουργού νέου είδους στό Bundessortenamt και ότι ή πράξη

αυτή εντάσσεται στο πλαίσιο της παροχής της αποκλειστικότητας για την οργάνωση της πωλήσεως των σπόρων προς σπορά INRA εντός της Γερμανίας στον Eisele.

48 Η αιτιολογία της απόφασεως αναφέρεται σε δύο κατηγορίες περιστατικών για να δικαιολογηθεί η εφαρμογή του άρθρου 85 παράγραφος 1 επί της εν λόγω αποκλειστικής άδειας εκμεταλλεύσεως (II, 3). Η ακρίβεια των ούτως εκτεθέντων πραγματικών περιστατικών δεν αμφισβητήθηκε.

49 Η πρώτη κατηγορία περιστατικών περιγράφεται ως εξής:

«παραχωρώντας σε μία μόνον επιχείρηση την εκμετάλλευση των δικαιωμάτων του δημιουργού νέου είδους για όρισμένη έδαφική περιοχή, ο παρέχων την άδεια εκμεταλλεύσεως στερείται, καθ' όλη την διάρκεια της συμβάσεως, της δυνατότητας να παραχωρεί για την ίδια έδαφική περιοχή άδεια εκμεταλλεύσεως σε άλλες επιχειρήσεις» . . . «Ο χορηγών την άδεια εκμεταλλεύσεως, αναλαμβάνοντας την υποχρέωση να μη παράγει ή να πωλεί ο ίδιος στην καλυπτομένη από την σύμβαση έδαφική περιοχή, αποκλείει τόσο τον εαυτό του όσο και την Frasema και τα μέλη της από τό να προσφέρουν προς πώληση προϊόντα εντός της έδαφικής αυτής περιοχής.»

50 Στο άνωτέρω τμήμα της αιτιολογίας αντιστοιχεί τό άρθρο 1 στοιχείο 6 πρώτη και δεύτερη περίπτωση της απόφασεως, μέ τό όποιο κρίνεται ότι ή αποκλειστικότητα της άδειας εκμεταλλεύσεως πού προβλέπεται στην σύμβαση του 1965 αντίκειται στο άρθρο 85 παράγραφος 1 της συνθήκης, καθ' όσον συνεπάγεται:

«— την υποχρέωση του INRA ή των ελκόντων έξ αυτού δικαιώματα να μη παράγουν ή πωλούν τούς εν λόγω σπόρους προς σπορά μέσω άλλων άδειούχων εκμεταλλεύσεως εντός της Όμοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας,

— την υποχρέωση του INRA ή των ελκόντων έξ αυτού δικαιώματα να μη παράγουν ή πωλούν τούς εν λόγω σπόρους προς σπορά οι ίδιοι εντός της Όμοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας.»

51 Η δεύτερη κατηγορία περιστατικών, πού αναφέρονται στην απόφαση, περιγράφεται ως εξής:

«Τό γεγονός ότι οι τρίτοι δεν δύνανται, χωρίς την άδεια του INRA ή του Eisele, να εισαγάγουν στην Όμοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας ή να εξάγουν

από την χώρα αυτή τους ίδιους σπόρους προς σπορά», δηλαδή τους σπόρους τους οποίους αφορά ή άδεια έκμεταλλεύσεως, «που προέρχονται ή προορίζονται για άλλες χώρες της Κοινής Άγορας, συμβάλλει στην κατανομή των άγορών και άφαιρεί από τους χρησιμοποιούντες αυτούς γερμανούς γεωργούς κάθε περιθώριο πραγματικών διαπραγματεύσεων, έφ' όσον οι σπόροι αυτοί διατίθενται άπαρχής στην άγορά από ένα και μόνο προμηθευτή.»

- 52 Στο τμήμα αυτό της αίτιολογίας αντιστοιχεί τό άρθρο 1 στοιχείο β, τρίτη και τετάρτη περίπτωση της άποφάσεως, μέ τό όποίο κρίνεται ότι ή άποκλειστικότητα της άδειας έκμεταλλεύσεως που προβλέπεται στην σύμβαση του 1965 αντίκειται στο άρθρο 85 παράγραφος 1 της συνθήκης καθ' όσον συνεπάγεται:

«— την ύποχρέωση του INRA ή των έλκόντων έξ αυτού δικαιώματα νά έμποδίζουν τους τρίτους νά έξάγουν τους έν λόγω σπόρους στην Όμοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας χωρίς την άδεια του άδειούχου έκμεταλλεύσεως, για νά τά χρησιμοποιήσουν ή νά τά πωλήσουν εκεί·

— την ταυτόχρονη άσκηση από τον Eisele του άπορρέοντος από την σύμβαση άποκλειστικού διακαιώματος και των ιδικών του δικαιωμάτων δημιουργού νέου είδους, για νά έμποδίζει κάθε είσαγωγή έντός της Όμοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας ή κάθε έξαγωγή sé άλλο Κράτος μέλος των έν λόγω σπόρων».

- 53 Πρέπει νά παρατηρηθεί ότι οι δύο αυτές σειρές σκέψεων άφορούν δύο έννόμους καταστάσεις, οι όποιες δέν ταυτίζονται άναγκαιώς. Στην πρώτη περίπτωση πρόκειται για την λεγομένη άνοικτή άποκλειστική άδεια έκμεταλλεύσεως ή παραχώρηση, κατά την όποία ή άποκλειστικότητα της άδειας έκμεταλλεύσεως άφορά μόνο την συμβατική σχέση μεταξύ του κατόχου του δικαιώματος και του άδειούχου έκμεταλλεύσεως, υπό την έννοια ότι ό δικαιούχος άναλαμβάνει άπλως και μόνον την ύποχρέωση νά μή παρέχει άλλες άδειες έκμεταλλεύσεως για την ίδια έδαφική περιοχή και νά μή άνταγωνίζεται τον άδειούχο έκμεταλλεύσεως στην έν λόγω περιοχή. Στην δεύτερη περίπτωση, άντιθέτως, πρόκειται για άδεια έκμεταλλεύσεως ή άποκλειστική παραχώρηση, παρέχουσα άπόλυτη έδαφική προστασία, δυνάμει της όποίας τά συμβαλλόμενα μέρη προτίθενται νά έξαλείψουν, όσον άφορά τά σχετικά προϊόντα και την έν λόγω έδαφική περιοχή, κάθε άνταγωνισμό έκ μέρους τρίτων, όπως των παραλλήλων είσαγωγέων ή των άδειούχων έκμεταλλεύσεως για άλλες έδαφικές περιοχές.

- 54 Άφου διεσαφηνίσθη τό σημείο αυτό, πρέπει νά έξετασθει καθ' άρχάς άν, στην ύπό κρίση ύπόθεση, ή άποκλειστικότητα της άδειας έκμεταλλεύσεως, καθ' όσον πρόκειται περί άνοικτής άδειας έκμεταλλεύσεως, έχει ως άποτέλεσμα την παρεμπόδιση ή την νόθευση του άνταγωνισμού κατά την έννοια του άρθρου 85 παράγραφος 1 της συνθήκης.

- 55 Συναφώς προς τὰ ἀνωτέρω, ἡ γερμανικὴ κυβέρνηση ἐτόνισε ὅτι ἡ προστασία τῶν καινοτομιῶν στὸν γεωργικὸ τομέα μέσω τοῦ δικαιώματος τοῦ δημιουργοῦ νέου εἴδους συνιστᾶ μέσο ἐνθαρρύνσεως τῶν καινοτομιῶν αὐτῶν καὶ ὅτι ἡ παροχὴ δικαιώματος ἀποκλειστικότητας, περιορισμένου χρονικῶς, δύναται νὰ ἀποτελέσει πρόσθετο κίνητρο προσπαθειῶν γιὰ καινοτομίες. Ἀπὸ τὰ ἀνωτέρω συνάγει ὅτι καθολικὴ ἀπαγόρευση κάθε ἀδείας ἀποκλειστικῆς ἐκμεταλλεύσεως, ἔστω καὶ τῆς ἀνοικτῆς, θὰ κατέληγε σὲ μείωση τοῦ ἐνδιαφέροντος τῶν ἐπιχειρήσεων γιὰ τὶς ἀδειες ἐκμεταλλεύσεως, πράγμα πού θὰ ἐζημίωνε τὴν διάδοση τῶν γνώσεων καὶ τῆς τεχνικῆς στὴν Κοινότητα.
- 56 Ἡ ἀποκλειστικὴ ἀδεια ἐκμεταλλεύσεως, πού ἀποτελεῖ τὸ ἀντικείμενο τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως, ἀφορᾶ τὴν καλλιέργεια καὶ τὴν ἐμπορία σπόρων ὑβριδίων ἀραβοσίτου πρὸς σπορά, οἱ ὁποῖοι ἀνεπτύχθησαν ἀπὸ τὸ INRA μετὰ ἀπὸ ἔρευνες καὶ πειράματα ἐτῶν καὶ οἱ ὁποῖοι ἦταν ἄγνωστοι στοὺς γερμανικοὺς γεωργοὺς καταναλωτῆς κατὰ τὸν χρόνο ἐνάρξεως τῆς συνεργασίας μεταξὺ τοῦ INRA καὶ τῶν προσφευγόντων. Γιὰ τὸν λόγο αὐτό, οἱ ἀνησυχίες πού ἐξεδήλωσαν οἱ παρεμβαίνοντες διάδικοι ὅσον ἀφορᾶ τὴν προστασία τῆς νέας τεχνολογίας δικαιολογοῦνται.
- 57 Πράγματι, στὴν περίπτωση τῆς ἀδείας ἐκμεταλλεύσεως τοῦ δικαιώματος τοῦ δημιουργοῦ νέου εἴδους γιὰ τοὺς σπόρους ὑβριδίων ἀραβοσίτου πρὸς σπορά πού ἀνεπτύχθησαν πρόσφατα σὲ Κράτος μέλος, μία ἐπιχείρηση ἐγκατεστημένη σὲ ἄλλο Κράτος μέλος, ἡ ὁποία δὲν ἔχει τὴν βεβαιότητα ὅτι δὲν θὰ ἀντιμετωπίσει τὸν ἀνταγωνισμό, στὴν ἐδαφικὴ περιοχὴ πού τῆς παρεχωρήθη, τῶν ἄλλων ἀδειούχων ἐκμεταλλεύσεως ἢ τοῦ ἰδίου τοῦ κατόχου τοῦ δικαιώματος, ἐνδέχεται νὰ μὴ ἀναλάβει τὸν κίνδυνο τῆς καλλιέργειας καὶ τῆς ἐμπορίας τοῦ προϊόντος αὐτοῦ· τὸ ἀποτέλεσμα αὐτὸ εἶναι ἐπιβλαβές γιὰ τὴν διάδοση τῆς νέας τεχνολογίας καὶ βλάπτει ἔτσι τὸν ἀνταγωνισμό μεταξὺ τοῦ νέου προϊόντος καὶ τῶν ἐντὸς τῆς Κοινότητος ὑφισταμένων παρεμφερῶν προϊόντων.
- 58 Λαμβάνοντας ὑπ' ὄψη τὰ ἰδιάζοντα χαρακτηριστικά τῶν ἐν λόγω προϊόντων, τὸ Δικαστήριον καταλήγει ὅτι, σὲ μία περίπτωση ὅπως αὐτὴ τῆς ὑπὸ κρίση ὑποθέσεως, ἡ παροχὴ ἀνοικτῆς ἀποκλειστικῆς ἀδείας ἐκμεταλλεύσεως, δηλαδή μιᾶς ἀδείας πού δὲν ἀφορᾶ τὴν κατάσταση τῶν τρίτων, ὅπως τῶν παραλλήλων εἰσαγωγῶν ἢ τῶν ἀδειούχων ἐκμεταλλεύσεως ἄλλων ἐδαφικῶν περιοχῶν, δὲν εἶναι, καθαυτὴ ἀσυμβίβαστη πρὸς τὸ ἄρθρο 85 παράγραφος 1 τῆς συνθήκης.
- 59 Κατὰ συνέπεια, ὁ τρίτος λόγος, ὑπὸ στοιχεῖο Β, δικαιολογεῖται καθ' ὅσον ἀφορᾶ αὐτὸ τὸ σημεῖο τῆς ἀποκλειστικότητας τῆς ἀδείας ἐκμεταλλεύσεως.

- 60 Όσον αφορά την κατάσταση των τρίτων, η Έπιτροπή προσάπτει ούσιαστικώς στα συμβαλλόμενα μέρη ότι επέξετειναν την έννοια της αποκλειστικότητας στους εισαγωγείς που δεν έδεσμεύοντο από την σύμβαση, ιδίως δέ στους παραλλήλους εισαγωγείς. Παράλληλοι εισαγωγείς ή εξαγωγείς, όπως οι επιχειρήσεις David στην Γερμανία και Bomberault στην Γαλλία, που είχαν προσφέρει προς πώληση σπόρους INRA σέ γερμανούς αγοραστές, υπέστησαν πιέσεις και ανέληφθησαν κατ' αυτών δικαστικές ενέργειες εκ μέρους του INRA, της Frasema και των προσφευγόντων, που απέβλεπαν στο να διατηρήσουν την αποκλειστική θέση των προσφευγόντων στην γερμανική αγορά.
- 61 Θά πρέπει να σημειωθεί ότι, σύμφωνα με παγία νομολογία του Δικαστηρίου (Consten, 56 και 58/64, Slg. 1966, σ. 429), η απόλυτη έδαφική προστασία υπέρ ενός άδειούχου εκμεταλλεύσεως, που άποσκοπεί στο να επιτρέπει τόν έλεγχο και την παρεμπόδιση των παραλλήλων εισαγωγών, καταλήγει στην τεχνητή διατήρηση χωριστών έθνικων αγορών αντίθετη προς την συνθήκη.
- 62 Η βρετανική κυβέρνηση υπεστήριξε την άποψη ότι μία σύμβαση μεταξύ δύο επιχειρήσεων δεν δύναται να έμποδιζει την έλευθερία των εισαγωγών να αγοράζουν σπόρους προς σπορά στην χώρα του δικαιούχου, προκειμένου να τους εξάγουν στην χώρα του άδειούχου εκμεταλλεύσεως, δεδομένου ότι, σύμφωνα με την νομολογία του Δικαστηρίου, δεν δύναται να γίνει επίκληση ενός δικαιώματος διομηχανικής ή έμπορικης ιδιοκτησίας κατά της έμπορίας προϊόντος που έχει νομίμως κυκλοφορήσει στην αγορά άλλου Κράτους μέλους από τόν κάτοχο του δικαιώματος αυτού ή με την συγκατάθεσή του. Κατά συνέπεια, μία τέτοια σύμβαση δεν δύναται να θεωρηθεί ως συμφωνία άπαγορευομένη από τό άρθρο 85 παράγραφος 1 της συνθήκης.
- 63 Αύτή όμως ή άποψη παραδλέπει τό γεγονός ότι έμπιπτει στην άρμοδιότητα της Έπιτροπής να μεριμνά, σύμφωνα με τό άρθρο 85 της συνθήκης και τούς έκδιδόμενους γιά την έφαρμογή του κανονισμού, ώστε οι συμφωνίες και ή έναρμονισμένη πρακτική μεταξύ των επιχειρήσεων να μή έχουν ως άντικείμενο ή ως αποτέλεσμα τόν περιορισμό ή την νόθευση του άνταγωνισμού, ή έξουσία δέ αύτή της Έπιτροπής δεν επηρεάζεται από τό γεγονός ότι τά πληττόμενα από τούς περιορισμούς αυτούς πρόσωπα ή επιχειρήσεις δύνανται να επικαλεσθούν τίς σχετικές με την έλεύθερη κυκλοφορία των έμπορευμάτων διατάξεις της συνθήκης γιά να διαφύγουν τούς έν λόγω περιορισμούς.

- 64 'Από τή δικογραφία προκύπτει ότι οι επίδικες συμβάσεις απέδλεπαν πράγματι στό νά περιορίσουν τόν άνταγωνισμό τών τρίτων στήν γερμανική άγορά. Τό άρθρο 5 τής συμβάσεως του 1965 όρίζει πράγματι ότι τό INRA ύποχρεούται — άναλαμβάνει δέ τήν ύποχρέωση νά δεσμεύσει σχετικώς και τούς έλκοντες έξ αυτού δικαιώματα — νά λαμβάνει «όλα τά άναγκαία μέτρα για νά έμποδίζει τίς έξαγωγές» τών έν λόγω ποικιλιών σπόρων πρός σπορά στό γερμανικό έδαφος.
- 65 'Η άπόφαση έρμηνεύει τόν όρο αυτό υπό τήν έννοια ότι άποδλέπει στό νά έμποδίζει τούς τρίτους, άγοραστές σπόρων πρός σπορά INRA στήν Γαλλία, νά έξάγουν τό προϊόν αυτό στήν 'Ομοσπονδιακή Δημοκρατία τής Γερμανίας (II, 3 β). 'Από τά έμπόδια πού παρενέβαλαν τά συμβαλλόμενα μέρη στίς προσπάθειες τών έπιχειρήσεων David και Bomberault νά πωλήσουν σπόρους πρός σπορά INRA στήν Γερμανία συνάγεται ότι ή άνωτέρω έρμηνεία είναι όρθή.
- 66 Τό άρθρο 1 στοιχείο β τής άποφάσεως άναφέρεται ρητώς στό άρθρο 5 τής συμβάσεως του 1965, καθώς και στήν άσκηση τών δικαιωμάτων του δημιουργού νέου είδους από τόν Eisele, προκειμένου νά έμποδίζει τήν έμπορία τών σπόρων πρός σπορά INRA στήν Γερμανία από τρίτους. Συνεπώς, ως πρός τά άνωτέρω, ό τρίτος λόγος στοιχείο Β είναι άδάσιμος.
- 67 'Η έξέταση του τρίτου λόγου στοιχείο Β όδηγεί, έπομένως, στό συμπέρασμα ότι ό λόγος αυτός είναι έν μέρει δάσιμος και ότι τό άρθρο 1 στοιχείο β τής άποφάσεως πρέπει νά άκρωθεί, κατά τό μέτρο πού άναφέρεται στό άρθρο 1 τής συμβάσεως του 1965 και κατά τό μέτρο πού συνεπάγεται:
- α) τήν ύποχρέωση του INRA ή τών έλκόντων έξ αυτού δικαιώματα νά μή παράγουν ούτε νά πωλουν τούς σχετικούς σπόρους άλλων άδειούχων έκμεταλλεύσεως έντός τής 'Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας τής Γερμανίας,
 - β) τήν ύποχρέωση του INRA ή τών έλκόντων έξ αυτού δικαίωμα νά μή παράγουν ούτε νά πωλουν οι ίδιοι τούς σχετικούς σπόρους έντός τής 'Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας τής Γερμανίας.
- Τέταρτος λόγος: ή χορήγηση έξαιρέσεως δάσει του άρθρου 85 παράγραφος 3 τής συνθήκης
- 68 Πρός ύποστήριξη του τετάρτου λόγου, οι προσφεύγοντες ισχυρίζονται ότι ή άπόφαση άρνεϊται τήν χορήγηση τής, δάσει του άρθρου 85 παράγραφος 3 τής συνθήκης, έξαιρέσεως, διότι δέν ύφίσταται στήν συγκεκριμένη περίπτωση διείσδυση μιās νέας άγοράς ή διάθεση ενός νέου προϊόντος και διότι ό Eisele έτύγ-

χανε απόλυτου έδαφικής προστασίας στο γερμανικό έδαφος. Κατά τις προσφεύγουσες, οι δύο αυτοί λόγοι δέν εϋσταθούν. 'Αφ' ενός, η σύμβαση του 1965, όταν έκοινοποιήθη στην 'Επιτροπή, είχε άκριδώς ως άντικείμενο τήν δημιουργία μιās νέας άγοράς και τήν είσαγωγή ενός νέου προϊόντος· άφ' έτέρου, η άποκλειστικότητα πού παρεσχέθη μέ τήν σύμβαση αυτή ήταν άναγκαία για τήν διάθεση καλλιεργησίμων ποικιλιών έκτός τής χώρας καταγωγής τους και, συνεπώς, για τήν βελτίωση τής παραγωγής και τής διανομής τών προϊόντων.

- 69 Πρός ύποστήριξη του λόγου αυτού, η βρετανική κυβέρνηση παρέτήρησε ότι μόνο τό όφελος τής προστασίας πού παρέχει η άποκλειστική άδεια έκμεταλλεύσεως δύναται νά αποτελέσει κίνητρο για τήν έκμετάλλευση τών έν λόγω δικαιωμάτων του δημιουργού νέου είδους από τόν άδειούχο έκμεταλλεύσεως και ότι η άνωτέρω προστασία συμβάλλει κατ' αυτό τόν τρόπο στην βελτίωση τής παραγωγής και τής διανομής τών προϊόντων, καθώς και στην προώθηση τής τεχνικής ή οικονομικής προόδου, κατά τήν έννοια του άρθρου 85 παράγραφος 3. Συνεπώς, τά κριτήρια πού έφηρμόσθησαν μέ τήν προσβαλλομένη άπόφαση είναι ύπερβολικώς άυστηρά.
- 70 Τό Caisse de gestion des licences végétales διατείνεται ότι στην ύπό κρίση ύπόθεση πρόκειται για ένα εύπαθές και τεχνικώς προηγμένο προϊόν και ότι, σέ μία τέτοια περίπτωση, η ασφάλεια του έφοδιασμού δύναται νά έπιτευχθεί μόνο μέ τήν έφαρμογή ενός έπιλεκτικού συστήματος όργανώσεως και σταθεροποιήσεως τής άγοράς. 'Αρνηθείσα η 'Επιτροπή τήν χορήγηση τής εξαίρέσεως, δέν έλαβε υπ' όψη τήν ιδιάζουσα φύση τών επιδίκων συμβάσεων.
- 71 Κατά πρώτον διαπιστώνεται ότι η προσβαλλομένη άπόφαση δέν έξήτασε, σέ σχέση μέ τό άρθρο 85 παράγραφος 3, τήν άποκλειστικότητα παραγωγής μέ πολλαπλασιασμό πού παρεσχέθη στον Eisele και ότι περιωρίσθη στην διαπίστωση ότι δέν πληροϋνται οι προβλεπόμενες για τήν εξαίρεση προϋποθέσεις, όσον άφορα τήν άποκλειστικότητα πωλήσεως και τις άπαγορεύσεις εξαγωγής πού τήν συνοδεύουν (III, 1, δ).
- 72 Θα πρέπει νά παρατηρηθεί ακόλουθως ότι, μέτα τήν έν μέρει παραδοχή του στοιχείου Β του τρίτου λόγου, η έκτίμηση από τό Δικαστήριο τής άρνήσεως χορηγήσεως τής εξαίρέσεως δύναται νά περιορισθεί στην εξέταση τών έπιχειρημάτων τής 'Επιτροπής πού άφορούν τήν άποκλειστικότητα πωλήσεως, καθ' όσον παρέχει απόλυτη έδαφική προστασία.

- 73 'Επί του σημείου αυτού, στην απόφαση επισημαίνεται ότι ο Eisele έτύγχανε, όσον άφορά την έντός της Γερμανίας διανομή των σπόρων των όποιων είχε την άποκλειστικότητα, άπόλυτης έδαφικής προστασίας και ότι ή προστασία αυτή είχε ως μοναδικό και άμεσο άποτέλεσμα, λόγω του άπολύτου χαρακτήρος της, την παρεμπόδιση κάθε εισαγωγής μέσω άλλων άγωγών των άρχικών προϊόντων, δηλαδή των σπόρων INRA προς σπορά που προήρχοντο από την Γαλλία, παρά την συνεχή ζήτηση έντός της Όμοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας για τις εισαγωγές αυτές, πράγμα που καθ'αυτό δέν δύναται νά συμβάλει στην βελτίωση της παραγωγής ή της διανομής των προϊόντων κατά την έννοια του άρθρου 85 παράγραφος 3 (III, 1, β, δεύτερη περίπτωση).
- 74 Τό Caisse de gestion des licences végétales άμφισβήτησε τόν άνωτέρω συλλογισμό. Φρονεί ότι ή έδαφική προστασία, της όποίας έτύγχανε έν προκειμένο ο άδειούχος έκμεταλλεύσεως, ήταν μάλλον σχετική προστασία, λόγω της παρουσίας στην άγορά πολλών ποικιλιών σπόρων άραβοσίτου προς σπορά, οί όποίες ήδύναντο νά ύποκαταστήσουν τις ποικιλίες INRA και, συνεπώς, νά άνταγωνισθούν άμέσως τις ποικιλίες αυτές.
- 75 'Η Έπιτροπή, πάντως, όρθως άπήντησε ότι ή παρατήρηση αυτή του Caisse άφορά τό πρόβλημα της όριοθετήσεως της άγοράς, πρόβλημα που άνακύπτει όταν ή Έπιτροπή πρέπει νά έξετάζει άν μία συμφωνία παρέχει «τήν δυνατότητα καταργήσεως του άνταγωνισμού επί σημαντικού τμήματος των σχετικών προϊόντων» (άρθρο 85 παράγραφος 3 στοιχείο β), αλλά τό όποιο δέν είναι κρίσιμο για την έξέταση του ζητήματος κατά πόσο μία συμφωνία είναι ικανή νά βελτιώσει την παραγωγή ή την διανομή των προϊόντων.
- 76 Πρέπει νά σημειωθεί ότι, σύμφωνα μέ τό άρθρο 85 παράγραφος 3 της συνθήκης, έξαίρεση από την άπαγόρευση που προβλέπεται στό άρθρο 85 παράγραφος 1 δύναται νά χορηγηθεί για κάθε συμφωνία μεταξύ έπιχειρήσεων, ή όποία συμβάλλει στην βελτίωση της παραγωγής ή της διανομής των προϊόντων ή στην προώθηση της τεχνικής προόδου, χωρίς όμως νά επιβάλλει στις ένδιαφερόμενες έπιχειρήσεις περιορισμούς μή άπαραίτητους για την επίτευξη των στόχων αυτών.
- 77 Προκειμένου όμως για σπόρους προς σπορά που προορίζονται νά χρησιμοποιηθούν από μεγάλο άριθμό γεωργών για την παραγωγή άραβοσίτου, προϊόντος σημαντικού για την διατροφή άνθρώπων και ζώων, ή άπόλυτη έδαφική προστασία ύπερβαίνει προφανώς τά άπαραίτητα για την βελτίωση της παραγωγής ή της διανομής ή για την προώθηση της τεχνικής προόδου όρια, όπως μαρτυρεί

ιδίως, εν προκειμένω, ή συμφωνηθείσα μεταξύ τών συμβαλλομένων μερών άπαγόρευση κάθε παραλλήλου είσαγωγής σπόρων προς σπορά άραβοσίτου INRA, έστω και άν πρόκειται για σπόρους πού έδημιούργησε τό ίδιο τό INRA και έτέθησαν σέ κυκλοφορία στην Γαλλία.

- 78 Έκ τών άνωτέρω έπεται ότι ή παρεχομένη στόν άδειούχο έκμεταλλεύσεως άπόλυτη έδαφική προστασία, όπως αυτή πού διαπιστώνεται μέ τήν προσβαλλομένη άπόφαση, συνιστά έπαρκή λόγο για νά δικαιολογήσει τήν άρνηση χορηγήσεως τής έξαιρέσεως δάσει του άρθρου 85 παράγραφος 3 τής συνθήκης. Κατά συνέπεια, παρέλκει ή εξέταση τών άλλων αίτιολογιών πού περιέχει ή άπόφαση προς δικαιολόγηση τής μή χορηγήσεως τής έξαιρέσεως.
- 79 Συνεπώς, ό τέταρτος λόγος πρέπει νά άπορριφθεί.

Πέμπτος λόγος: ό συναφθείς μεταξύ τής έπιχειρήσεως David και του Eisele συμβιβασμός

- 80 Ό πέμπτος λόγος άφορά τό άρθρο 1 στοιχείο γ τής αποφάσεως, στό όποιο ή Έπιτροπή κρίνει τό άρθρο 1 του συναφθέντος στις 14 Νοεμβρίου 1973 συμβιβασμού μεταξύ τής έπιχειρήσεως David και του Eisele ως αντίθετο προς τό άρθρο 85 παράγραφος 1 τής συνθήκης, καθ' όσον στό έν λόγω άρθρο 1 προβλέπεται ή ύποχρέωση τής έπιχειρήσεως David νά μή πωλεί ή θέτει σέ κυκλοφορία έντός τής Όμοσπονδιακής Δημοκρατίας τής Γερμανίας σπόρους προς σπορά τών ποικιλιών INRA χωρίς τήν άδεια του γερμανου άδειούχου έκμεταλλεύσεως.
- 81 Από τήν δικογραφία προκύπτει ότι ό έν λόγω συμβιβασμός έπετεύχθη στό πλαίσιο δίκης πού έκίνησε ό Eisele ένώπιον του Landgericht Bad Kreuznach για προσβολή του δικαιώματός του άποκλειστικότητας, αφού ή έπιχείρηση David είσήγαγε άπό τήν Γαλλία και μετεώλησε στην Γερμανία, χωρίς τήν άδεια του Eisele, ποσότητα σπόρων προς σπορά τών ποικιλιών INRA συνοδευομένων μέ πιστοποιητικό.
- 82 Οί προσφεύγοντες ισχυρίζονται ότι ό συμβιβασμός αυτός ήταν δικαστικός συμβιβασμός κατά τήν έννοια του άρθρου 794 παράγραφος 1, 1 του γερμανικού κώδικος πολιτικής δικονομίας, ό όποιος συνήφθη άπό τούς διαδίκους προς όριστική έπίλυση μιάς διαφοράς ένώπιον του γερμανικού δικαστηρίου. Ισχυρίζονται ότι έννας τέτοιος συμβιβασμός, ό όποιος άποτελεί τίτλο έκτελεστό κατά

τήν προαναφερθείσα διάταξη, δέν εἶναι συνήθης σύμβαση, ἰδιωτικοῦ δικαίου, ἀλλά διαδικαστική πράξη.

- 83 Ἀπό τά ἀνωτέρω συνάγουν οἱ προσφεύγοντες ὅτι ἡ Ἐπιτροπή δέν δύναται νά ἀκυρώσει τόν συμβιβασμό αὐτό χωρίς νά ἐπέμβει ἐπί τῆς δικαιοδοσίας τῶν δικαστηρίων τῆς Ὁμοσπονδιακῆς Δημοκρατίας τῆς Γερμανίας. Δοθέντος ὅτι σύμφωνα μέ τό ἄρθρο 85 παράγραφος 2 τῆς συνθήκης ἡ ἀκυρότης ἐπέρχεται αὐτοδικαίως, ἡ Ἐπιτροπή προέδῃ πράγματι σέ ἀκύρωση τοῦ ἐν λόγῳ συμβιβασμοῦ, ἐφ' ὅσον ἔκρινε ὅτι τμήμα αὐτοῦ ἦταν ἀντίθετο πρὸς τό ἄρθρο 85 παράγραφος 1.
- 84 Ἡ Ἐπιτροπή ἀπαντᾷ ὅτι, κατά τό γερμανικό δίκαιο, ὁ συμβιβασμός πού συνομολογεῖται πρὸς ἐπίλυση μιᾶς διαφορᾶς πρέπει νά ικανοποιεῖ τίς ἀπαιτήσεις τοῦ οὐσιαστικοῦ δικαίου, οἱ ὁποῖες ἐπιβάλλονται σέ κάθε σύμβαση ἰδιωτικοῦ δικαίου καί ἰδίως σ' αὐτές πού ἀπορρέουν ἀπό τό δίκαιο τοῦ ἀνταγωνισμοῦ. Ὁ δικαστικός συμβιβασμός εἶναι ταυτοχρόνως σύμβαση ἰδιωτικοῦ δικαίου καί διαδικαστική πράξη καί ἡ ἀκυρότης τῆς συμβάσεως καθιστᾷ ἀνίσχυρο ὀλόκληρο τόν συμβιβασμό.
- 85 Ἡ Ἐπιτροπή προσθέτει ὅτι ἡ γερμανική νομολογία, ἰδίως ἡ νομολογία τοῦ Bundesgerichtshof, ἔχει ἐπιβεβαιώσει τήν ἀποψη αὐτή. Κατά τήν ἐν λόγῳ νομολογία, ὁ συμμετέχων στό δικαστικό συμβιβασμό διάδικος δέν δύναται νά ἐπικαλεσθεῖ ἐγκύρως τοὺς ὅρους τοῦ συμβιβασμοῦ αὐτοῦ πού ἀντίκειται πρὸς τήν γερμανική κανονιστική ρύθμιση περί μονοπωλίων (καρτέλ). Δέν ὑφίσταται κανεῖς λόγος γιά νά ἀντιμετωπισθεῖ διαφορετικά ἕνας συμβιβασμός πού παραβιάζει τοὺς κοινοτικούς κανόνες περί ἀνταγωνισμοῦ.
- 86 Ὁ ἐπίδικος συμβιβασμός ὑπεβλήθη στό Δικαστήριο, τό ὁποῖο διεπίστωσε ὅτι πρόκειται πράγματι περί δικαστικοῦ συμβιβασμοῦ κατά τήν ἐννοια τοῦ ἄρθρου 794 παράγραφος 1, 1 τοῦ γερμανικοῦ κώδικος πολιτικῆς δικονομίας, δηλαδή συμβιβασμοῦ πού συναμολογήθη ἐνώπιον γερμανικοῦ δικαστηρίου πρὸς ἐπίλυση τῆς ἐκκρεμύσεως ἐνώπιόν του διαφορᾶς.
- 87 Καίτοι εἶναι ἀληθές, ὅπως ὑποστηρίζουν οἱ προσφεύγοντες, ὅτι ὁ δικαστικός συμβιβασμός ἀποτελεῖ ἐκτελεστό τίτλο, ἐν τούτοις, κατά τό γερμανικό δίκαιο, δέν ἔχει ἰσχύ δεδικασμένου καί δέν δύναται, συνεπῶς, νά παραγάγει ἀποτελέσματα ἐναντι ἄλλων δικαστηρίων, δημοσίων ἀρχῶν ἢ τρίτων. Ὅπως τονίζει ἐξ ἄλλου ἡ Ἐπιτροπή, ἡ γερμανική νομολογία βασίζεται στήν ἀποψη ὅτι ὁ δικαστικός συμβιβασμός πρέπει νά συμμορφώνεται, ἐπί ποινῆ ἀκυρότητος, πρὸς τίς νομοθετικές ἐπιταγές τῆς δημοσίας τάξεως καί τά χρηστά ἦθη καί δέν δύναται,

έπομένως, να παραβαίνει τούς αναγκαστικούς κανόνες του δικαίου περί ανταγωνισμού.

- 88 Για την εκτίμηση των λόγων που προβάλλουν οι προσφεύγοντες, δέν είναι, πάντως, αναγκαίο νά εξετασθεί τό ζήτημα άν, καί κατά ποία έκταση, ό δικαστικός συμβιβασμός που συνομολογεΐται ένώπιον γερμανικού δικαστηρίου δύναται νά άκυρωθεί για παράβαση των κοινοτικών κανόνων περί του δικαίου του ανταγωνισμού. Πράγματι, μέ την προσβαλλομένη απόφαση διαπιστώνεται μόνον ότι ή άπορρέουσα από τόν συμβιβασμό ύποχρέωση της επιχειρήσεως David, νά μή πωλεί πλέον ούτε νά θέτει σε κυκλοφορία έντός της Όμοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας τούς σπότους προς σπορά INRA χωρίς την άδεια του Eisele, είναι αντίθετη προς τό άρθρο 85 παράγραφος 1 της συνθήκης.
- 89 Κατά συνέπεια, τό αποτέλεσμα της αποφάσεως περιορίζεται έν προκειμένο στο ότι άπαγορεύεται στον Eisele νά επικαλείται τό άρθρο 1 του συμβιβασμού για νά έμποδίζει την πώληση ή την θέση σε κυκλοφορία έντός του γερμανικού έδάφους των σπόρων προς σπορά INRA από την επιχείρηση David. Μιά τέτοια άπαγόρευση είναι σύμφωνη μέ την αναγνωριζόμενη από τό γερμανικό δίκαιο αρχή, κατά την όποία ό δικαστικός συμβιβασμός, κατά την έννοια του άρθρου 794 παράγραφοι 1, 1 του κώδικα πολιτικής δικονομίας, συνιστά ταυτοχρόνως διαδικαστική πράξη που τερματίζει την δίκη καί σύμβαση ιδιωτικού δικαίου, ή όποια δέν επιτρέπει στα συμβαλλόμενα μέρη νά παρεκκλίνουν από τούς αναγκαστικούς κανόνες δικαίου.
- 90 Συνεπώς, ό πέμπτος λόγος πρέπει νά άπορριφθεί.
- 91 Άπό όλες τίς άνωτέρω σκέψεις προκύπτει ότι ή προσφυγή πρέπει νά γίνει δεκτή, καθ' όσον στρέφεται κατά του άρθρου 1 στοιχείο δ που άφορα τό άρθρο 1 της συμβάσεως του 1965, πρώτη καί δεύτερη περίπτωση, καί ότι κατά τά λοιπά πρέπει νά άπορριφθεί.

Έπί των δικαστικών έξόδων

- 92 Σύμφωνα μέ τό άρθρο 69 παράγραφος 3 του κανονισμού διαδικασίας, τό Δικαστήριο δύναται νά συμψηφίσει τά δικαστικά έξοδα σε περίπτωση μερικής ήττης των διαδίκων. Έν προκειμένο, πρέπει νά συμψηφισθουν τά δικαστικά έξοδα υπό την έννοια ότι οι διάδικοι καί οι παρεμβαίνουσες θά φέρουν τά δικαστικά τους έξοδα.

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ

κρίνει και αποφασίζει:

1) Άκυρώνει το άρθρο 1 στοιχείο 6 της απόφασης της Επιτροπής, της 21ης Σεπτεμβρίου 1978, περί της βάσει του άρθρου 85 της συνθήκης ΕΟΚ διαδικασίας (IV/28.824 — δικαίωμα του δημιουργού νέου είδους — σπόροι προς σπορά άραβοσίτου· ABl. L 286, σ. 23), καθ' όσον αναφέρεται στο άρθρο 1 της συμβάσεως της 5ης 'Οκτωβρίου 1965 και κατά το μέτρο που συνεπάγεται:

α) την υποχρέωση του INRA ή των ελκόντων εξ αυτού δικαιώματα να μη παράγουν ούτε να πωλούν μέσω άλλων άδειούχων έκμεταλλεύσεως εντός της 'Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας τούς σχετικούς σπόρους προς σπορά,

β) την υποχρέωση του INRA ή των ελκόντων εξ αυτού δικαιώματα να μη παράγουν ούτε να πωλούν οι ίδιοι εντός της 'Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας τούς σχετικούς σπόρους προς σπορά.

2) Άπορρίπτει την προσφυγή κατά τά λοιπά.

3) Διάδικοι και παρεμβαίνοντες φέρουν τά δικαστικά τους έξοδα.

Mertens de Wilmars

Bosco

Touffait

Due

Mackenzie Stuart

O'Keeffe

Koopmans

Everling

Χλωρός

'Εδημοσιεύθη σέ δημοσία συνεδρίαση στό Λουξεμβούργο στίς 8 'Ιουνίου 1982.

'Ο γραμματεύς

P. Heim

'Ο πρόεδρος

J. Mertens de Wilmars

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Περιστατικά

I — Πραγματικά περιστατικά και διαδικασία	2018
A — Τά πραγματικά περιστατικά	2018
B — Ή απόφαση	2021
1) Περίληψη του διατακτικού	2021
2) Περίληψη του σκεπτικού	2022
Γ — Διαδικασία	2024
II — Αιτήματα των διαδίκων	2025
III — Ίσχυρισμοί και επιχειρήματα των διαδίκων	2025
A — Ή επί των πραγματικών περιστατικών	2025
1) Παροχές του Eisele:	
α) βλαστητική ικανότης και βλαστητική ενέργεια	2025
β) χημική επεξεργασία	2027
γ) μέγεθος	2028
2) Οί τιμές των σπόρων προς σπορά άραβοσίτου INRA στην Γερμανία και στην Γαλλία	2028
B — Νομική έκτιμηση	2030
1) Ώς προς τό αντικείμενο της απόφασεως	2030
2) Οί κοινοτικοί κανόνες ανταγωνισμού και τό δικαίωμα του δημιουργού νέου είδους	2031
3) Άποκλειστικότης και κανόνες ανταγωνισμού	2034
4) Ό συμβιβασμός της 14ης Νοεμβρίου 1973	2038
5) Δυνατότης εφαρμογής του κανονισμού 26	2038
6) Άρνηση χορηγήσεως της δάσει του άρθρου 85 παράγραφος 3 εξαιρέσεως	2039
IV — Οί παρεμβάσεις	2041
1) Σκέψεις οικονομικού και τεχνικού χαρακτήρα	2041
2) Ή εφαρμογή του άρθρου 85 παράγραφος 1 της συνθήκης στίς αποκλειστικές άδειες έκμεταλλεύσεως	2042
3) Άρνηση χορηγήσεως εξαιρέσεως δάσει του άρθρου 85 παράγραφος 3	2049
V — Προφορική διαδικασία	2054

Σκεπτικό

Πρώτος λόγος: οί συμβάσεις πού αναφέρονται στην προσβαλλομένη απόφαση	2057
Δεύτερος λόγος: ή δυνατότης εφαρμογής του κανονισμού 26/62	2058
Τρίτος λόγος, A: ή ιδιαίζουσα φύση του δικαιώματος του δημιουργού νέου φυτικού είδους	2060

Τρίτος λόγος, Β: ή εφαρμογή του άρθρου 85 της συνθήκης στις αποκλειστικές άδειες εκμεταλλεύσεως	2065
Τέταρτος λόγος: ή χορήγηση εξαίρεσεως βάσει του άρθρου 85 παράγραφος 3 της συνθήκης	2071
Πέμπτος λόγος: ό συνολογηθείς μεταξύ της επιχειρήσεως David και του Eisele συμβιβασμός	2074
Έπί των δικαστικών εξόδων	2076
Διατακτικό	2077

**ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΩΣ SIMONE ROZÈS
ΠΟΥ ΑΝΕΠΤΥΧΘΗΣΑΝ ΣΤΙΣ 3 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ 1982 ¹**

Περιεχόμενα

I — Ίστορικό της υποθέσεως	2081
Όρισμοί: α) νογογένεια	2081
β) νέο φυτικό είδος	2082
γ) βασικοί σπόροι προς σπορά και συνοδευόμενοι από πιστοποιητικά σπόροι προς σπορά	2083
δ) πολλαπλασιασμός	2083
ε) άνοικτές ποικιλίες	2084
Τό INRA	2084
Ή SSBM	2085
Διάδοση των ποικιλιών INRA στην Όμοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας	2085
Kurt Eisele και L. C. Nungesser	2086
Συμφωνία της 12ης-14ης Δεκεμβρίου 1960 και τροποποίηση της 19ης Ίανουαρίου-8ης Φεβρουαρίου 1961	2086
Γερμανικές όνομασίες INRA	2086
Έθνικά και διεθνή νομοθετήματα	2086
Γερμανικός νόμος του 1953	2087
Σύμβαση Παρισίων του 1961	2088
Άλλοι έθνικοί νόμοι	2088
Γερμανική νομοθεσία του 1968	2089
Συμφωνία της 5ης Όκτωβρίου 1965	2090
Ή CGLV	2091
Ή Frasema	2092
Κοινοποίηση και αίτηση εξαίρεσεως	2092
Κοινοτικά νομοθετήματα	2093
Όδηγία 66/402	2093

I — Μετάφραση από τά γαλλικά.